

Delavci Ineos nadaljujejo protest na strehi silosa brez hrane

Salzburški festival z novim vodstvom in programom

Kaj o vprašanju dopinga menijo naši športniki?

17

G Graphart

www.graphart.it

977124 666007

SREDA, 15. AVGUSTA 2007

št. 192 (18.975) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNÍK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNÍK pa 26. novembra 1943 vvaži Žaški nad Cerknico, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Goriču pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNÍK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montečchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it> e-mail: redakcija@primorski.it

Poštnina PLACANA V GOTOVINI Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 st)

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 st)

Primorski dnevnik

Poletne floskule o zaščiti v Tržiču

DUŠAN UDovič

Politika v Italiji na državni in krajevni ravni ne pozna odmora niti sredi avgusta, ko naj bi bil za vsakogar vendarle čas oddihha in sprostitev, bojda tudi treznega premisleka. Če bi se vsi držali te zdrave navade, morda ne bi bili prisiljeni poslušati tolifik pavšalnosti, kolikor jih čujemo te dni. Nekateri mislijo, da svet brez njih preprosto ne more naprej, zato se oglašajo tudi s plaž, gorskimi letovišči ali turističnimi kmetiji. Drugi izkorisčajo odsotnost vidnejših krajevnih politikov in upraviteljev ter se skušajo v zanje ugodnejših okoliščinah prerniti v ospredje.

Verjetno je to primer nekaterih manj vidnih političnih predstavnikov v Tržiču, ki so se z javnimi posegi v enem tednu kar trikrat spotaknili ob zakonsko zaščito za našo skupnost. Spet smo pričele floskulam o tem, da Slovencev na Tržiškem skorajda ni, a zaščitni zakon nesprejemljivo vsljuje večini učenje manjšinskega jezika; da so zahteve manjšine po javni rabi jezika pretirane, da to tudi krepko stane in nazadnje, ali je upravičeno, da javna uprava vse to plačuje. Zaključek: še najbolje bi bilo sprožiti referendum, tako kot za furlanščino.

Dokler tako nastopajo predstavniki desnice je stvar še razumljiva, tokrat pa ni mogoče spregledati, da je včeraj v enako razglašenem slogu pritaknil svoj lonček tudi tržiški koordinator Državljanov za predsednika, torej liste predsednika deželne vlade. V dobre namene slednjega glede naše skupnosti pa menda ne gre dvomiti, zato verjamemo, da bo zabloda krajevnega nadabudnega tudi kmalu razčiščena.

GOSPODARSKA GIBANJA - Evropska komisija znižala napovedi

Gospodarska rast v EU se je nekoliko upočasnila

Sicer se razmere po krizi na ameriškem trgu nepremičnin normalizirajo

REPENTABOR - Večdnevno praznovanje

Slovesno ob velikem šmarnu

Uvod je bilo pondeljko odprtje razstave del Evgena Guština - Danes bogoslužja

REPENTABOR - Na Tabru so se v pondeljek z odprtjem razstave del Evgena Guština, ki ga je pospremilo zborovsko petje, začela letošnja praznovanja ob velikem šmarnu. Po posvetnem delu, sino-

či je bil na vrsti koncert, bodo danes na vrsti slovesna bogoslužja. Prva maša bo že ob 8. uri zjutraj, druga, ki jo bo daroval tržaški škof Mons. Evgen Ravignani, bo na vrtti ob 10. uri, ob 17. uri pa bo še zad-

njo praznično sveto mašo vodil škofov vikar za Slovence Franc Vončina. Ob 19. uri se bodo z zvonika oglasile melodije pritrkovalec.

Na 6. strani

BRUSELJ - Evropska komisija je zaradi pretresov na svetovnih finančnih trgi znižala napovedi za gospodarsko rast v tretjem četrletju za območje evra na razpon od 0,3 do 0,8 odstotka brutto domačega proizvoda (BDP), kar je za 0,1 odstotne točke nižje od dosedanjih napovedi. V zadnjem četrletju 2007 naj bi bila gospodarska rast med 0,2 in 0,8 odstotka, v prvem četrletju prihodnjega leta pa naj bi doseglj razpon od 0,2 do 0,9 odstotka, napovedujejo v Bruslju. Sicer se razmere na svetovnih finančnih trgi po oceni Evropske centralne banke, ki je včeraj že tretjič intereniral, postopoma normalizirajo.

Na 9. strani

Ob velikem šmarnu so potovanja letos krajša; tržaški muzeji bodo danes povečini odprti

Na 5. strani

Ribji praznik za vse ljubitelje morskih specialitet

Na 6. strani

V Tržiču nasprotnik zaščite zahteva referendum

Na 12. strani

Obvestilo bralcem

Zaradi praznika velikega šmarja Primorski dnevnik, takoj kot ostali časopisi v Italiji, jutri ne bo izšel. Naslednja številka PD bo izšla v petek, 17. avgusta 2007.

LOS ANGELES - Priznanje ameriške vesoljske agencije Nasa ajdovskemu podjetju

Pipistrellov model ultralahkega letala virus bi lahko postal »leteči avtomobil«

LOS ANGELES - Ameriška vesoljska agencija Nasa je minuli vikend ajdovskemu podjetju Pipistrel za njegov model virus podelila 100.000 dolarjev nagrade, kot najboljšemu majhnemu letalu, ki bi v prihodnosti lahko postal "leteči avtomobil". Pipistrellov virus se je v soboto na letališču v mestu Sonoma v ameriški zvezni državi Kalifornija za nagrade Cafe Challenges potegoval skupaj s tremi drugimi letali, komisija pa je ocenjevala hitrost letala, vzletno razdaljo, učinkovitost letala, okretnost, glasnost in skupen vsega naštetege, poroča spletna stran Aero-News network.

Komisija za podelitev nagrad je Pi-

pistrelov virus, njegova cena znaša približno 70.000 dolarjev, ocenila kot izredno lahkega, poleg tega pa lahko prepelje več potnikov, goriva in prtljage kot je sam težak. Najvišja hitrost letala znaša več kot 225 kilometrov na uro, z galono goriva (3,8 litra) pa naredi več kot 80 kilometrov.

Tekmovanje Cafe Challenges pripravlja Nasa v sodelovanju s skladom Cafe in Boeingom, za nagrade pa so organizatorji minuli vikend namenili 250.000 dolarjev. Poleg glavne nagrade, vredne 100.000 dolarjev, je Pipistrel pobral še nekaj drugih nagrad, tako da se ajdovsko moštvo v Slovenijo vrača bogatejše za 160.000 dolarjev. (STA)

NOVA CVETLJARNA ATELEJE GALERIJA

A.D.A.

Atelje Dom Art

na Općinah
Dunajska 17/a
Tel. 040.21.58.266

KRAŠKA OHČET 2007

Šopki in pušeljci za noše

OGLEDALO

Namerno mešanje pojmov državljanstva in narodnosti

ACE MERMOLJA

Potem, ko sem zaključil svoj zapis o Furlanih, je v krajevni časopisu odjeknila vest, da je italijanska vladu odobrila seznam občin, kjer bo v svoji polnosti veljal zaščitni zakon za Slovence št. 38. Seznam je sestavil že prvi paritetni odbor, ki mu je predsedoval Rado Race. Berlusconijeva vladu je našla razne izgovore, da je lahko vrnila seznam in da ga ni dala v podpis predsedniku republike. Drugi paritetni odbor, ki mu predseduje Bojan Brezigar, je vzel na znanje seznam in ga odposlal v Rim, kjer je levosredinska vladu z njim ravnala drugače kot Berlusconijeva. Ni torej res, da med dvema opcijama ni nekatere bistvenih razlik in to tudi glede narodnega vprašanja in zaščite manjšin.

V spisu o Furlanih sem namreč napisal trditev, da v naši deželi (in ne le tu) narodno vprašanje v zavesti ljudi in politikov ni povsem razjasnjeno. Na skrajni desni je jasno kot nacionalistična varianca, od sredine proti levi pa obstajajo razlike, ki so opazne tudi glede Furlanov in furlanščine in tudi glede Slovencev. Oba aspekta hočeš nočeš bremeniti kontingenti političnih trentuk.

Prihodnje leto bodo v Furlaniji Julijski krajini deželne volitve. Ključna

voljo, da se stvari razpletejo brez hrušpa.

Glede furlanščine pa je taisti Piccolo objavil še dodatna stališča. Zasedel sem npr. daljši članek mladega intelektualca, ki v bistvu podpirajo furlanski jezik, a ga postavijo v življenje posameznika kot reminiscenco na čas, ki je bil ter ga prisiljio v okvir družinske uporabe ali spomina. Podobne izjave sem poslušal po deželnici televiziji in radiu (RAI). Skratka, furlanščina naj ne bi bila koristna, ampak le nek folklorni okras na moderni obleki. Ker urejam domačo knjižnico, sem vzel v roke Gramscijeva Pisma iz zapora in osvežil spomin nanje. V pismu z dne 26. marca 1927 je Gramsci napisal z Ustiche Teresini naslednji odstavek:

"Storil sem napako, ko nisem Edmeji, ko je bila otrok, dovolil, da bi svobodno govorila sardinščino. To je škodilo njeni intelektualni rasti in je ovilo njeno fantazijo v prisilni jopič. Ne smeš narediti iste napake s svojimi otroci. Sardinščina namreč ni narečje, ampak je jezik, čeprav nima kake veleliterature. Prav je, če je to možno, da se otroci naučijo čimveč jezikov. Italijanščina, ki jo boste naučili otroka, bo reven in okrnjen jezik. Sestavljena bo iz nekaj stavkov in besed iz vaših razgovorov z njim, ki bodo povsem infantilni. On ne bo imel stika s splošnim okoljem. Naučil se bo dveh govoric in nobenega jezika. Naučil se bo italijanske govorice

z uradnimi pogovori z vami in sardinščino, ki se bo navzel v pogovorih z drugimi otroci in z ljudmi, ki jih bo srečal na trgu. Toplo ti pripovedam, da ne narediš takšne napake in da dovoliš, da se tvoji otroci naučijo vse sardinščine, ki si jo želijo ter da se spontano razvijejo v naravnem okolju, kjer so zrastli: to ne bo za njihovo prihodnost prepriča, nasprotno." Gramsci je intuitivno zapisal nekaj osnov, ki so npr. služile pri oblikovanju dvojezične šole v Špetru. Poznal je pomen velikih evropskih jezikov, saj se je v zaporu želel naučiti nemščine, ruščine, angleščine, španščine in še kak jezik. V možnih pogojih se je učil sistematično. Poznal je velike kulture in literature, ni pa podcenjeval domače sar-

dinščine. Ne vem, če je Gramsci presežen, menim pa, da se lahko iz branja njegovih del lahko človek veliko nauči. Ustanovitelj italijanske komunistične partije se je npr. navduševal za Pirandella. Povojni komunistični oligarhi so tovrstno literaturo (tudi v Sloveniji) označevali kot buržuažno. Med Gramscijem v zaporu ter komunističnimi nomenklaturami na oblasti je zvezal vsestranski prepad. Njegovo stališče do malih jezikov pa se mi zdi aktualno tudi v sodobni modernizaciji. Kdor uvršča Gramscija v svojo še vedno aktualno kulturno zakladnico, naj ve, kaj je pisal.

Ko se razvijejo razprave glede nacionalnega vprašanja, je opaziti tudi precej zmede glede pojmov, kot sta kolektivne pravice in državljanstvo. Danes razumemo državljanstvo kot pričakovani določeni državi, ki pa ni vezano na nacionalno, rasno ali versko opredelitev. Italijanska država v ustavu jamči pravice državljanov do različne narodne pripadnosti, veroizpovedi, rase itd. Nacionalne države so v določenem trenutku privede do enačenja državljanstva in narodnosti, kar je povzročilo ogromno gorja. Še danes lahko zasledimo (v Benečiji, Reziji in tudi pri nas), kako nekateri namenoma tako zmešajo pojma, da se ljudem zdi, da je priznati lastno narečje kot slovensko isto kot optirati za Slovenijo in se odreči Italiji.

Istočasno je potrebno opozoriti na dejstvo, da zahteva tudi državljanstvo čut pripadnosti neki skupnosti organizirani v državo. Ni slučajno, da prav v Italiji velikokrat omenimo, da določen politik nima državniškega čuta. Isto velja za ljudi. Skrajni individualizem je skregan z državljanstvom, kar je lahko opaziti v nekaterih populističnih držah, ki zavračajo državo in povečujejo individualnost (Berlusconi je kot predsednik vlade pohvalil tiste, ki ne plačujejo davkov). Druga skrajnost je seveda v ideologijah in verskih fundamentalizmih, ki v imenu skupnosti omejujejo tudi najosnovnejše človekove pravice. Mešanje pojmov pa moti, ker je sad ali nevidnost ali pa načernega zavajanja ljudi. Ne eno in ne drugo nista pogoja za dobro politiko.

Nacionalne države so v določenem trenutku privede do enačenja državljanstva in narodnosti, kar je povzročilo ogromno gorja. Še danes lahko zasledimo (v Benečiji, Reziji in tudi pri nas), kako nekateri namenoma tako zmešajo pojma, da se ljudem zdi, da je priznati lastno narečje kot slovensko isto kot optirati za Slovenijo in se odreči Italiji.

bitka se bo odigrala v videmski in poddenonski pokrajini. Med argumenti političnega boja bo seveda tudi furlansko vprašanje, ki ga bodo uporabljali tako na desni kot na levi. Tudi glede slovenskega vprašanja je pred volitvami opaziti nekoliko več previdnosti, čeprav je imel Sandor Tence v komentarju, ki je v PD spremjal sprejem seznama občin za zaščito, prav, ko je naglasil, da se stvari vendarle spreminjaajo. Pred tolkimi leti bi v Trstu, Gorici in še kje zagnali vik in krik. Danes je šlo privoljenje skozi špranjo vrat, ne da bi kdaj taista vrata zaloputnil, po njih razbijal ter uprizoril nacionalno (z italijanske strani) tragedijo. Če smo točni, je novica odjeknika v PD, Piccolo ji je odmeril skromnejši prostor, kar pomeni

PISMA UREDNIŠTVU

Kje je umrl opatijski pesnik in pripovednik Drago Gervais?

V svoji zadnji sobotni kolumni v Primorskem dnevniku z dne 11. avgusta 2007 Pepel & kri Milan Rakovac med drugim omenja tudi - prevedla bom v slovenščino njegov

stavek -, da je pesnik in partizan Drago Gervais pisan padel z balkona v Sežani in se ubil.

Tudi v Javoriki opatijski, kjer je hrvatska urednica Marija Trinajstić izbrala enajst narečnih pesnikov, je v notici rečeno, da je dramatik, kritičar, pripovednik in pesnik Drago Gervais, rojen v Opatiji leta 1904, umrl v Sežani 1957. O vzroku smrti pa ni najmanje besedice. Prav tako na internetu, kjer naši hrvaški sosedi oglašajo Gervaisa, je navedena Sežana kot kraj njegove smrti. In tudi v drugih pesnikovih zbirkah.

Ko sem pred leti za profesorja Milko Matičetovega, ki se je hotel razpisati o pesniku, iskala v Sežani na matičnem uradu njegov mrljški list, da bi iz njega morebiti zvedel tudi za vzrok smrti, sem

prejela Uradni naznamek, ki ga je podpisala sežanska matičarka Olga Knez in vpisala pod štev. 263/03 z dne 17. 10. 1904 med uradne listine. Tam pa je rečeno: Smrt Draga Gervais-a, roj. 18. 4. 1904 v Opatiji, ki naj bi umrl 1. 7. 1957 v Sežani (bolnišnica) NI VPISANA v MKU Sežana v letu 1957 pri Upravni enoti Sežana.

Torej v Sežani ni umrl, kvečemu je bilo ponesrečil in bil kam drugam odpeljan, ker tudi sežanska bolnica ga nima arhiviranega kot morebitnega pacienta. Iz članka, ki ga je napisal dr. Robert Hlavaty in je izšel že dan po njegovi smrti v Primorskem dnevniku z naslovom Nenadna smrt Draga Gervaisa, - posredovala mi ga je nadvise prizadovna Bogomila Kravos - je na koncu dodatak s podatki, kjer je o Gervaisu rečeno: Zaradi hude nesreče, ki se mu je zgordila v Sežani, v nedeljo zjutraj, je včeraj umrl v ljubljanski bolnišnici.

Torej bi moral biti vpisan v ljubljanski mrljški knjigi, pa ni. Zakaj? Verjetno, ker je umrl že na poti, še preden so prispevali v Ljubljano, potemtakem ni niti sodil v ljubljansko regijo?

Organizatorji proslave ali reševalna postaja ali Rdeči križ so javili vsaj policiji smrt, ker drugje ni sploh evidentirana?

Stari arhivi na policiji v Sežani pa so nedostopni, so mi rekli pred leti.

Ker je verjetno umrl že v Sežani, ko je padel... kot trdi prva verzija in tudi Rakovac... pisan iz balkona, pa so bodisi organizatorji proslave ob 50. obletnici ustanovitve društva Balkan ali hotel Triglav, kjer je prenočeval, hoteli kaj prikriti? Se tako ali drugače otresti (so)krivde? Ali, ker je bil baje mesečnik, kot sem pred leti zvedela na ljudski univerzi, in med somnabulnim tavanjem po hotelu, je stopil na okno in ob nenadnem klicu se zbudil in omahnil dol? Precej fantazijska in neverjetna zgoda, ki pa ne bi niti rabila nobenega prikrivanja, če bi bila pesnikova mesečnost potrjena... Skratka ta tragična in še dandanes do kraja skrivnostna smrt opatijskega pesnika, prav kliče po razjasnitvi. Anti je že dovolj stara, da bi vsi prenesli zlahka resnico, pa naj bo še tako neprjetna.

Ni mogoče, da je izginil kot kafra iz vseh morebitnih mrljških knjig in da ni vzrok njegove prebrane smrti popisan in niti smrt nikjer uradno evidentirana. Pri pokopu v Opatiji, vse tako kaže, jim je bil dovolj podatek, da je umrl v Sežani. Preverjal pa ni živ krst.

V Hlavatyjevem članku je pisalo, da

Jolka Milič

GLOSA

Slovenija in Avstrija

JOŽE PIRJEVEC

prav je povzeta po ameriškem predsedniku Clintonu, da je "ekonomija vse".

Če hočemo razumeti razvoj neke družbe, ne moremo mimo njene politične in sociale zgodovine, kar pomeni, da Avstrija in Slovenija kljub skupni habsburški preteklosti nista primerljivi. Po izobrazbi svojega prebivalstva in gospodarski moči je bila Avstrija od nastanka republike dalje razvitejša od Slovenije, ne glede na dejstvo, da ji je bila državnost dvakrat praktično vsiljena (kar je edinstven primer v sodobni evropski zgodovini). Prvič leta 1919, ko je bilo treba preprečiti, da bi se nemško govoreče dežele avstroogrške monarhije združile z Nemčijo, drugič leta 1943, ko so Churchill, Roosevelt in Stalin obljubili, da bo obnovili v njenih mejah iz leta 1938. Povabili so Avstrije, naj se dvignejo v boju proti nacizmu, in kljub temu, da se to ni zgodilo, so leta 1945, dokončno pa z mirovno pogodbo leta 1955, obljubo tudi držali.

Ali je v letih po prvi in drugi svetovni vojni Slovenija imela podobno srečo? Očitno ne. Če so Slovenci hoteli preživeti, so se morali povezati s Srbi in drugimi jugoslovenskimi narodi ter deliti njihovo usodo. Najprej v monarhiji, potem v socializmu. Šlo je za rešitev, ki se je na srečo izkazala kot začasna, a je bila dolgo potrebna, če pomislimo na ozemeljske apetite naših sosedov. Čeprav smo jo morali plačati z gospodarskim zastojem, se mi zdi, da je bila edina pravilna, ker bi sicer brez nje Slovenija ne imela današnjih mej in bi kot država ne obstajala. Kako bi se imenovali naši trgi, mesta in vasi na Primorskem, se lahko dr. Kos prepiča tako, da vzame v roke okrožnico italijanskega zunanjega ministrstva št. 42 z dne 31. 7. 2007. V njej piše, da je treba ljudem, rojenim pred 15. septembrom 1947 na ozemljih, ki so bila "prepuščena" Jugoslaviji, vpisati v osebne dokumente kraj rojstva v italijanski obliki. Od Aidussine in Battaglie della Bainsizza do Ville del Negro in Volsuisse di Comeno.

je umrl v ljubljanski bolnišnici, brez vsake navedbe v kateri, ko da je naše glavno mesto takrat premoglo samo eno.

Skrajni čas bi bil, da ne bi samo ugibali, pač pa tudi zvedeli, kaj pravzaprav je povzročilo pesnikovo smrt. Pijanost in nezavarovan balkon? Takrat so menda Triglav večali in obnavljali in je možno, da je bilo kaj nezavarovanega. Pa ima (ga je kdaj imel?) hotel Triglav sploh kakšen balkon? Ali je bila kriva njegova mesečnost? Je sploh obstajala? In zakaj ga ni nikjer vpisali med mrljči in vsi zapisovalci vztrajajo navajati kot kraj smrti Sežano?

Če te male lokalne skrivnosti ne znamo razvzlati, ni sploh upanja, da bomo kdaj kos onim iz vojnih, še bolj trajčnih časov z množičnimi pomori. Če kdo kaj ve, naj pove.

LJUBLJANA Monokomedije za iztekaajoče poletje

LJUBLJANA - Številnim poletnim festivalom se bo 29. avgusta pridružil še en, ki bo posvečen komediji. Na ljubljanskem gradu se bo v petih dneh zvrstilo pet monokomedij domače produkcije. Predstavi, kot sta Jamski človek in Bužec on, bušča jaz, pričata, da uspešnica na odrnu ne zahteva veliko igralcev, le dobro besedilo in prepričljivo interpretacijo. Festival Komedia pod zvezdami pripravlja Gustav film v sodelovanju s Festivalom Ljubljana. 29. avgusta ob 21. uri bo na vrsti komedija Roba Beckerja Jamski človek in interpretaciji Uroša Fuersta, ki je imela že 370 ponovitev, ogledalo pa si jo je 90.000 gledalcev. Sledile bodo predstave Bužec on, bušča jaz s Sašo Pavček, Kolumbovo jajce z Mojco Funkl, Shirley Valentine bo Polona Vetrib, medtem ko se bo na zadnji dan festivala, 2. septembra, Gregor Čušin predstavil v Evangeliju po Čušinu.

MOSP - Ob zaključku Drage mladih

Tudi letos festival mladinske ustvarjalnosti

Od 27. avgusta do 1. septembra v parku Finžgarjevega doma na Opčinah

Zanimanje za kreativne delavnice je bilo tudi lani precejšnje

KROMA

TRST - Festival Drage mladih, ki vsako leto vabi mlade ustvarjalce, naj se preizkusijo v raznoraznih delavnicah v družbi sovrstnikov, se vrača tudi letos v park Finžgarjevega doma na Opčinah, da bi mladim ponudil možnost razvijanja ustvarjalnosti in sproščanja domišljije. Festival Drage mladih je pobuda, ki je nastala v okviru Drage mladih, vsakoletnega intelektualnega srečanja mladine, ki je zraslo iz študijskih dnevov Draga na Opčinah. Festival mladinske ustvarjalnosti bo potekal kot običajno v zadnjem tednu avgusta, in sicer od 27. avgusta do 1. septembra, ko bo istočasno potekala zaključna okrogle miza Drage mladih z naslovom "Duhovnost in iskanje 'hitrega ozdravljenja' modernega človeka", pri kateri bodo sodelovali psihoterapeutka dr. Sanja Rozman, teolog dr. Jože Marketz in primerjalni religiolog dr. Lenart Škof.

Program letosnjega Festivala mladinske ustvarjalnosti je tudi letos raznolik in pester. Kot vsako leto bodo tudi tokrat na voljo delavnice, kot so likovna, gledališka, časnikarska, plesna in kolesarska, novost pa je make-up delavnica, kjer se bodo mladi učili tehnik maskiranja in spoznavali ličila. Vse

delavnice bodo vodili izkušeni mentorji, ki bodo znali v vsakem posamezniku vzbudit željo po ustvarjanju. To so: likovni ustvarjalec in grafični oblikovalec Matej Susič za likovno delavnico, režiserka prof. Lučka Susič za gledališko, plesalka in koreografinja Rafaella Petronio za plesno delavnico, časnikarka Breda Susič za časnikarsko, Saša Žerjal za kolesarsko in Živa Kuščec za make-up delavnico.

Festival Drage mladih se bo kot običajno začel z dobrodelnim odborškarskim turnirjem, sledilo pa bo slovensko odprtje, na katerem bosta nastopili dve plesni skupini: novogoriška break-dance skupina Go-Breakers in tržaška dekliška skupina Light, ki je imela svoj prvi nastop prav na lanskem odprtju Festivala DM. Poleg delavnic, ki bodo večino potekale v popoldanskih urah (samoulikovna delavnica bo potekala v poznejih jutranjih urah), se bodo mladi ustvarjalci srečevali tudi zvečer, ko bo na sporednu večerni program z glasbo, plesom in gledališkimi predstavami. V sredo, 29. avgusta, bo tako v večernih urah improvizacijska delavnica Jam-Session, kjer bodo udeleženci likovne in plesne delavnici

ce skupaj ustvarjali s pomočjo glasbe. V petek, 31. avgusta, bo na održu Finžgarjevega doma zaživelja prestava Molière za mlade v izvedbi mladinske gledališke skupine kulturnega društva Igo Gruden iz Nabrežine, ki jo vodi Gregor Geč, in koreografija Tkanje zlata v izvedbi skupine MOSP, ki jo vodi Raffaella Petronio. Zadnji večer pa bo posvečen vsem udeležencem Festivala, ki bodo, nekateri v obliki končne predstave, drugi v obliki razstave, pokazali česa vsega so se na Festivalu mladinske kreativnosti naučili. Na zaključnem večeru si bodo prisotni ogledali tudi video letošnjega poletnega dela Drage mladih, ki je potekal julija na Ptuju. Na vse večere je vabljena številna publike mladih in ...mladih po duhu.

Vsi, ki si želijo kaj več izvedeti o Festivalu in vsi, ki se želijo prijaviti, naj običejno spletno stran HYPERLINK "<http://www.dragamladih.org>" www.dragamladih.org, pišejo na e-mail naslov HYPERLINK "mailto:rast_mladika@hotmail.com" rast_mladika@hotmail.com ali poklicno tel. št. 040/370846 (Raffaella, Patrizia).

Patrizia Jurincic

SLOVENIJA - Anketa dnevnika Finance o predsedniških kandidatih

Bogati so za Gasparija, revni za Türk, podeželje za Peterleta, moški pa za Jelinčiča

MITJA GASPAARI

ZMAGO JELINČIČ

LOJZE PETERLE

DANILO TÜRK

LJUBLJANA - Med predsedniškimi kandidati ima med najbogatejšimi Slovenci največ podpore Mitja Gaspari, med najrevnejšimi pa Danilo Türk, je pokazala anketa, objavljena v današnjih Financah. Sicer vodi Lojze Peterle, ki bi v prvem krogu dobil 29 odstotkov glasov, volilo bi ga tudi 33 odstotkov prebivalcev podeželja. Gasparija bi v prvem krogu največ, 29 odstotkov glasov, dobil Peterle, Türk 23 in Gaspari 22. Türk in Gaspari sta od julija razliko zmanjšala - takrat bi za Peterleta volilo 38 odstotkov vpraša-

nih, za Gasparija 16 in za Türk 14. Podpora Jelinčiču se je v tem času zmanjšala z 10 na šest odstotkov.

Pri podpori glede na spol je v ospredju Jelinčič z izrazito moško podporo. Pritegnil je 11 odstotkov anketiranih moških in dva odstotka žensk. Več žensk kot moških podpira nefavorizirane kandidate, 15 odstotkov žensk pa si še ni izbral svojega kandidata.

Med mladimi od 18. do 24. leta bi največ, 23 odstotkov, volilo Türk, 19 pa Gasparija. V tej starostni skupini je

sicer največji delež še neodločenih - 21 odstotkov. Türk je največji delež, 28 odstotkov, pridobil tudi med upokojenci, medtem ko bi Peterleta volilo 27, Gasparija pa 25 odstotkov upokojencev. Peterleta podpira največji delež za poslenih (37 odstotkov) in najmanjši delež brezposelnih (sedem odstotkov).

Peterle sicer močno vodi zlasti v celjski (44 odstotkov), dolenjski (30 odstotkov) in mariborski regiji (28 odstotkov). Türk je v vodstvu v primorski (38 odstotkov) in ljubljanski regiji (28 odstotkov), Gaspari pa v gorenjski

POLITIK IN JAVNI DELAVEC

Drago Štoka slavi 70. življenjski jubilej

Clovek obrača, Bog obrne. Na ta rek clovek nehoti pomisli, ko pregleduje življenjsko pot Draga Štoka: v mladih letih je načrtoval, da se bo posvetil literaturi, zdaj pa je že štiri deset let - s krajšim presledkom - ena vodilnih političnih osebnosti med Slovenci in Italiji. Priložnost za takšen »pogled nazaj« nam nudi dejstvo, da bo sedanji predsednik Sveta slovenskih organizacij jutri slavil 70. življenjski jubilej.

Drago Štoka se je namreč rodil 16. avgusta 1937 na Kontovelu. Bil je četrti od petih otrok pristaniškega delavca Jernea in gospodinje Lucije Španger. Po osnovni šoli na Prosek in pripravnici pri šolskih sestrarh v Tomažu je nižjo gimnazijo opravil v Gorici, višjo gimnazijo in klasični licej pa v Trstu. Ljubezen do književnosti ga je gnala, da se je po maturi leta 1955 vpisal na slavistiko v Ljubljani, a se je po enem letu prepisal na tržaško pravno fakulteto in na njem diplomiral leta 1967 pri prof. Liviu Paladinu z disertacijo o svobodi mišljenja in 21. členu italijanske ustave. Pripravnik je bil pri odvetniku in politiku Jožetu Škerku, po klicnem državnem izpitu pa je leta 1971 odprl lastno odvetniško pisarno.

Medtem se je Štoka leta 1963 poročil z Mirko Lavrenčič. Zakon je osrečilo rojstvo hčere Alenke. Sicer pa se je že od mladih nog javno udejstvoval, zlasti na prosvetnem in publicističnem področju. Leta 1956 je postal prvi predsednik Slovenskega kulturnega kluba, se pravi mlađinskega krožka, ki je nastopal po zamisli prof. Jožeta Peterlinja. Rad se je oglašal s svojimi prispevki najprej v mlađinskih listih, potem pa zlasti v katoliško usmerjenem tisku. Leta 1957 je bil med ustanovitelji revije Mladika in leta 1964 med ustanovitelji revije Most, sodeloval pa je tudi na Radiu Trst A in med drugim nastopal v okviru Radijskega odra.

V politiku je aktivno stopil ob krizi Slovenske skupnosti zaradi t. i. dolinske afere (nekateri dotedanji strankini voditelji so bili osumljeni špekulacij v zvezi z odškodninami za gradnjo naftovoda in odstranjeni).

Leta 1968 je postal pokrajinski tajnik SSK, poleg tega pa je bil izvoljen v deželni svet namesto Jožeta Škerka. V deželni svet je potem ostal vse do leta 1988 in opravil štiri mandate. Pri tem se je vseskozi zavzemal za pravice slovenske manjšine in marsikaj tudi dosegel. Na njegovo pobudo je npr. deželni svet izglasoval predlog vsedržavnega zakona o kazenski zaščiti manjšin, zakonsko podporo dvojezičnega poslovanja slovenskih šol in solskih organov, finančne prispevke

manjšinskim ustanovam in organizacijam itd.

Vzopredno s tem je Štoka ves čas opravljal vodilne funkcije v stranki. Leta 1975 je na prvem deželnem kongresu SSK postal njen deželni tajnik in bil nato do leta 1983 na tem mestu potjen, v strankini deželnem tajništvu pa je ostal do leta 1989, se pravi še leto potem, ko je zapustil deželni svet. Ta čas je bil posebno težak v Štokovem življenju, saj se je spopadal s hudimi zdravstvenimi in družinskim težavami. Osebna kriza je dosegla višek leta 1993, ko je po daljši bolezni umrla žena Mirka. To svojo izkušnjo je popisal v knjigi Začeti znova, ki je izšla leta 1996.

V resnici je Štoka našel v sebi moč, da je začel novo življenje. V veliko oporo mu je pri tem bila stara in nikoli usahlja ljubezen do pisanja. Začel se je spet oglašati v tukajšnjem slovenskem tisku, lotil pa se je tudi zahtevnejših podvigov in v nekaj letih spravil pod streho - če smo prav prešteli - kar pet knjig. Poleg že omenjene so to: biografija Andrej Zink, dekan in župnik na Opčinah (Župnijski pastoralni svet na Opčinah, 1996), avtobiografske črtice Po prehodnem poti (Mladika, 2001) ter spomini Jože Peterlin v mojem spominu (Mladika, 2001) in V političnem vrtincu (Mladika, 2004).

Z novimi močmi se je Štoka naposlед vrnil v politično arena. Leta 2000 je postal tržaški pokrajinski predsednik SSK, leto pozneje pa strankini deželni predsednik, kar je ostal do 17. decembra 2005, ko je prevzel krmilo SSO. Ob tem se je leta 2002 tudi drugič poročil, in sicer z Annamario Balduzzi.

Ni naša naloga, da bi ocenjevali Štokovo delo. Gotovo pa mu bo vsakdo, ki ga pozna, priznal zvestobo slovenstvu in vztrajnost. Na mnoga leta!

MB.

ski regiji (39 odstotkov). Peterle je s 33-odstotnim deležem vodilni tudi na podeželju.

Anketo je po naročilu uredništva Financ opravil Episcenter. Anketiranje je potekalo med 1. in 10. avgustom, v njej pa je sodelovalo 485 anketirancev. (STA)

**Za mladostnih 70 let
naj prejme naš predsednik**

dr. Drago Štoka

iskrene čestitke

**SVET SLOVENSKEH
ORGANIZACIJ**

SALZBURG - Salzburški festival 2007

Tokrat v ospredju Senčna plat razuma

Vodstvo festivala je z letošnjo izvedbo prevzel Jürgen Flimm - Osrednji program predstavlja 4 opere

Prizor iz postavitve
opere Benvenuto
Cellini

Po enkratni glasbeni pustolovščini Mozartove obletnice se je Salzburški festival vrnil v bolj redne tirkice svoje doležljene tradicije, čeprav sploh ne gre za zatišje po ustvarjalnem viharju. Dogajanje prestižnega festivala je namreč pod najsvetlejšimi reflektorji medijev z otvritvijo novega poglavja, saj je Jürgen Flimm z letošnjo sezono nasledil Petra Ružičko pri umetniškem vodstvu.

V prvem letu svojega mandata je Flimm skušal izpostaviti lastne poglede, voljo po ohranitvi kvalitete izven marketinških strategij in po iskanju novih poti za boljše vrednotenje sodobnih izrazov. Program skuša omejiti izvedbo Mozartovih del po lanskem, omamnen nasičenju izredne jubilejne izvedbe, ko je festival izvedel »glasbeni projekt stoletja« Mozart 22. Moto letošnjega festivala je »Senčna plat razuma«, v protislovju z načeli razsvetljenstva oz. Mozartovega časa.

Osrednji, glasbeni program festivala obsega štiri operne produkcije v režijah umetnikov, ki debitirajo na tem festivalu. Pod skupnim imenovalec festivalskega gema izbrane opere obravnavajo senčne plati duše, iracionalne stope čustvenih viharjev, magije, genialnosti. Tri od izbranih oper so prvič na tem festivalu: Haydnova »Armid«, »Evgenij Onjegin« Petra Ilijča Čajkovskega in »Ben-

venuto Cellini« Hекторa Berlioza. Nemška romantična opera par excellance, Weberjev »Čarostrelec«, pa je bila zadnjič uprizorjena na tem odru pred petdesetimi leti pod vodstvom Wilhelma Furtwänglerja. Na sporednu sta tudi dve ponovitvi lanskih uprizoritev Mozartovih oper z delno spremenjenimi zasedbami, in sicer »Figarova svatba«, s katero so lani slavnostno odprli novo dvorano Haus für Mozart in singspiel »Bastien un Bastienne«.

Do sedaj je dober odziv publike in kritike nagradil predvsem pevske ansamble, medtem ko so režije - po ustaljeni tradiciji festivala - v nekaterih primerih vzbudile mariskateri dvom, na primer, ko je priznani avtor videospotov, Philipp Stöhl, sodelavec Madonne, Micka Jaggerja in skupine Rammstein, skušal prikazati filmski potencial zgodbe renesančnega kiparja Cellinija in spremenil opero v ameriški blockbuster.

Salzburški festival je na glasbenem področju festival inovativnih režijskih prijemov pri uprizoritvi del železnega repertoarja, ki pritegnejo tudi z imeni najslavnejših dirigentov, pevcev in solistov, poleg redne prisotnosti ustanoviteljega, »hišnega« orkestra Dunajskih filharmonikov.

V tistem delu programa, ki je posvečen sodobni glas-

bi, so italijanski avtorji deležni velike pozornosti. Letos je festival uvedel monografski cikel »Kontinent«, ki se bo s pokroviteljstvom sponzorja nadaljeval tudi v prihodnjih letih kot niz, posvečen skladateljem 20. in 21. stoletja. Festivalski projekt se je pričel letos z obširnim projektom v poklon preminulemu skladatelju Giacintu Scelsiju in njegovi »mistični romantiki«, ki je vseboval osem koncertov.

Prestižni sponzor je omogočil tudi izvedbo projekta »Young directors«, to je izložba novih usmeritev evropske gledališke ustvarjalnosti pod skupnim imenovalec pripovednega gledališča in na robu kontaminacij različnih govorov (video, inštalacije, lutke, ples). V tem sklopu je med drugimi predstavil svojo produkcijo italijanski eksperimentalni ansambel Motus, ki je nastopil s tekstom po motivih Pasolinijevega nedokončanega romana »Petrolio«.

Organizatorji festivala se letos ponašajo s tremi sestavnimi prizvokami, ki jih povezuje tema spremnjanja, to so »Moliere. Eine Passion«, lepljenka štirih dram francoskega komediografa v režiji Luka Percevala, scenika izvedba dela »Säuser aus Italien« italijanskega skladatelja Giacinta Scelsija (kot dopolnitve monografskega projekta) in dramsko-plesni projekt ekcentričnega Jana Fabreja »Requiem für eine Metamorphose«. V okviru uradnega gledališkega sporeda se med drugimi ponudbami obnavlja na trgu pred stolnico vsakoletni obred uprizoritev Hofmannsthalovega Slehernika, medtem ko se v zaprti dvorani Rezidence odvijajo z dolkim odzivom kritike ponovitve Müllerjevega teksta »Kvartet« v režiji Barbara Frey.

Da bi festivalski program skupaj z umetniškimi vsebinami predstavil tudi sporočilo mirnega sožitja med narodi, ki ga glasba nosi s svojo univerzalno govorico, so organizatorji festivala povabili k oblikovanju štiritedenskega izobraževalnega in koncertnega sporeda orkester Western-Eastern Divan, v katerem je dirigent Daniel Barnaboom združil mlade glasbenike iz mnogih držav Blížnjega vzhoda.

Glasba in gledališče sta s prisotnostjo mednarodnih zvezdnikov vedno povezana tudi z določenim festivalskim glamourjem, kar dopoljuje in začini kulturno kroniko. Kraljica zadnjih salzburških festivalov in ljubljjenca avstrijske publike, ruská sopranistka Anna Netrebko, si je letos privočila operni odmor in se odločila samo za en koncert, na katerem naj bi nastopila pri izvedbi Pergolesijevega Stabat mater, a je zadnji trenutek odpovedala svojo prisotnost (nadomestila jo je Christine Schäfer). Tudi Netrebkin umetniški partner, tenorist Rolando Villazon, je zaradi bolezni zamudil priliko, da bi zablestel na enem od najbolj pričakovanih koncertnih večerov skupaj s Placidom Domingom, ki je očaral publiko s programom arij iz španskih zarzuel. Med dogodki, ki so vzbudili največje zanimanje je tudi izreden koncert Dunajskih filharmonikov pod vodstvom Riccarda Mutija, pri katerem je kot recitator v nadaljevanju Berliozove Fantastične simfonije »Lélio« nastopil igralec Gérard Depardieu.

Kdor mora gledati na ta lesk takoreč »od zunaj«, ima v Salzburgu drugo, tolažljivo priložnost, saj si lahko vsak večer na trgu privoči brezplačni ogled posnetkov oper in koncertov.

Rossana Paliaga

V Kopru razstava Pol stoletja

V Osrednji knjižnici Srečka Vilharja Koper in v Pokrajinskem arhivu Koper je na ogled razstava »Pol stoletja«, ob 50. obletnici delovanja Centra za konzerviranje in restavriranje Arhiva Republike Slovenije, ki jo je pripravila vodja Centra, Koprčanka dr. Jedert Vodopivec. Predstavljen je kratki pregled dejavnosti konzerviranja in restavriranja arhivskega in knjižničnega građa ter likovne dediščine na papirju. Razstava bo na ogled do 15. septembra.

V Ljubljani razstava Boj proti veri in Cerkvi

V Muzeju novejše zgodovine v Ljubljani bodo 5. septembra odprli razstavo Boj proti veri in Cerkvi. Avtorica razstave je na Dunaju živeča slovenska zgodovinarka Tamara Griesser Pečar. Razstava bo predstavila nasilje komunistične oblasti nad katoliško Cerkvijo v Sloveniji v letih 1945-1961. Zgodovinarka Tamara Griesser Pečar je med pripravami na razstavo pojasnila, da je bilo v letih 1945-1961 »obdobje popolne brezpravnosti Cerkev ter največjega fizičnega in psihičnega obračunavanja z duhovnikom«. Podlaga razstave je leta 2005 objavljena knjiga Cerkev na zatožni klopi, avtorice Griesser Pečarjeve. »Vsebina razstave bo sicer širša od knjige,« je poudarila zgodovinarka. »Razstava bo prikazala nasilje nad Cerkvijo na vseh področjih,« je dejala in dodala, »da bo na razstavi tudi seznam z imeni vseh duhovnikov, redovnikov in bogoslovcev, ki so jih v omenjenem obdobju zaprli, kaznavali ali ubili predstavniki tedanje komunistične oblasti.« Seznam naj bi obsegal 630 imen. »Glede na to, da je bilo v Sloveniji takrat povprečno približno 1000 duhovnikov, je to ogromna številka,« je dejala zgodovinarka. Na razstavi bodo predstavili tudi javnosti še doslej neznana dokumenta. Vsebina teh je po njenih besedah povezana s posredovanjem ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana pri italijanskih okupacijskih oblasteh v prid Tomšiču. Kot je znano, so Italijani organizacijskega tajnika Komunistične partije Slovenije (KPS) ustrelili leta 1942. Dokumenta sta iz sklopa listin, ki jih je škofija poslala zastopnikom obrambe v času procesa zoper Rožmana leta 1946, sodišče pa jih ni upoštevalo. Omenjeni dokumenti so bili po besedah Griesser Pečarjeve v zasebnih zbirki, sedaj pa so v nadškofijskem arhivu.

V avli muzeja bo postavljen 6-metrski križ, ki so ga leta 1953 predstavniki komunistične oblasti odstranili z vrha Škrilatec in vrgli v severozahodno ostenje gore. Ostanki križa so doslej hranili v župnišču Dovje. Razstavo pripravljajo Muzej novejše zgodovine, Nadškofijski arhiv Ljubljana in založba Družina. Odprta bo predvidoma do 2. decembra letos. (STA)

LJUBLJANA - Cankarjeva založba

Smešno resne zgodbe Marjana Tomšiča

Poleg naslovne zgodbe, Bužec on, bušča jest, po kateri je povzeta tudi nadvseuspešna monokomedija, je v zbirki še 21 »smšnoresnih« zgodb

Marjan Tomšič (1939) sodi v krog vrhunskih sodobnih slovenskih pisateljev, v okviru njegovega obsežnega priznega opusa pa nikakor ni mogče spregledat istrsko/primorske tematike. Z objavo knjig »Olive in solk in »Šavrinke« je pred dobrima dvema desetletjema odgrnil zastor dotlej zanimalčane istrske preteklosti, z usodami svojih književnih junakov pa pregnili tudi v osir t.i. istrske rigvardnosti. Njegova pisateljska živilica se je potlej še bolj zaiskrila in nastale so nove pomembne pripovedi – OŠtrigrica, Zrno od frumentona, Grenko morje, Južni veter, če omenimo le najbolj znanje. Priljubljenost v širši slovenski literarni srenji si je pridobil tudi kot otroški pisatelj, občasno zaide v znanstveno fantastiko in v pristni ljudski humor, kakrnega v pretežni meri ponuja pričujoče delo, Bužec on, bušča jest in druge smešnoresne zgodbe.

Urednik Cankarjeve založbe Zdravko Duša meni, da je primorski

milje značilno obarval humoreske Marjana Tomšiča, saj se njegova komika »napaja« pri mediteranskih značajih, njihovi brezbriznosti za konkretno rešitev in pretirane zavzetosti, kadar pride do neizbežnih emocionalnih trkov. Prav tako hudomušno se pogosto obregne ob druge nerodnosti t.i. malega človeka, rad namreč pokuka v njegove zadrege, radosti in norosti, ki jih prinaša obrat v »nove čase«. Dodajmo še toplino, s katero zna ovekovečiti svoje literarne junake - in na dlani je, zakaj je tako priljubljen, cenjen in večkrat nagrajevan tudi na festivalih humorja in satire.

Naslovna zgodba pričujoče knjige - Bužec on, bušča jest, oziroma istoimenska monodrama je v interpretaciji igralke Saše Pavček navdušila desetisočje gledalcev, ter znova obudila pristni slovenski istrski dialekt tako na odruških deskah kot v pisani besedi. Nihče v tej zgodbi ni dorasel (glavnemu) liku istrijanke Lilijane, ki utelješa

tipično iznajdljivo žensko z istrskih hribov, eno takih ki so nekoč s svojimi pleči in marljivimi rokami nesebično podpirale tri vogale domače hiše. Tudi v tem pogledu gre Marjan Tomšič vštric s sodobno literaturo, vse bolj gosto »poseljeno« z ženskami, ki skozi lastna življenja in skozi mentaliteto svojih prednikov vhirajo z nekimonovim pogumom. Dovolijo si videti več kot njihove prednice in predniki, dovolijo si bistveno več reči, dovolijo si kršiti pravila spodobnosti, ne nazadnje – dovolijo si razvijati poseben talent za razpoznavanje dramskega nabaja v banalni vsakdanjosti. Kot običajno pa se na istrski pisatelj tudi tokrat rad spogleduje z ljubeznijo in erotiko, prežeto z večno zelenimi ljudskimi modrostmi, ki jih ima tokrat polna usta »bušča« Lilijana: »Samo to vam še povem: Ljubezen je slepa, je nora, ma je edina božja stvar na ten brižnen sveti. Ko te toka, se ti odpre, tako se mi zdi, ena druga pamet in se zasveti eno dru-

go sonce. Samo se ne sme človek ustariš in ne sme vsega jemati za slabovo. Zdej imamo, jest in moj Rino, ljubezen ko mirno morje, ma smo šli skozi ogenj, šijon in potres. In zmeraj je treba zastopit sebe in vse druge, zakaj ljubezen, znaste, ni s tega, je z onega svečata.«

Poleg naslovne zgodbe je v pričujoči knjigi predstavljen izbor 21-tih Tomšičevih kratkih zgodb oziroma črtic, ki večinoma segajo v zadnje desetletje minulega stoletja. Nekatere izmed njih močno dišijo po istrski zemlji in ljudeh (npr. Marjuča, Tartufi, Guštinova smrt itd.), druge so vpete v okolje, ki je zaznamovalo pisateljeva mladostna leta (npr. Polžja farma) in njegov pogled na povojni razvoj različnih segmentov slovenske družbene stvarnosti. Dejansko pa gre v vseh primerih za »smešnoresne« zgodbe, ki z blago ali bolj močno ironijo ter odrezavim humorjem drezajo v podstat človeške nečimernosti. Morda s kančkom nostal-

gije, pa ne toliko do starih dobrih časov, temveč predvsem do burnega minulega časa mladostne poskočnosti in vsemogočih vragolij, nas pisatelj opomni in spomni na hitro minevanje posameznikove kratke večnosti. Njegova domiselna »spominska preja« je v tem oziru nepogrešljiva v sleherni zgodbi, ki pogosto obogatena z anekdotno duhovito razpreda stanje duha v določenem času in okolju. Znameniti Hippolyte Taine je že pred davnimi leti trdil, da je z drobnimi besedami stavki, ki se stavlja dobro anekdotu, izražena zgodovina bolj plastično, kot z obilico uradnih podatkov, obvestil in proklamacij. In prav to v krajsih in daljših priznanih delih izvrstno uspeva pisatelju Marjanu Tomšiču, ki že vrsto let dokazuje, da tudi (njegovi) Istrani in Primorci spadajo med duhovite pripadnike matičnega naroda, ki ima sicer na obrazu prepogosto kiselkast nasmejh na spuščenih ustnicah.

Slavko Gaberc

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.it

Primorski
dnevnik

TURIZEM - Obračun posameznih potovalnih agencij ob velikem šmarnu

Zaradi lažjih denarnic letos zelo kratka potovanja

Med cilji dopustnikov prednjačijo grški otoki, tudi zaradi dobrih letalskih povezav

Sredi avgusta so mestne ulice običajno puste, saj se po njih sprehaja bore malo občanov, veliko trgovin in javnih lokalov pa je zaprtih. Ni kaj, veliki šmaren je še vedno sveti datum (ne le v verskem smislu) in neomajna točka na koledarju, okoli katere se razvijejo počitniški načrti večjega dela italijanskega (in tržaškega) prebivalstva. Toda če se v teh dneh sprehodimo po Trstu, lahko opazimo, da marsikdo prezivlja avgustovske dni doma. Pravzaprav ni vse takoj, kot je nekdaj bilo.

Turistični trendi so se znatno spremeniли. Tradicionalnih dvotedenskih ali še daljših poletnih letovanj je vse manj in dopustniki se - letos še posebno - pogosteje odločajo za kraje izlete: sedemdnevno potovanje je že pravo razkošje. Glavni razlog za to naj bi bilo enostavno dejstvo, da imajo ljudje na svojih bančnih računih manj denarja kot nekoč, kupna moč je šibkejša tudi v primerjavi z nekaj leti nazaj. Številni Italijani, ki so znani ljubitelji turizma, si kljub temu radi privoščijo nekaj oddihha in se na krajsa potovanja odpravijo večkrat na leto, tako da razporedijo svoje proste dni in potovalne stroške po celoletnem obdobju.

Za tržaške turiste je največji letošnji predmet poželenja Grčija, ki prednjači na seznamih mnogih agencij. V primerjavi z lanskim letom je povraševanje po izletih na grške otoke večje, na drugem mestu sledi hrvaška obala. Potovanja v Grčijo doživljajo nov razmah ob ugodnih turističnih paketih za letovanja na Egejskem in Jonskem morju ter udobnih letalskih povezavah, saj je mogoče z Brnika in iz Ronk odleteti na ravnost do otoških letališč sredi Kikladov in na Dodekanazu.

Pri raznih krajevnih potovalnih agencijah smo zabeležili mnogo skupnih točk in tudi nekatere razlike. Vsaka agencija se namreč specializira na določenem področju in ponudbe seveda niso povsod enake. Glede potovanj na Hrvaško gre še omeniti, da marsikdo odpotuje v Istro in Dalmacijo povsem avtonomno.

Divna Čuk, direktorica agencije Aurora Viaggi, nam je pojasnila, da so letos poleti strankam v povprečju organizirali zelo kratka potovanja. Večinoma so se ljudje odločili za manj kot teden dolge počitnice. Pri Aurori so letos zelo dobro prodajali vikendske izlete v evropske prestolnice - v London, Pariz, Prago, Budimpešta itd.

Na skupni lestvici so seveda najbolj

Romantičen posnetek z grškega otoka Santorini; mnogo Tržačanov se je letos odločilo za pot v Grčijo

priljubljeni topli kraji ob Sredozemlju. Na samem vrhu je Grčija, kamor letijo zlasti mladi, sledijo po vrsti Dalmacija, Turčija, Španija in Tunizija. Vse več mladih se podajata tudi v slovenske gorske kraje in toplice. Gre tudi poudariti, da se počitnike na splošno ne odvijajo več samo v »vodoravni poziciji«, se pravi z ležanjem na plaži pod sončno pripeko. Turisti se ob kopanju radi udeležujejo organiziranih izletov s kulturno vsebino.

Pri agenciji Julia Viaggi smo se pogovorili z direktorico Franco Cerne, ki je prav tako zabeležila zgoraj navedene težnje turistov. »Število strank drži, upada ni bilo, zradi skromnejših finančnih sredstev pa se ljudje zadružijo na počitnicah manj časa«. Grški otoki so se tudi v tej agenciji povzpelji na prvo mesto, z leti iz Trsta in Ljubljane. Na lestvici sledijo evropske prestolnice, ki doživljajo pravi preporod, nato sta še Španija in Tunizija.

Vlasta Žab, direktorica tržaške po-

slovalnice agencije Ilirika Last Minute Center, je opisala zanimive spremembe zadnjih par let. Pred kratkim je namreč še veljala zapoved, da se morajo počitnice odvijati zgolj avgusta, nazadnje pa prihaja do dnevnega preobrata. Letos so se ljudje raje odločili za številne kratke dopuste in jih enakomerne razpršili po 12-mesečnem obdobju.

Glede ciljev, ki si jih izbirajo dopustniki, pa so pri Iliriki zabeležili nekoliko drugačne težnje. Hrvaška obala je bila letos dejelna ogromnega števila rezervacij, kar si Vlasta Žab razlagata z dobrimi vlaganjami v turistične infrastrukture s strani hrvaške države. Nadvse dober je obisk v slovenskih toplicah, to pa velja le za zdravilišča, v katerih gojijo poletni turizem (npr. s postavitvijo zunanjih bazenov).

Rezervacija za grške otoke je še vedno veliko, toda paketne cene so se po njenem mnenju korenito zvišale. Še nekoliko predrag je baje Sardinija, pa čeprav imajo tu-

di tam kako dobro ponudbo. Po drugi strani so križarjenja cenovno bolj dostopna kot nekoč, prav tako popularni so izleti v velika mesta. Mladci, ki se obrnejo na agencijo Ilirika, imajo najraje zabavo, saj se jih mnogo seli v kraje, kot sta špansko »mega-zabavšč« Ibiza in grški otok Ios, pravi raj za veseljake. Na Pag, »hrvaško Ibizo«, potuje mladina povečini z osebnimi sredstvi.

Ob koncu smo pokukali še onstrane. V sežanski poslovvalnici agencije Kompas so potrdili, da je na prvem mestu avgustovskih želja Grčija. Na tamkajšnje otroke odpotuje s sežansko agencijo tudi veliko Italijanov in zamejskih Slovencev. Glede na lanskoletne številke je baje nastalo pravo brezno med grško in hrvaško izbiro, ki je za Kompassove stranke letos manj zanimiva. Dokaj priljubljena je še vedno »sredozemska eksotika«, saj sta se Tunizija in Turčija (pa tudi egiptovski Šarm el Šejk na Rdečem morju) obdržali na visokih pozicijah. (af)

VELIKI ŠMAREN - Za tiste, ki bodo ostali v mestu in za turiste

Muzeji in razstave z odprtimi vrti

Poleg Miramara in mestnega akvarija na ogled tudi Mascherinijeva razstava v ribarnici in muzeju Revoltella - V parku vile Sartorio koncert

Utrinek z razstave kiparskih del Marcella Mascherinija v nekdanji ribarnici

KROMA

Tržačani, ki bodo današnji praznik preživeli doma, in turisti na ogledu mesta bodo lahko poleg turistične izkoristili tudi muzejsko ponudbo. Odprtji bodo namreč Miramarski grad, muzej Revoltella in Akvarij, v parku vile Sartorio pa bo običajni sredin koncert v okviru niza Muzeji zvečer 2007.

Zgodovinski muzej Miramarskega gradu bo odprt ves dan, od 9. do 19. ure, in ni dvoma, da bo tudi tokrat obvezen cilj vseh turistov, ki bodo veliki šmaren preživeli v našem mestu. Zelo verjetno bo na gradu in v parku gneča, tako kot je bila tudi v julijskih dneh. Tako si je grad z njegovim čudovitim parkom ogledalo 19.232 obiskovalcev, kar je za osem odstotkov več kot v enakem lanskem mesecu, ko je bilo obiskovalcev 18.913. V prostorih gradu, ki priča o tragični usodi Maksimilijana, brata habsburškega cesarja Franca Jožefa, je v teh dneh na ogled razstava grafičnih in slikarskih del Maksimilijana nove belgijske žene Charlotte, zaplete ne osebnosti, ki je svoje življenje usod-

no vezala na moževo.

Trst za veliki šmaren ponuja tudi ogled razstave del Marcella Mascherinija (1906-1983), najpomembnejšega tržaškega kiparja dvajsetega stoletja. Njegova dela so na ogled v prenovljeni nekdanji centralni ribarnici (od 10. do 23. ure) in v Muzeju Revoltella (od 10. do 18. ure). Nedaleč stran, v mestnem akvariju, pa si lahko obiskovalci (od 9. do 19. ure) ogledajo favno Jadranskega morja in terarije s primerki dvoživk in plazilcev, ki živijo na območju Julijskih krajine.

Kot omenjeno, bo v parku vile Sartorio drevi (ob 21. uri) koncert iz ciklusa Muzeji zvečer 2007. Tokrat bo na vrsti splet gledališča, operete, filma in glasbe pod naslovom *Abasso il teatro! Gandolfo Gandolfo e la satira di tutte le forme di spettacolo* (Dol z gledališčem! Gandolfo Gandolfo in satira o vseh oblikah špektakla). Pevca Ornello Serafini in Adriana Giraldija bosta spremljala Massimo Favento z violončelom in Corrado Gulin s klavirjem.

REPENTABOR - Na Tabru

Pester program ob velikem šmarnu

V ponedeljek zvečer so odprli razstavo del Evgena Guština, sinoči pa je bil na vrsti koncert

Na Tabru so se predsičnji začela praznovanja ob letošnjem prazniku velikega šmarna, ki bo svoj višek dosegel danes dopoldne, ko bo ob 10. uri na prostoru pred kamnitom cerkvico vrh grica slovensko romarsko mašo daroval tržaški škof mons. Evgen Ravignani.

Kot je že tradicija, je bil večer 13. avgusta posvečen kulturnemu utripu. V Srenjski hiši je namreč v teh dneh na ogled razstava Evgena Guština, ki je sicer po rodu iz Repna, a že veliko let živi in ustvarja v Breznici na Gorenjskem, nedaleč od Žirovnice. Umetnika je predstavil Štefan Pahor.

Razstavo Evgena Guština lahko razdelimo na dva dela. V prvem se umetnik predstavlja z zbirko bronastih doprsnih kipov pomembnih slovenskih mož, kot so Anton Vovk, Frančišek Borgia Sedej, Anton Mahnič, Janko Moder in drugi. Guštin je razstavo sklenil poimenuvati Vredni spomina. Njegov umetniški cilj je namreč ta, da iztrga pozabi podobo teh slovenskih velikanov. Umetnika seveda zaznamuje večna natančnost pri obravnih potezah.

Evgen Guštin pa seveda ni samo kipar, marveč tudi slikar. V Srenjski hiši je namreč poleg njegovih kipov na ogled tudi 14 njegovih slik, ki jih lahko razdelimo na tri cikluse, in sicer podobe Krasa, Gorenjske in tihotitja.

Kot se spodobi, gresta umetnost in glasba oziroma petje skupaj. Posebno sta v ponedeljek izkazala mlada glasbenika

na harmoniku in trobento, obiskovalcem pa se je predstavil tudi mešani pevski zbor Repentabor, ki ga vodi Loredana Guštin. Skupino pevcev bi lahko imenovali tudi zbor brez meja, saj nastopajoči ne prihajajo samo iz krajev pod Tabrom s tostran meje, ampak tudi z Vogelj, iz Dola in bližnjih vasi okraj državne meje, ki bo kmalu izginila.

Da bo izginotje meje pomenilo velik dogodek za naše ljudi, sta predsičnji poudarila tudi domači župan Alekšij Križman in njegov kolega iz Žirovnice na Gorenjskem Leopold Pogačar. Vas Breznica, v kateri ustvarja Evgen Guštin, spada namreč pod občino Žirovnicu.

Kulturalni program ob velikem šmarnu se je na Tabru nadaljeval sinoči. Pod pokroviteljstvom občine Repentabor so se namreč na koncertu za orgle, kontrakt in sopran, ki je potekal v sklopu festivala Med zvoki krajev (Nei suoni dei luoghi), predstavili organist Roberto Loreggian, sopranistka Carola Freddi in kontraltistka Elena Biscuola.

Kot smo že zapisali, bodo praznovanja na Tabru svoj višek dosegla danes, ko bodo na sporednu kar tri svete maše. Prva bo že ob 8. uri zjutraj, druga, ki jo bo daroval tržaški škof mons. Evgen Ravignani, bo na vrsti ob 10. uri, ob 17. uri pa bo še zadnjo praznično sveto mašo vodil škofov vikar za Slovence Franc Vončina. Ob 19. uri se bodo z zvonika oglasile melodije pritrkovcev. (ps)

V Srenjski hiši so na ogled dela Evgena Guština

KROMA

RIBJA TRŽNICA - Kulinarična pobuda »Okusi zaliva«

Ribji praznik z okusnim jedilnikom

Ljubitelji morskih specialitet bodo pobliže spoznali življenje in delo tržaških ribičev - Vsak vikend od 18. avgusta do 30. septembra

Konec tedna se za ljubitelje rib in morskih specijalitet nasploh obeta nadvse zanimiv. Prvič bodo namreč tržaški ribiči in člani ribiškega konzorcija Tržaškega zaliva v sodelovanju z Občino Trst priredili velik ribji praznik z naslovom »Okusi zaliva«. Na območju osrednjega ribnega tržnice, ki se nahaja v industrijski coni pri nekdajnem obratu Gaslini (pri spodnjem vhodu v trgovski center Torri d'Europa je treba obrniti desno), bodo vsak konec tedna od sobote, 18. avgusta, vse do nedelje, 30. septembra, stali kioski, ki bodo obiskovalcem od 18. do 24. ure nudili tipične ribje jedi. Zanje bodo poskrbele požrtvovalne žene ribičev, ki bodo oblikovale bogat jedilnik; obiskovalci bodo lahko izbirali med sardelami in sardonij v vinskiem kisiju, limoninem soku, v solati oziroma med okusnimi klapavicami v česnovi omaki ali ribjim brodetom, ob raznoraznih ocvrtilih kalamarih ali sardonij pa

si na koncu še privoščili kako svežo ribo na žaru. Ob slastnem ribjem krožniku pa bo vsak večer poskrbljeno tudi za primerno glasbeno kuliso.

Na včerašnjem predstavljivosti gastronomiske pobude je občinski odbornik za trgovino Paolo Rovis izpostavil dejstvo, da je tržaško ribje tržišče premalo ponzano in da so torej tovrstne pobude izredno dobrodoše. Ribništvo je v Tržaškem zalivu izredno staro dejavnost, ki vključuje danes kakih 80 plovil in nad 200 ribičev; praznik bo hkrati priložnost za Tržačane, da pobliže spoznajo ribiško življenje in trud, ki ga ribiči vsakodnevno vlagajo v svoje delo. Ob omenjenih vikendih bodo namreč ribiči od 11. ure na razpolago za kakršnokoli informacijo, za praktičen prikaz ribolova in ogled posameznih plovil ter opreme. O samem ribjem prazniku je spregovoril zastopnik ribičev Guido Doz, ki je opozoril, da so s promoci-

jo morskih produktov začeli že pred šestimi leti z udeležbo na raznoraznih deželnih sejmih, nenazadnje pa tudi s prisotnostjo na milanskem Bitu. Med načrti, ki so si jih prireditelji postavili v sklopu praznika, je tudi nočna plovba z ribiško barko, tako da bi obiskovalcem postregli s pravim morsko-lovskim doživetjem. Doz je izrabil priložnost in podčrpal, da je ribiški sektor potreben okrepitev in da je vsakdo dobrodoše, ribolov pa daje človeku izredno veliko zadoščenj. Včerašnjega srečanja z novinarji se je udeležil tudi predsednik Ribiškega konzorcija Federico Grim, ki je poturnal, da restavracije preizrajo t.i. drobno modro ribo in na svojih jedilnikih raje ponujajo gojene orade ali brancine, ki najpogosteje prihajajo celo s turške obale. Pohvalil pa je tržaški ribolov z lamparami in mrežami, ki vsak dan polni tržaške ribarnice s svežimi in domaćimi ribami. (sas)

NABREŽINA - Večdnevna praznovanja ob farnem zavetniku sv. Roku

Glasba in zabava še jutri

V nedeljo bo slovesna maša, ki jo bo daroval novomašnik Marko Rijavec - Na ogled so štiri razstave - Drevi tudi tombola in ognjetem

Na ogled so tudi dela Marie in Eugenia Pancrazija

KROMA

Večdnevno praznovanje ob nabrežinskem farnem zavetniku sv. Roku se bo zaključilo jutri, medtem ko bo slovesna maša v nedeljo, 19. t.m. Daroval jo bo novomašnik Marko Rijavec, sledila bosta procesija in blagoslov pred cerkvijo, medtem ko bo ob 20. uri na župniškem vrtu koncert nabrežinske godbe.

Ena od razstav je tudi v župniški dvorani, kjer so na ogled slikarska dela Marie in Eugenia Pancrazija. Ob tej razstavi, ki bo od 18. do 22. ure odprtta do nedelje, so v župnišču na ogled zvezki s fotografijami in izvodi nabrežinskega župniškega glasila, ki jih je pripravil bivši nabrežinski župnik Bogomil Brecellj.

Obiskovalci se še danes in jutri na vaškem trgu lahko veselijo ob glasbi in okrepčajo ob kioskih, od 18. do 22.00 pa si lahko ogledajo še razstavo Kamen in les v prostorih Kamnarske hiše Igo Gruden, kjer so dela Bogomile Doljak, Andreja Mervica, Miša Ciuka in Pietra Marcuccija, in pa razstavi v prostorih SKD Igo Gruden. Za postavitev tiste, ki

Poslovni dogovor za spodbujanje podjetništva

Banka Friulcassa in tržaško združenje Confidi Commercio sta prejšnji teden obnovili medsebojno konvencijo, ki predpostavlja novo zalogo sredstev za financiranje trgovskih podjetij po ugodnih obrestnih merah. Dogovor, ki sta ga podpisala predsednik Confidi Commercio Beniamino Nobile in generalni direktor banke Friulcassa (le-ta zastopa v deželi FJK banko Intesa San Paolo) Roberto Dal Mas, predvideva med drugim posojila do 50 tisoč evrov za podjetja, ki so utrpele gmotno škodo zaradi ujme. Ostala sredstva bodo namenjena ženskim podjetnicam, mladim podjetnikom med 18. in 39. letom starosti in novonastalim podjetjem z manj kot 10 zaposlenimi. Posebno poglavje predstavlja dejavnosti v pisarnah, ki bodo deležna posojil do 75 tisoč evrov.

Imela sta precej sreče

S skuterjem sta bila namenjena proti Moščenicam, po odcepu za Sesljan pa sta se naenkrat znašla na tleh. Z rešilcem službe 118 so ju odpeljali v katinarsko bolnišnico, vendar sta imela srečo, saj nista utrpele hujših poškodb. S primerom se ukvarja protimeta policija, ker ni jasno, če sta padla po lastni krivdi ali pa ju je oplazil avtomobil med prehitevanjem. Zglede, da ni očividcev, ki bi vedeli povedati, kaj se pritepel, kar je po eni strani slab, ker ni očividcev, po drugi pa jima je morda to rešilo življenje: če bi kdo vozil takoj za njima, bi se jima verjetno ne mogel pravočasno izogniti, ko sta bila na asfaltu.

Spretni goljufi na delu

Predstavijo se kot uslužbenci Acegas ali drugih služb, eden je bil celo oblečen v mestnega redarja, žrtve so v glavnem pletene osebe. Predvčerajnjim se je lažni mestni redar pojavil v Rojanu, včeraj pa pri Sv. Jakobu, v Ul. dei Giuliani. Dejal je, da vodi raziskavo o neki tativni. Ko je odšel, je z njim izginila tudi čedna vsoča, okrog 900 evrov. Varnostne sile stalno opozarjajo, da moramo biti skrajno previdni, ko vrata odpiramo neznancem. To še posebej velja za prijetne in zaupljive osebe, saj so goljufi vedno na delu. Prav tako dejavnosti so tudi tatovi. Verjetno marsikoga, ki je sedaj na dopustu in je pustil stanovanje nezavarovano, ob povratku čaka neprijetno presenečenje. Stevilo tativ in stanovanjih je namreč v vzponu: od 1. januarja do 31. julija lani so jih v tržaški pokrajini našeli 239, letos v enakem obdobju pa 21 več. Včeraj so prijeli nekega mladega Romuna, ki je kradel v marketu v Ul. Ponzanino. Uslužbenec ga je skušal ustaviti, a mu je neznanec prisoli klopotu in pobegnil. Na podlagi opisa ga je policija kmalu prijela.

je v pritličju in ki so ji dali naslov Modni utrinki, je poskrbela Milena Martelanc, s svojimi kreacijami se predstavlja sedem stilistik. V zgornjih prostorih društva pa je razstava o Južni železnici. Kot smo že pisali, je razdeljena v dva sklopa, prvega je pripravil Igor Tuta, drugega pa Igor Dolenc. Razstavi v prostorih Igo Gruden bosta izjemoma odprtih tudi v nedeljo, 19. t.m., in sicer od 9. do 12. ure.

Drevi 21. ur bo koncert ansambla Mi, ob 22.30 pa tombola v organizaciji SK Devin. Nagradni sklad znaša 750 evrov: dobitnik prve tombole bo domov odnesel 500 evrov, druge tombole 200 evrov, petice pa 50 evrov. Ob 22.30 bo v Sesljanskem zalivu ognjetem.

Jutri se bo praznovanje zaključilo. Kot vse dni bodo seveda odprti kioski, ob 20. uri pa bosta v cerkvi sv. Roka koncert za flavto in kitaro. Predstavila se bosta goriska glasbenika in profesorja, Fabio Devetak in Martina Gereon, ki bosta izvajala sakralno glasbo. Ob 21. uru bo koncert ansambla Real.

REPEN - Pokrajinski muzej

Premiera dokumentarca Kraška hiša na robu časa

V petek, 17. avgusta ob 20.30 bo v Pokrajinskem muzeju v Repnu premierno predvajanje novega dokumentarnega filma z naslovom »Kraška hiša na robu časa«, ki so ga pripravili v Izobraževalnem programu RTV Slovenija. Scenarij podpisuje Jadran Sterle, režijo pa Tomaž Kralj in Jure Pervanje. Za predstavitev v našem okolju so se odločili avtorji filma v domeni z matično televizijsko hišo, KD Kraški dom in Zadružno Naš Kras. Precej materiala je bilo posnetega na naši strani meje in v luči brisanja meja in uveljavljanja skupnega slovenskega kulturnega prostora in torej skupnega Krasa, je padla odločitev, da se film najprej zavrti na našem koncu.

Še do nedavnega je bila kraška hiša sestavni del svojega habitata, pokrajine, in prav zato tudi prepoznavna, z izjemno močno identifikacijo. Do takšne podobe je prišla v dolgih stoletjih oblikovanja in preoblikovanja, zlasti pa v 18. in 19. stoletju, ki sta bili še najbolj razgibani tako v gospodarskem, družbenem, pa tudi vojaškem pogledu. Taktat se je zgodila vrsta sprememb, od zakonodajnih do okoljskih, ki so udarile osnovni pečat njeni prepoznavnosti - in tako je kraška hiša kot stanovanjsko-gospodarska enota svojevrstn model prilagoditve človeka na naravne danosti, na vremenske pogoje, na plodnost zemlje, na številne zakonodajalce, ki so skozi stoletja z zakoni krojili življenje na tej, nekoč pusti kamnit »puščavi«.

Kraševci je dolga stoletja živel od zemlje: bil je poljedelec in živinorejec, ob morju tudi ribič. Svoj dom, kraško domačijo, je znal zelo dobro prilagoditi pogojem in razmeram. V 19. stoletju se je kraška domačija dokončno oblikovala kot bivanjsko-gospodarska enota in kot taka ostala do druge polovice 20. stoletja, ko je prišla na rob svojega časa: Kraševci so si začeli graditi drugačne hiše, prezivljala jih je služba, nič več zemlja. Toda arhetip kraške domačije je ostal: v sodobni način življenja in bivanja kraškega človeka se vračajo tisti elementi kraške hiše, ki so prepoznavni skozi stoletja.

Začetki filma segajo v sredino 90-tih let prejšnjega stoletja, ko sta Jadran Sterle in režiser Tomaž Kralj večkrat vandrala po Krasu ter opazovala hiše, ki so se sesuvale vase, ki so spreminali obrale, podobe, celo značaj. Že takrat se je bivanjska kultura na Krasu zelo hitro spremenjala, saj je dobila zagon že v 60-tih letih, ko se je tudi na Krasu, kot povsod po Sloveniji, Jugoslaviji, pa verjetno tudi v marsikateri evropski državi, začela »modernizacija«. Hiše »iz otroštva« so izginjale, nadomeščale so jih bele kocke hladnega kvadrata, ki niso imeli ne karakterja ne domačnosti – lahko bi jih gledal kjer koli po svetu, nič kraškega ni bilo v njih. Tedaj sta televizijci sklenila, da začneta delati film o kraški hiši. Tako so prvi posnetki nastali že leta 1997, ko so s TV ekipo prekri-

žarili klasični Kras in snemali, pravzaprav lovili še zadnje obrazy skorajda že »stereotipne« podobe kraške domačije. Zaradi večjih stroškov snemanja niso zašli na italijanski del Kraša, čeprav sta seveda slišala za Kraško hišo v Repnu.

Tako je v tem in naslednjih letih, vse do leta 2000, nastal kar zajeten kup posnetkov s Krasa, ki sedaj predstavlja bogato dokumentarno gradivo in pričevanje o sicer ne tako davnih časih, pa vendar o radikalnih spremembah v tej pokrajini.

Žal je prerana smrt – in nobena smrt ne pride ob pravem času – iztrgala prijatelja režisera Tomaža Kralja iz projekta. Film je zato posvečen Tomažu v spomin.

Zgodba o kraški hiši je kar za nekaj let utonila v tiho čakanje, podobna je bila sami kraški hiši, ki se je šele v zadnjem času, ne dolgo nazaj, začela spet kazati v svoji sicer prenovljeni, a pristni podobi. Ljudje so spet začeli ceniti posamezne elemente bivanjske kulture, staro ni več romalo na odpade, smetišča, ali k preprodajalcem, ali celo v kraška brezna, ampak je spet začelo dobivati spoštljivo mesto in telesu domačije. Na srečo se je ohranilo še dovolj potes kraške hiše, da so lahko sestavili nekakšen portret, resda na robu časa. In na srečo obstaja Kraška hiša v Repnu, ki je naravnost klasična podoba kraške domačije, in upati je, da bo podobno življenjsko pot dobila tudi Škratljeva hiša v Divači, tudi v senci igralke Ide Kravanje, Ite Rine.

In poleg samih domačinov, Kraševcev, s katerimi je bila dokončana tudi zgodba o kraški hiši tudi z dvema strokovnjakoma, ki sta s svojim znanjem in optimizmom vila v film čvrsto vero, da se da ohraniti življenje kraške domačije – to sta na Krasu vsem znani Sežančan (pravzaprav iz Vasi) dr. Stane Renčelj, ki zna svetovati vse o prštu, vinu, tipični kraških jedeh, o njihovih skrivenostih receptih, o kamnih in kamnosekih, o sadkah in zemljah, pa seveda o zgodovini vasi in njenej ljudeh; in univerzitetni profesor na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani, sedaj prav tako Sežančan, sicer pa s srcem Kraševca, dr. Ljubo Lah. Njuno strokovno znanje je film oboogatilo ter nakazalo novo zgodbo – zgodbo o renesansi kraške hiše, o njeni obnovi.

Tudi Tv snemalna ekipa – od snemalca Stojana Femca leta 1997 do snemalca Borisa Poropata leta 2007, ter seveda tonski mojstri, mojstri osvetljave in ne nazadnje montažer Matjaž Jankovič – je s svojim zanimanjem za usodo kraške hiše prispevala h končni podobi filma. Film je seveda skupinsko delo, je tkanje številnih rok in aparatur, misli, idej, možnosti. Vse pa z enim samim namenom: spoznati obraz kraške hiše, ki je del našega skupnega obraza, naše kulturne identitete.

skim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprtja od 20.30 do 8.30

Ul. Ginnastica 6 (040 - 772148).

Sreda, 15. avgusta 2007

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg Venezia 2, Naselje sv. Sergija - Ul. Curiel 7/B, Ul. Ginnastica 6, Bazovica - Grudnova ulica 27 (040 9221294) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi

od 13.00 do 16.00

Trg Venezia 2, Naselje sv. Sergija - Ul. Curiel 7/B, Ul. Ginnastica 6.

Bazovica - Grudnova ulica 27 (040 9221294) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

LEKARNE ODPRTE OD 16.00 DO 20.30

Trg Venezia 2, Naselje sv. Sergija - Ul. Curiel 7/B, Ul. Ginnastica 6.

Bazovica - Grudnova ulica 27 (040 9221294) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Ginnastica 6 (040 - 772148).

www.farmacisitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

ALCIONE - Dvorana bo v poletnem času zaprta.

AMBASCIATORI - 17.45, 20.00, 22.15

»Harry Potter e l'ordine della Fenice«.

ARISTON - (poletna arena) 21.15 »Blond diamond«.

CINECITY - 15.00, 15.45, 16.30, 17.45, 18.30, 19.15, 20.30, 21.30, 22.00 »Harry Potter e l'ordine della Fenice«; 15.20, 17.30, 20.00, 22.00 »Material girls«; 14.55, 18.30, 22.05 »I fantastici 4 e silver surfer«; 16.45, 20.20 »Vacancy«; 15.30, 18.30, 21.30 »Transformers«; 15.20, 17.40, 19.55, 22.00 »The protector - La legge del Muay Thai«.

EXCELSIOR - Dvorana bo zaprta v poletnem času.

EXCELSIOR AZZURA - Dvorana bo v poletnem času zaprta.

FELLINI - 17.00 »Flicka - Un cavallo per amico«; 18.30 »I fantstici 4 e silver surfer«; 20.00, 22.00 »Ocean's thirteen«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.30 »Harry Potter e l'ordine della Fenice«; 18.45, 20.30, 22.15 »Feed«.

GIOTTO MULTISALA 2 - (Ulica Giotto 8) 16.30 »The Reef - Amici per la pinne«; 17.45, 20.00, 22.15 »Le vite degli altri«.

KOPER - KOLOSEJ - 19.00 »Ratatouille«; 21.40 »Krvavi hostel 2«; 13.00, 15.00, 17.00 »Divji valovi«; 19.00, 21.30 »Umri pokončno 4«; 21.50 »Moškoženske zadeve«; 15.20, 17.10 »Simpsonovi«; 13.40, 16.20, 19.10 »Harry Potter in Fenikov red«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »The Protector«; Dvorana 2: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Smokinaces«; Dvorana 3: 16.15, 20.00, 22.15 »Transformers«; 18.30 »Maial zombie - Anche i morti lo fanno«; Dvorana 4: 16.30, 18.00, 20.45, 22.15 »Il mio ragazzo è un bastardo«; 19.30 »Havoc«.

SUPER - film prepovedan mladim pod 18. letom.

TRŽIČ - KINEMAX - Kino bo zaprt do 16. avgusta.

Izleti

SPDT NA TRIGLAV Po daljšem času smo se planinci SPDT spet odločili da se odpravimo na Triglav. Tridnevni pohod od 20. do 22. avgusta se bo pričel na Rudnem polju na Pokljuki. Pohod je zahteven, priporočljiva sta čelada in samozačuvanje. Na razpolago bo društveni kombi. Število pohodnikov je omejeno. Odhod ob 7. uri zjutraj pred hotelom Daneu na Opčinah. Vse potrebne informacije dobite na telefonu 040-220155 Liviu in 338-4913458 Franc.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM organizira avtobusni izlet v Gardaland v soboto, 1. septembra 2007. Prijavite se lahko ob torkih od 18. do 19. v telovadnici OŠ F. Bevk na Opčinah. Za informacije tel. št. 349-7597763 Nastja.

REPRENSKI MUZEJ bo na Barbani skupno romanje slovenskih vernikov iz Goriškega in Tržaškega. Ob 11. uri bo sv. maša, ki jo bo vodil naš g. škof Evgen Ravniani. Šolske sestre de Notre Dame vabijo, da se tega romanja udeleži čim več ljudi. Avtobus bo zjutraj peljal na Barbano. Odpotoval bo ob 7. uri s trga Oberdan, ob 7.20 s Prosek, ob 7.30 iz Sv. Križa (po potrebi se lahko ustavi tudi v drugih vasih). Po sv. maši bo kosišo v Biljah. Po kosišu bo obisk Marijinega celja nad Kanalom. Tam bodo slovesne večernice in blagoslov. Cena romanja je 35,00 evrov. Za informacije poklicati na št. 040-220693. Pohitite z vpisom!

3. SEPTEMBRA 2007 bo na Barbani skupno romanje slovenskih vernikov iz Goriškega in Tržaškega. Ob 11. uri

bo sv. maša, ki jo bo vodil naš g. škof Evgen Ravniani. Šolske sestre de Notre Dame vabijo, da se tega romanja udeleži čim več ljudi. Avtobus bo zjutraj peljal na Barbano. Odpotoval bo ob 7. uri s trga Oberdan, ob 7.20 s Prosek, ob 7.30 iz Sv. Križa (po potrebi se lahko ustavi tudi v drugih vasih). Po sv. maši bo kosišo v Biljah. Po kosišu bo obisk Marijinega celja nad Kanalom. Tam bodo slovesne večernice in blagoslov. Cena romanja je 35,00 evrov. Za informacije poklicati na št. 040-220693. Pohitite z vpisom!

KRUT prireja 14-dnevno bivanje na otok Ischia od 7. do 20. oktobra 2007. Informacije in vpisovanje na sedežu krožka, Ul. Cicerone 8/B tel. 040-360072.

+ Po dolgi bolezni je mirno premil

Bernardo Bandi

Vest sporocajo

žena Maria, sinova Mario z Duško in Edvin z Elle, vnuk Matija z Valentino in vsi sorodniki

Pogreb bo jutri, 16. avgusta ob 11.00 iz ulice Costalunga v boljunske cerkev

Boljune, 15. avgusta 2007

Pogrebno podjetje Alabarda Milje

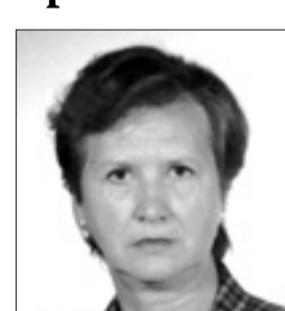
**Dragi Nardi,
ostal nam boš v lepem spominu**

Irina, Daniel, Stojan in Elena

15.8.1997

15.8.2007

Franka Kriščak por. Furlan

Tebe že dolgo ni več, a v naših srcih živi tvoja neizmerna ljubezen.

Tvoji najdražji

Barkovje, 15. avgusta 2007

15.8.1987

15.8.2007

Dragi

Vilko

V Križ je štorklja spet prišla.
Tokrat je razvesila mamico
Natašo, očka Alessandra in
bratca Gabriela.

Mali
Ruben

je pokukal na svet.

Cristina, Erika, Ksenija, Lara,
Sara in Tamara
mu pošiljajo poljubčkov deset.

*Od Boljunka do Križa in Medje
vasi naj se zna, da Gabriel bratca*

Rubena

ima.
Srečni družinici želimo mirnih
noči

Sorodniki Jaščevi

Čestitke

Dobrodošla GORAN in RUBEN!
Kriška klapa se množi. Kornaj čakam, da
se bom z vama lovila po vasi. Poljubčki,
Lara.

V četrtek, 16. avgusta, praznuje
MANUEL SEDMAK 8 let. Vse najboljše
mu želijo nonoti iz Križa in Domja ter vsi,
ki ga imajo radi.

Šolske vesti

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO NA OPCI-
NAH sporoča, da bodo uradi zaprti od 16.
do 18. avgusta 2007.

DTTZZG ŽIGE ZOISA obvešča, da bo med po-
letno prekinitevijo didaktičnih dejavnosti
šola zaprta ob sobotah do vključno 25. av-

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratova-
le naslednje črpalki:

AGIP Drevored Campi Elisi 59, Mil-
je - Trg Caduti Libertà, Naselje sv.
Sergija - Ul. Forti 2, Devin - držav-
na cesta 14

ESSO Trg Foraggi 7, Općine -
križišče

Q8 Istrska ulica 212

ČRPLKE ODPRTE 24 UR NA 24

AGIP Devin (jug) - avtocesta A4 VE-
TS

TOTAL Devin (sever) - avtocesta A4
TS-VE

NOČNE ČRPLKE IN SELF SERVICE

TAMOIL - Ul. F. Severo 2/3

AGIP Istrska ulica 155, Miramarski
drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza),
Katinara - Ul. Forlanini, Naselje sv.
Sergija - Ul. Forti 2

ESSO Trg Foraggi 7, Zgonik - Držav-
na cesta 202, Ul. Carnaro - Državna
cesta 202 km 3+0,67

SHELL Ul. Locchi 3

V sodelovanju s FIGISC Trst

Loterija

14. avgusta 2007

Bari	14	72	58	22	85
Cagliari	9	74	39	89	28
Firenze	60	26	38	47	89
Genova	65	67	30	63	80
Milan	44	78	81	23	76
Neapelj	52	39	45	40	66
Palermo	19	30	15	35	13
Rim	71	51	89	5	20
Turin	8	75	3	20	86
Benetke	57	36	76	81	54
Nazionale	18	15	84	70	60

Super Enalotto

št. 97

14	19	44	52	60	71	jolly 57
Nagradsni sklad						2.832.947,64 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot						29.110.062,00 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						0,00 €
16 dobitnikov s 5 točkami						35.411,85 €
1.334 dobitnikov s 4 točkami						424,72 €
48.814 dobitnikov s 3 točkami						11,60 €

Superstar

18

Brez dobitnika s 6 točkami	- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	- €
Brez dobitnika s 5 točkami	- €
8 dobitnikov s 4 točkami	42.472,00 €
135 dobitnikov s 3 točkami	1.160,00 €
2.138 dobitnikov z 2 točkami	100,00 €
14.850 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
32.848 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

ohoceti, na katerem bodo razstavljene kraš-
ke noše, izdelovali bomo naprsne šopke za
na noše ter pogovarjali se bomo o tradici-
ji Kraške ohoci skozi stoletje. Srčno vab-
ljeni.

GLASBENA MATICA - Trst, Ul. Montorsi-
no 2, obvešča, da bo tajništvo zaprto za-
radi dopusta do vključno petka, 17. avgusta
2007.

GORIŠKA KMEČKA ZVEZA obvešča svoje
člane, da bo urad zaprt za dopust do 17.
avgusta.

RTV SLOVENIJA - IZOBRAŽEVALNI PRO-

GRAM, KD KRAŠKI DOM IN ZADRUGA

NAŠ KRAS vabijo v petek, 17. avgusta, ob
20.30 v Pokrajinski muzej v Repen na pre-
mierno predvajanje dokumentarnega filma
Jadrana Sterleta »KRAŠKA HIŠA NA
ROBOU ČASA«.

TPK SIRENA prireja tradicionalno Kalama-
rado od 17. do 19. avgusta 2007. V petek,
17. avgusta bo ples z ansamblom Alter ego.
V soboto, 18. avgusta bo ples z ansamblom
Old stars. V nedeljo, 19. avgusta bo ples z
ansamblom Happy day. Odprtje kjoskov
ob 19. uri, ples začne ob 20.30.

V PROSVETNEM DOMU NA OPCINAH se
bo 17., 18., 19., in 20. avgusta vršil Praz-
nik Unità in Novega Dela. V petek, 17. av-
gusta bo ob 18. uri razprava: »Vloga žensk
v novem političnem kontekstu«. Ob 20.30 bo
Mladinska Levica predstavila film »No Man's Land«. V soboto, 18. av-
gusta bo ob 18. uri srečanje izvoljenih
predstavnikov Marjetice, Slovenske skup-
nosti in Levih Demokratov. Ob 20. uri
ples z ansamblom Souvenir. V nedeljo, 19.
avgusta bosta ob 19. uri posegla Marina
Guglielmi in Bruno Zvech. Ob 20. uri ples
z ansamblom Oasi. V pondeljek, 20. av-
gusta bo ob 18.30 srečanje/razprava: Ev-
ropa: Work in progress. Iziv evropske in-
tegracije na Balkanih. Ob 20.30 Mladin-
ska levica prireja glasbeni večer z ansam-
blom Makalo Jump. V petek in nedeljo
bodo kioski odprtvi ob 18. ure, v nedeljo
od 17. ure dalje.

DUHOVNE VAJE za žene in dekleta od po-
nedeljka, 20. avgusta, do srede, 22. avgus-
ta, v Domu blagov. Vodil bo znani p. dr.
Leopold Grčar z Brezij. Prijave na tel. št.
040-299409 (Jež).

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNUJZNICA ob-
vešča, da bo do 31. avgusta odprta s po-
letnim urnikom, in sicer od pondeljka do
petka ob 8. do 16. ure.

ZŠSDI obvešča, da bosta urada v Trstu in
Gorici zaprta od 13. do 17. t.m. Urada bosta
ponovno obratovana s poletnim urnikom
od pondeljka 20. avgusta.

FESTIVAL DRAGE MLADIH 2007 vabi vse
mlade, ki si želijo ustvarjati in sproščati do-
mišljijo, na teden mladinske ustvarjalnosti
od 27. avgusta do 1. septembra v Finžgar-
jevem domu na Opčinah. V pondeljek, 27.
avgusta, ob 15. uri DOBRODELNI
ODBOJKARSKI TURNIR (ekipe društev,
organizacij, prijateljev...), ob 18.45 sloves-
no odprtje Festivala z nagrajevanjem in
nastopom dekliške plesne skupine Light iz
Trsta in break-dance skupine Go-Breakers iz
Nove Gorice. Od torka do petka delav-
nice mladinske ustvarjalnosti (likovna,
časničarska, plesna, kolesarska, gledališka
in make-up delavnica). Za dodatne infor-
macije in prijave: www.dragamladih.org»,
»rast_mladika@hotmail.com», 040-
370846 (Raffaella, Patrizia).

GLEDALIŠKA DELAVNICA v okviru Festi-
vala mladinske ustvarjalnosti za vse mla-
de, ki si želijo spoznati gledališko umetnost,
recitirati in igrati. Od torka, 27. avgusta, do
četrtek, 30. avgusta, ob 16. ure do 17.30 v
Finžgarjevem domu na Opčinah. Vodi Lu-
čka Peterlin. V soboto, 1. septembra za-
ključni nastop udeležencev. Za dodatne infor-
macije in prijave: www.dragamladih.org»,
»rast_mladika@hotmail.com», 040-
370846 (Raffaella, Patrizia).

KMEČKA ZVEZA IN PATRONAT INAC ob-
veščata svoje člane, da bodo uradi zaprti
od 13. do 17. avgusta.

KRUT obvešča, da je pisarna odprta s polet-
nim urnikom od 9. do 13. ure in da so ura-
di zaprti od 13. do 18. avgusta 2007.

SLORI Slovenski raziskovalni inštitut obve-
šča, da je urad zaprt od 13. do 18. avgusta
2007.

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ obvešča,
da bodo uradi v Trstu, Gorici in Čedadu
zaprti od 13. do vključno 17. avgusta.

**ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRU-
ŠTEV** obvešča, da bodo tržaški uradi do 14.
septembra poslovali po poletnem urniku,

od 9. do 13. ure in da bodo v tednu od 13.
do 17. avgusta zaprti.

ZVEZA VOJNIH INVALIDOV obvešča, da je
urad zaprt od 13. do 18. avgusta 2007.

BOLJUNSKA ŽUPNJAVA vabi Marijine čas-
tilce, na romarsko sv. mašo, ki bo v žup-
nijski cerkvi v Boljuncu na praznik Mari-
jinega vnebovzetja, danes, 15. avgusta, ob
10.30. Sv. maša bo v nadomestilo tradicio-
nalne maše, ki je bila vsako leto na ta praz-
nik, v Marijini cerkvici na Pečah v Dolini
Glinščice. Trenutno potekajo v dolini
Glinščice dela za obnovitev poti in drugi
posegi, zato je dostop v to dolino začasno
zaprta.

OBČINSKA KNUJZNICA v Saležu bo zaprta
zaradi dopusta in preurejena od 8. do 27.
avgusta (vključno).

SOMPĐE VESELA POMLAD vabi na poletni
pevski teden za osnovnošolske otroke »
Poj z menoj«, ki bo od 27. do 31. avgusta
2007, v prostorijah Marijanšča na Opčinah.

ATELIE DOM ART IN CVETLIČARNA ADA
vabi v petek, 17. avgusta, ob 17. uri, v raz-
stavnem prostoru Atelie-ja Dom Art,

Dunajska 17/A Opčine, na večer Kraške

ohoceti, na katerem bodo razstavljene kraš-
ke noše, izdelovali bomo naprsne šopke za
na noše ter pogovarjali se bomo o tradici-
ji Kraške ohoci skozi stoletje. Srčno vab-
ljeni.

040-213249 (Nataša).

ZVEZA VOJNIH INVALIDOV obvešča, da taj-
ništvo deluje s poletnim urnikom 9.00 -
13.00.

ANED - ZDURUŽENJE BIVŠIH DEPORTI-

RANCEV V NACISTIČNIH TABORIŠČIH

GOSPODARSTVO - Podatki Evrostata za drugo letošnje četrtletje

Gospodarska rast v EU manjša od pričakovane

Včeraj je Evropska centralna banka trejč intervenirala zaradi pretresa na ameriškem trgu nepremičnin

BRUSELJ - Gospodarska rast v Evropski uniji je bila v drugem četrtletju manjša, kot so sprva pričakovali. Kot je v torek pokazala prva ocena evropskega statističnega urada Eurostat, je bila gospodarska rast v območju evra v drugem četrtletju 0,3-odstotna, v celotni EU pa 0,5 odstotna. Analitiki so sicer za to obdobje napovedovali 0,6-odstotno rast, kljub temu pa nekateri opozarjajo, da je bilo tudi sedanje upočasnjevanje po svoje pričakovano, saj je bila rast v prvem četrtletju nadpovprečna. Kot še kaže statistika, je gospodarska rast v območju evra v drugem četrtletju v primerjavi z enakim obdobjem lani znašala 2,5 odstotka, v celotni EU pa 2,8 odstotka. Za primerjavo, v prvem četrtletju se je v primerjavi z enakim obdobjem leta 2006 BDP v območju evra povečal za 3,1 odstotka, v celotni EU pa za 3,3 odstotka.

Evropska komisija je sicer medtem zaradi pretresov na svetovnih finančnih trgih znižala tudi napovedi za

gospodarsko rast v tretjem četrtletju za območje evra na razpon od 0,3 do 0,8 odstotka BDP oz. povprečno na 0,55 odstotka, za zadnje letošnje četrtletje pa na razpon od 0,2 in 0,8 odstotka oz. povprečno na 0,5 odstotka. To je za 0,1 odstotne točke nižje od sedanjih napovedi.

Največjo rast BDP so sicer v letošnjem drugem četrtletju med članicami EU beležile Slovaška (2,4 odstotka), Litva (2,0 odstotka) ter Avstrija in Švedska (po 1,0 odstotka). Na letni ravni pa najvišjo gospodarsko rast beleži Latvija (11,3 odstotka), sledijo pa ji Slovaška (9,2 odstotka), Litva (7,7 odstotka) in Grčija (4,2 odstotka). Za Slovenijo urad še nima podatkov.

Gospodarska rast se je upočasnila tudi v Nemčiji. Nemško gospodarstvo je v drugem letošnjem četrtletju raslo po 0,3-odstotni stopnji, medtem ko je v prvem četrtletju beležilo 0,5-odstotno gospodarsko rast. Na letni ravni je bila rast v obdobju med aprilom in junijem

2,5-odstotna, medtem ko je v prvem četrtletju znašala 3,3 odstotka. Tokratna četrtletna rast je bila najnižja od zadnjega četrtletja leta 2005 in je bila pod pričakovanim analitikov.

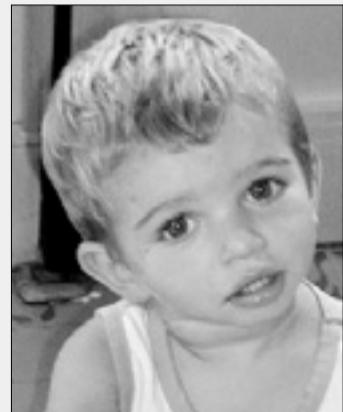
Včeraj je sicer Evropska centralna banka (ECB) zaradi pretresov na ameriškem trgu nepremičnin znova poslovnim bankam ponudila dodatnih 7,7 milijarde evrov. To je že četrta finančna injekcija v manj kot tednu dni, da bi uredili pogoje na finančnem trgu v območju evra. V ECB so zdaj prepričani, da »so razmere na finančnem trgu zdaj bližu normalnim«.

Predsednik ECB Jean-Claude Trichet je nato še posebej pozval k umiritvi razmer na finančnih trgih in h koncu »obdobja nervosa na trgu«. Pri tem pa je ocenil še, da so bili ukrepi ECB nujni, hkrati pa tudi toplo pričakovani in učinkoviti. »Pomagali bodo h gladki vrnitvi na normalno ocenjevanje tveganja,« je še dejal in menil, da se zdaj razmere počasi normalizirajo. (STA)

ECB je za ublažitev likvidnostnih težav, ki jih je sprožila kriza na ameriškem trgu hipotekarnih kreditov, v zadnjih dneh interveniralna že trikrat. Minuli četrtrek je na denarni trg sprostila rekordnih dodatnih 94,8 milijarde evrov, v petek pa 61,05 milijarde evrov, ponedeljek, tretja finančna injekcija ECB, pa je bila vredna 48 milijard evrov.

Evropska centralna banka skuša s temi posredovanji uravnavati nepričakovana nihanja likvidnosti bank in razpoložljivega denarja v obtoku. Ker v preteklem tednu vse več Ameriščanov ni moglo odplačevati t.i. rizičnih kreditov, ki so jih najeli za nakup nepremičnine, se je že več bank znašlo v likvidnostnih težavah in niso bile več zmožne zagotavljati rednih kreditov. Zato je moral ECB intervenirati, saj bi sicer kriza v ZDA lahko prizadela tudi evropske finančne trge. Za podobno denarno injekcijo so se sicer v zadnjih dneh odločile tudi ameriška ter japonska in avstralska centralna banka. (STA)

TURIN - V petek V marketu zapuščen otročič

TURIN - Neznanci so v petek pod večer zapustili v hipermarketu Carrefour v turinskem predmestju Nichelinu nekaj manj kot dve leti starega fantka. Otročiča so našli preplašenega na vozičku, zdaj pa se nahaja v bolnišnici Santa Croce v Moncalieriju.

Kot kaže, je fantek zdrav. Ne govorji, pa tudi se ne odziva na nagonjanje v različnih jezikih. Po razširjenem mnjenju naj bi bil »slovenskega porekla«. Zdaj ga vsi poznajo kot Giorgia. To začasno ime so mu nadeli karabinjerji, ki vodijo preiskave. Pregledali so varnostne videoposnetke hipermarketa, analizirali prstne odtise na vozičku, zaslišali prodajalce in nakupovalce hipermarketa, a za zdaj niso našli nobenega sledu za starši. Medtem pa so se že mnogi krajeni in sploh prebivalci Piemonta javili s ponudbo, da bi otroka posvojili.

14 priběžnikov utonilo sredi morja

PALERMO - Letalo italijanske mornarice je včeraj popoldne zagledalo kakih 50 kilometrov južno od otoka Lampedusa 14 brodolomcev z rešilnimi pasovi. V podrobnejšem pregledu se je izkazalo, da so vsi umrli. Trupla so pozneje povlekle iz morja izvidnice finančnih stražnikov. Italijanske oblasti poročajo, da se je v zadnjih dneh povečal pritok ilegalnih priseljencev v južno Italijo po morju. V zadnjih 24 urah so jih našeli kakih 200.

ITALIJA-IZRAEL - Med včerajšnjim telefonskim pogovorom Olmert ni izrazil kritičnih priporab k Prodijevim izjavam o Hamasu

RIM - Italijanski ministrski predsednik Romano Prodi je včeraj popoldne imel daljši telefonski pogovor z izraelskim premierom Ehudom Olmertom. Kot so sporočili iz Palače Chigi, Olmert ni imel nobenih priporab k nedavnim Prodijevim izjavam, ki je dvignila toliko prahu zlasti v Italiji, češ da je treba v mirovna prizadevanja vključiti tudi skrajno palestinsko gibanje Hamas. Nasprotno, izraelski premier naj bi italijanskega kolega »iskreno pohvalil« zaradi naporov italijanske vlade v prid miru.

Prodi je Olmertu pojasnil, kako si Italija prizadava za to, da bi Hamas sprejel tri ključne pogoje, ki jih postavlja bližnjevzhodna četvorka (ZDA, EU, ZN, Rusija), in sicer priznanje izraelske države, odpoved nasilju ter spoštovanje že doseženih dogovorov med Izraelom in palestinsko oblastjo. Po poročanju italijanskih vladnih virov naj bi se Olmert s tem strinjal, sicer pa sta se državnika v četrtrinem pogovoru dotaknila tudi razmer v Libanonu.

Še preden se je pogovarjal z Olmertom, je Prodi včeraj govoril po telefonu z egiptovskim predsednikom Hosnijem Mubarakom, jutri pa bo najbrž z letovišča v kraju Castiglione della Pescaia, kjer preživlja počitnice, poklical še libanonskega predsednika vlade Fuada Sinioro. Kot so pojasnili iz Palače Chigi, gre za redne stike, ki jih ministrski predsednik vzdržuje z bližnjevzhodnimi voditelji, še zlasti odkar Italija vodi mirovno odpravo v Libanonu pod okriljem ZN.

Poročanje tiskovnega urada italijanske vlade pa je vsaj do neke mere v navzkrižju z dejstvom, da je izraelska zunanjina ministrica Tzipi Livni včeraj ponovno odločno zavrnila vsak dialog s Hamatom. Po njenih besedah sleherni poskus zbljanja Hamasa s Fatahom predstavlja »hud napako«, češ da pomeni iskanje kompromisa s teroristi. V tem smislu se je kritično obregrnila bodisi ob Prodijeve izjave bodisi ob poročilo komisije za zunanje zadeve britanskega parlamenta, ki se prav tako vzvema za upoštevanje Hamasa.

Vse to je dodatno razčrvelo polemike, ki so jih Prodijeve izjave zanetile v Italiji. Voditelj sredincev UDP Pierferdinando Casini je dejal, da italijanski ministrski predsednik zastopa stališča, ki so v nasprotju z linijo EU, saj slednja uvrišča Hamas med teroristične organizacije. Casini je ponovno zahteval, naj italijanska vlada pojasni svoja stališča v parlamentu. Podobno se je izrazil predsednik FI Fabrizio Cicchitto.

Romano Prodi se
mudi na počitnicah
v kraju Castiglione
della Pescaia

ANSA

NEVARNO BLAGO - Nokia zamenjuje baterije Mattel umika s trga na milijone igrač

NEW YORK, HELSINKI - Ena največjih podjetij za proizvodnjo otroških igrač Mattel, v okviru katerega deluje hčerinsko podjetje Fisher Price, bo s tržišči širom po svetu umaknilo skupno na milijone plastičnih igrač za predšolske otroke, in sicer zato, ker njihova barva vsebuje nevarni svinec, ki lahko pokvari možgane. Med igračami, ki jih morajo umakniti, so tudi priljubljeni junaki otroške serije Sezamova ulica (Veliki ptič in Elmo) ter plastična junaka Dora in Diego. Družba Mattel se je nadalje odločila za umik ene od igrač blagovne znamke »cars«, in sicer avtomobilčka Sarge zaradi prevelike vsebnosti svinka. Obenem pa je Mattel razširil seznam odpoklicanih igrač zaradi neustreznih magnetov, ki ga je objavil novembra lani. Seznam je mogoče prebrati na spletni strani www.service.mattel.com. Med njimi so Polly Pocket, Batman Magna, Barbie s psičkom. Vse, ki imajo katerikoli izdelek iz seznama, pozivajo, da ga vrnejo v trgovino, kjer so ga kupili. Vse igračke

naj takoj umaknejo z dosega otrok. Družba Mattel poudarja, da gre za umik iz previdnostnih razlogov, saj niso znani primeri incidentov.

Na dlani je, da je to prava katastrofa za družbo Mattel in še prej za kitajske proizvajalce. Eden izmed le-teh si je te dni vzel življenje.

Vodilni svetovni proizvajalec mobilnih telefonov, finska Nokia, pa je včeraj sporočila, da lahko pri polnjenju baterij BL-5C, ki jih proizvaja Matsushita Battery Industrial pride do pregretja. Doslej so pregretje zabeležili v okoli 100 primerih, sicer pa se obvestilo nanaša na okoli 46 milijonov baterij, ki jih je Matsushita izdelal med decembrom 2005 in novembrom 2006. V Noki-i poudarjajo, da se baterije BL-5C ne uporabljajo v vseh njihovih izdelkih in da gre le za baterije, proizvedene v omenjenem obdobju. Po navedbah družbe zaradi te napake doslej niso zabeležili resnejših poškodb ali večje materialne škode. Baterije bodo lahko lastniki za menjali brezplačno.

Evropska centralna banka

14. avgusta 2007

evro

valute	14.08	13.08
ameriški dolar	1,3591	1,3651
japonski jen	160,74	161,47
kitajski juan	10,2965	10,3495
ruski rubel	34,7210	34,8090
danska krona	7,4422	7,4427
britanski funt	0,67880	0,67775
švedska krona	9,3150	9,3143
norveška krona	7,9750	7,9845
češka koruna	27,978	28,046
švicarski frank	1,6421	1,6394
estonska korona	15,6466	15,6466
madžarski forint	254,41	252,03
poljski zlot	3,7897	3,7755
kanadski dolar	1,4352	1,4372
avstralski dolar	1,6184	1,6183
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lej	3,2021	3,1984
slovaška korona	33,502	33,416
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,6991	0,7013
malteška lira	0,4293	0,4293
islandska korona	89,31	89,50
turška lira	1,7752	1,7595
hrvaška kuna	7,3068	7,3058

Zadružna Kraška banka

14. avgusta 2007

evro

valute	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,37565	1,34740
britanski funt	0,68748	0,67166
švicarski frank	1,66803	1,62739
japonski jen	166,6028	156,5081
švedska krona	9,56883	9,11117
avstralski dolar	1,66912	1,59870
kanadski dolar	1,46764	1,41177
danska krona	7,59304	7,30696
norveška krona	8,1832	7,8168
madžarski forint	302,436	236,9082
češka korona	32,2529	25,2414
slovaška korona	38,4284	30,0744
hrvaška kuna	7,82451	6,9770

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

Banca di Cividale

14. avgusta 2007

evro

valute	nakup	prodaja
ameriški dolar	1,3827	1

Praznovanje sv. Roka

"Sveti Rok je priprošnjak tistih, ki so bolni na nogah ali rokah. Ta dan ima ljudstvo za praznik in hodi na romanja. Pri maši darije na oltar denar, vlakna, sveče, roke in noge, ki so jih lectorji naredili iz voska." (Horvat R. 1896:244)

GUŠTIN snc
SERVICE PARTNER

Pooblaščena Mehanična Delavnica
in Avtokaroserija

OBRTNA CONA "ZGONIK"
Ul. Proseška Postaja, 29/a - Zgonik (TS)
Tel. 040.225343

KRIZMAN
Hotel Restavracija

REPEN 76 - Tel. 040.327115 / 327468 - Fax 040.327370
zaprto ob torkih

MIMA
FERNETIČI 24

URNIK: 8.00 - 19.00 / PONEDELJEK: 8.00 - 13.00
TEL. 040.2176832

Obrtna cona Zgonik 29/E
Tel. in fax 040.251065
mob. 335.6002920
e-mail: rbkabel@virgilio.it

Inštalacija, popravila in vzdrževanje
električnih napeljav, alarmni sistemi,
avtomatska vrata, klimatske in
fotovoltaične naprave

Čudežni ozdravitvi bolnika se je v krščanstvu od nekdaj namenjala posebna pozornost, saj je šlo za eno izmed pomembnih znamenj božjega delovanja in usmiljenja. Zelo zgodaj se je izoblikovala tudi skupina svetnikov, h katerim so se ljudje obračali, ko so se morali soočati s kako telesno bolezni. Med take svetnike uvrščamo tudi sv. Roka, ki je bil v preteklosti glavni varuh pred kugo, pa tudi pred epidemijami nalezljivih bolezni, in ga še danes častijo v številnih krajih.

Zgodovina

Sv. Rok je bil in je še danes zelo čaščen svetnik. O njegovem življenju vemo le malo. Rodil naj bi se v Franciji konec 13. stoletja. Še mlad je razdelil vse svoje premoženje in se odpravil na božjo pot v Rim. Po Italiji je takrat razsajala kuga in povsod, kjer se je ustavil, je Rok stregel bolnikom. Ozdravil jih je s tem, da jih je prekrižal. Na poti domov je tudi sam zbolel in se zatekel v zapuščeno kočo v gozdu. Kot pravi legend, ga je tam s pijačo krepčal angel, pes pa mu je prinašal kruh in meso. Čudežno ozdravljen se je vrnil v mesto, a ga ni nihče prepoznal. Imeli so ga za vohuna in ga zaprli v ječo, kjer je po petih letih 16. avgusta umrl. Upodablajo ga v romarski obleki, z romarsko palico in bučo, ob sebi pa ima psa s kruhom v gobcu. Sv. Rok kaže s prstom na kužno rano na stegnu. V Benetkah so mu postavili

Repentaborsko župnijo so posvetili sv. Roku leta 1857. Na Repentaborju slavijo dvojni praznik: 15. avgusta veliki romarski shod ob praznovanju Marijinega vnebovzetja, 16. avgusta pa praznovanje zavetnika sv. Roka.

cerkev S. Rocco, po vsej Evropi pa so se priporočali k njemu zoper kugo in ostale nalezljive bolezni. Ustanovitev Rokove bratovščine v Nemčiji leta

Klasična upodobitev sv. Roka

1795 je prispevala k nadaljnemu širjenju njegovega čaščenja. Tako so nastale številne božje poti in cerkve.

Sv. Rok v Sloveniji, Italiji in na Hrvaškem

Tudi v naših krajih so v preteklosti razsajale številne kužne bolezni, zato ni čudno, da je veliko cerkev, kapelic in znamenj posvečenih omenjenemu svetniku. Na Tržaškem je sv. Rok zavetnik občin Nabrežina - njemu sta namreč posvečena tudi vaški trg in cerkev iz leta 1604 - in Repna, kjer je bila sv. Roku leta 1857 posvečena župnija. Praznovanja ob 16. avgustu so se v teh dveh občinah ohranila vse do danes. V N a b r e ž i n i s e o b tradicionalnem verskem praznovanju vrstijo tudi kulturni dogodki in raznovrstne pobude v priredbi občine in ostalih kulturnih društev. Slednji so na sporedu že nekaj dni pred praznovanjem zavetnika in prikličejo na vaški trg številne domačine, a tudi sosedje iz bližnje Slovenije. V Repnu je sicer praznovanje pestrejše, saj dan pred sv. Rokom, to je 15.

**Usluge, strukture in sredstva za skladisčenje,
prevozništvo in trgovino z vzhodno Evropo**

FERNETTI
TERMINAL INTERMODALE DI
TRIESTE - FERNETTI SpA
34016 Repentabor - Trst
tel. 040. 2199111
fax 040.219987

v preteklosti in danes

Sv. Rok je zavetnik Nabrežine in njenih občanov. Svetniku je posvečena cerkev iz leta 1604, ki gleda na istoimenski trg.

avgusta, praznujejo Marijo Vnebovzeto, kateri je posvečena repentabrska cerkev, 16. avgusta pa sv. Roka, župnijskega in občinskega zavetnika.

Praznovanje sv. Roka je razširjeno tudi v Sloveniji, saj je kar 33 slovenskih cerkev posvečenih temu svetniku. Najbolj občuteno čaščenje poteka v Dravljah pri Ljubljani in v Brežicah, kjer sta v preteklosti potekali najslavniji božji poti. Ko je v Ljubljani leta 1644 in 1645 divjala kuga in je samo v Dravljah v štirinajstih dneh pobrala več kot sto ljudi, so se zaobljubili da postavijo cerkev sv. Roku v čast. Leta 1683 je bila prvič procesija in od takrat je bila na dan sv. Roka cerkev v Dravljah cilj številnih množic, ki so šele do več tisoč ljudi. Danes procesije ni več, še vedno pa je na god sv. Roka v Dravljah cerkveno žegnanje.

Na Hrvaškem se je prav tako ohranila tradicija

praznovanja sv. Roka. Še najbolj je znano čaščenje svetnika na Petrakovem Brdu pri Dugi Resi, kjer je praznovanje ohranilo do danes svoj stari obrazec. Na dan sv. Roka namreč poteka zaobljubljeno darovanje, to je dejanje, s katerim ljudje želijo zavarovati ali pridobiti zdravje in odvrniti bolezen. Tako darovanje poteka še

danes po sveti maši, ko verniki podarjajo na oltar voščene votive, ki upodabljajo razne dele človeškega telesa. Gre skratka za predmete, ki s svojo simbolično obliko povezujejo s prošnjo ali zahvalo prosilca. V zadnjih letih so v nekaterih vaseh voščene votive nadomestile slike, zahvale, ročna dela in sveče.

Železnina Terčon

zanzar
sistém

plissé

NABREŽINA 124
tel. 040 200122

DEBORAH

otroška oblačila
nogavice
spodnje perilo

Nabrežina 143
Tel. 040.201049

MORÍS

ČEVLJI
OBLAČILA
TORBICE

Nabrežina
center 97

KUKANJA

DESPAR

NABREŽINA 106/B - Tel. 040.200172

POROČNI SEZNAMI

BOMBONIERE

Anuška

Nabrežina 149, (TS) - Tel. in Fax 040.200082

- RAZVIJANJE FOTOGRAFIJ
- FOTOGRAFIJE ZA OSEBNE IZKAZNICE
- DARILA ZA VSAKO PRILOŽNOST

MD MILIC DARIO
ELEKTRIČNE NAPELJAVE

IQL
Installatore Qualificate
LOGISTY

CAME

- ◆ Tehnološke napeljave
- ◆ Avtomati za odpiranje zunanjih vrat
- ◆ Napeljave alarmnih naprav

NABREŽINA CENTER 142
Tel. 040/201169 - Faks 040/2025182
Mob. 333 233 1524
e-mail: milicimpanti@libero.it

TAC S.A.S.

GRUDEN MATEJ & C.
SESLJAN 24/I - TEL. 040.299259

gradbeni
material

V tvojem supermarketu

CONAD

OD PONEDELJKA DO SOBOTE 8.30 - 19.30 NEPREKINJENI URNIK
NEDELJA ZJUTRAJ 8.00 - 13.00

SESLJAN 24/h - Devin Nabrežina (TS)
Tel. 040 291496

TRŽIČ - Po srečanju na prefekturi so se delavci Ineosu odločili za nadaljevanje protesta

Na vrhu tovarne vztrajajo brez hrane

Preživljali se bodo s tekočinami - Ne odstopajo od zahteve po odškodnini

Veliki šmaren bo skupina delavcev tržiškega Ineosu preživel na trideset metrov visokem silosu svoje tovarne v ulici Timavo. Protest, s katerim opozarjajo na svojo stisko in zahtevajo odškodnino za nenapovedano izgubo delovnega mesta, je vse ostrejši in se nadaljuje ne glede na izid ponedeljkovega srečanja na goriški prefekturi, ki ga je sklical viceprefekt Rita Ilda Riccio; delavci so z vrha silosa sporočili, da ne bodo več zaužili hrane in se bodo preživljivali izključno s tekočinami.

Protestniki, med katerimi so predstavniki enotnega sindikalnega predstavninstva, so se na silos povzpeli v ponedeljek zvečer, in sicer takoj po povratku z goriške prefekture. Na srečanju v Gorici so se sindikalisti dogovorili z deželnim odbornikom Robertom Cosolinijem, da bo dežela poskrbela za ponovno zaposlitev odpuščenih delavcev, glede odškodnin za nenapovedano izgubo delovnega mesta pa s predstavniki družbe Ineos niso našli skupnega jezika. Ne bomo plačali odškodnine, ker bomo sporočilo o odprtosti poslali, ko bo treba, so potrdili predstavniki družbe Ineos na goriškem srečanju, vsebinogovor pa so nato protestniki z vrha silosa posredovali ostalim delavcem. »Prosili so nas, naj stojimo s silosa, saj naše življenje velja več kot protest. Vendar mi hočemo vztrajati, tako da je skupščina delavcev podprla naša prizadevanja,« so pojasnili protestniki z vrha silosa, kjer še vedno plapala gusarska zastava. Ob tem so se protestniki odločili, da ne bodo več zaužili hrane in da se bodo preživljivali izključno s tekočinami. V ponedeljek jih je ponovno obiskalo osebje tržiške bolnišnice, ki je enega delavca prisililo, da je zapustil »tabor« na strehi silosa. Protestnika je namreč pred tem zaradi izčrpanosti obšla slabost, če bi naprej vztrajal na strehi, pa bi bilo njegovo zdravje v resni nevarnosti.

Med tem družinski člani delavcev na sedežu enotnega sindikalnega predstavninstva zbirajo dokumentacijo, s katero dokazati, da je družba Ineos prejela finančni prispevek za izgradnjo tovarne na Sardiniji. V prejšnjih dneh je predstavnik družbe Arturo Mazzoni zanikal obstoj kakršnegakoli prispevka, njegovim besedam pa tržiški delavci nikakor ne verujejo.

TRŽIČ - Koordinator Državljanov za predsednika Bonetti predlaga referendum

Zavzema se za ukinitev zaščite

»V preteklosti niso bili nikoli sprejeti ukrepi, ki bi komurkoli kratili pravice. Nasprotno, etnije z vseh koncev so bile zaščitene več od naših ljudi«

Koordinator tržiških Državljanov za predsednika Bruno Bonetti se ponovno oglaša v zvezi z zaščito slovenske manjšine v mestu ladješčini. »V zvezi z zakonom 482 iz leta 1999, ki predvideva zaščito nekaterih jezikovnih manjin, med katerimi je tudi slovenska, bi rad na daljavo odgovoril bivšemu odborniku (Fabiu Delbellu, op. ur.), ki mu ne veruje več nihče in ki ni še pojasnil, kolikšne stroške in katere negativne posledice bo imela uvedba zaščitnih norm v Tržiču,« se sprašuje Bonetti in ugotavlja, da je predpogoj za izvajanje zaščite zadostno število

oseb, ki bi se posluževali manjšinskega jezika. Le-teh v Tržiču po njejovem mnenju očitno ni zadost, zato pa trdi, da je bila odločitev občinske uprave o uvedbi zaščitnih norm povsem neumestna. »V preteklosti niso nikoli bili sprejeti ukrepi, ki bi komurkoli kratili pravice, nasprotno, upam si trditi, da so bile etnije z vseh koncev sveta deležne večje zaščite od naših ljudi,« meni Bonetti in ugotavlja, da po vsej verjetnosti občinski svetniki niso poznali vsebine zakona, seveda če do njegove uvedbe niso bili prisiljeni. Bonetti ob tem pojasnjuje določila zaščitne-

ga zakona 482. Po njegovih besedah zakon predvideva, da se v vseh šolah uvede zaščiteni jezik, da občinski svetniki lahko uporabljajo zaščiteni jezik med zasedanjem občinskega sveta, da občina lahko izdaja publikacije v zaščitenem jeziku, da se v javnih uradih in v toponomastiki lahko uporablja zaščiteni jezik, da se imena priimki lahko vrnejo v originalno obliko, da se omogočijo radijske in televizijske oddaje v zaščitenem jeziku. »Za vse to bo morala občina zaposlit dve prevajalki. Če bi en občinski svetnik zahteval, da bi njegov poseg prevedli v zaščite-

ni jezik, bi to imelo same negativne posledice na potek občinskih svetov. Ob tem bi treba na občini spremeni ves informatski sistem, obrazce, publikacije in tako naprej. Ali je treba vsega tega? Zdrava pamet mi pravi, da ne,« poudarja Bonetti in zaključuje: »Ob vsem tem se sprašujem, ali ne bi bilo vredno začeti zbirati podpise za referendum za ukinitev izvajanja zaščitnega zakona. To bi bilo že drugo ljudsko glasovanje v zelo kratkem času po referendumu o odpadkih, sploh pa bi bilo očiten dokaz nepriljubljenosti, ki jo uživa sedanja občinska uprava.«

JAMLJE - Vaščani pri županu

Antena naj bo čim dlje od vasi

Z družbo WIND bodo iskali dogovor

»Z družbo WIND se bomo skušali dogovoriti, da bi anteno za mobilno telefonijo postavili čim bolj daleč od vasi.« Tako je povedal doberdobski župan Paolo Vizintin med ponedeljkovim srečanjem z delegacijo Jameljev, ki jim je konec prejšnjega tedna povzročila kar nekaj zaskrbljenosti vest, da družba WIND načrtuje postavitev svoje antene na območju vasi. Vaščani so takoj sprožili akcijo zbiranja podpisov in v kratkem času doživeli podporo številnih domaćinov. Petnajsto, v kateri izražajo nasprotovanje anteni, ki bi »ogrožala zdravje in kazila že itak zelo prizadeto vaško okolje«, so predstovali županu Vizintinu, ki je pojasnil, da odločno nasprotuje postavitev naprave v bližini hiš. Po županovih navedbah družba za mobilno telefonijo ima pravico za začasno namesitev antene, dokler občina ne izoblikuje načrta za mobilno telefonijo. »Postavitev antene lahko nasprotuješ, vednar moraš dokazati, da izbrana lokacija škodi zdravju,« je pojasnil župan, ki se je med pogovorom z Jamelci zavzel za postavitev antene nad Sabliči, kjer med drugim že stoji naprava druge telefonske družbe. Predlog bo posredoval tudi družbi WIND z upanjem, da bo prevlada dobra volja, saj bi drugače bila občinska uprava pripravljena po vseh poteh nasprotovati postavitev antene v bližini vasi. Vizintin je poudaril, da je srečanje s predstavniki Jameljev potekalo v izredno konstruktivnem vzdružju, ob antenah pa so spregovorili tudi o načrtih za širitev kamnoloma pri Devetakih.

GORICA - V Kulturnem domu so se predstavili številni avtorji

Bogata bera srečanje

Med novostmi velja omeniti pesniško srečanje v parku goriškega županstva

S predstavljivo zadnje knjige Zdenka Vogriča »Drobtinice iz Goriških šeg in navad« se je pred nekaj tedni v goriškem Kulturnem domu zaključil niz srečanj z avtorji, ki so jih priredili v okviru sezone 2006/2007. Bera letosnjih srečanj je bila bogata in raznolika, organizatorji pa so še posebej ovrednotili avtorje širšega goriškega prostora. Tu mislimo na Silvija Cumpeto iz Tržiča (Iraški brevir), na Novogoričana Vojka Cudra (Sinil je žar novega dneva) in Rajka Slokarja (Ščebet v vojni) ter na Viljena Cigoja iz Ajdovščine s fotomognografijami Burja, Kruh in Vipavski križ. Pri skupinskih predstavljivah sta še posebej iztopala večer kot Pesniki dveh manjin in Euroregijski pesniki. Iz domače zakladnice ne gre prezreti knjige Afera TKB, Jadranskega koledarja 2007, Fotosrečanja Skupine 75 ter rokovnika Kras 2007. Kulturni dom je skupaj z vsemi slovenskimi osrednjimi kulturnimi organizacijami iz Gorice sodeloval, tako pri izdaji kot tudi sami predstavitvi knjige »Trgovski dom – Sto let prisotnosti v Gorici«.

Kot posebna novost letosnjje sezone srečanj z avtorji je bilo prav gotovo smindenje goriške poezije oz. srečanje dveh pesnikov, Jurija Paljka iz Gorice in Radivoja Pahor iz Nove Gorice. Večer,

S srečanja med Paljkom, Pahorjem in Janom v parku goriškega županstva

BUMBACA

ki ga je v okviru evropskega dneva knjige Kulturni dom priredil v sodelovanju s slovensko konzulto pri občini Gorica, je izjemoma potekal v parku goriškega županstva, v vlogi moderatorja pa je sodeloval literarni kritik Zoltan Jan. Svojevrsten

kulturni dogodek bo prav gotovo vredno obnavljati. Naj v zaključku le še dodamo, da so pri izpeljavi omenjenih dogodkov s Kulturnim domom sodelovali SKGZ, ZSKD, Fotoklub Skupina 75, KB 1909, SPDG, VZPI-ANPI in druge organizacije.

SOVODNJE - Občinski svet o spremembah regulacijskemu načrtu

Smernice so sprejeli soglasno

Zaskrbljeno za poštni urad - V ospredju pozornosti tudi namakalni sistem

Sovodenjski občinski svet je na zadnji seji soglasno sprejel smernice, ki mu bodo še naprej zagotavljale samostojnost pri odločanju o spremembah regulacijskega načrta in določanju zazidljivosti zemljišč na prošnjo občanov. Od 27. avgusta bodo namreč vejlala določila novega dejelnega zakona za prostorsko načrtovanje, ki je bil odobren februarja. »Pri variantah regulacijskega načrta občinskih zemljišč predpostavlja nov urbanistični zakon poseg dežele, zato postanejo vsi postopki bolj zapleteni. Z odobritvijo smernic, za katero so nemudoma poskrbele številne občine, smo se izognili dejelnim določilom,« je povedal sovodenjski župan Igor Petajan.

Koristnost smernic se priznali tudi svetniki opozicije, tako da je občinski svet sprejel sklep soglasno. »Pred sejo nas je kontaktiral župan, ki je predlagal vključitev točke o smernicah na dnevni red občinskega sveta. Predlog smo seveda sprejeli in so-

glasno podprli smernice, zato pa se nam je župan ob koncu zahvalil,« je povedal načelnik opozicije Julian Cadek. Sovodenjski občinski svet je na zadnji seji soglasno sprejel tudi pravilnik o šolskem avtobusu, o uporabi interneta v knjižnici (vsak obiskovalec bo imel dnevno na razpolago pol ure brezplačne povezave) in pravilnik o dovoljenjih za delovanje srednjih pro- dajnih struktur.

Opozicija je predstavila večini vrsto interpelacij. V zvezi z rezultati ankete o gradnji namakalne naprave, o katerih je poizvedoval Cadek, je občinski odbor povedal, da je večina so- delujočih kmetov izrazila soglasje. »Treba bi bilo še preveriti, kolikim zemljiščem odgovarja načrt, tehnični urad pa je po besedah večine zaenkrat preobremenjen. Nalogu bi si moral prevzeti kdo drug. Na prihodnji seji bom zato predlagal, da bo občinski svet na prihodnji seji glasoval resolucijo, v kateri bodo poštni službi predlagali vzpostavitev prejšnjega stanja. (Ale)

Cadek. V središču interpelacije svetnika Kristjana Tommasija so bile črne gradnje, ki se pojavljajo na nekaterih kmetijskih zemljiščih v sovodenjski občini. Njihovo skladnost z dovo- ljenji bo župan Petajan preveril z redarsko službo. Opozicija je predstavila tudi interpelacijo glede hitre inter- netne povezave, ki je v sovodenjski občini zaenkrat še nimajo. V zvezi s tem je uprava zagotovila, da potekajo govorji s podjetjem, ki nudi tovrstne usluge. V kratkem naj bi se rešilo tudi vprašanje dvojezičnih osebnih izka- znic, pri katerih je prišlo do zamud in zapletov. Opozicija je ne nazadnje po- stavila tudi problem sovodenjskega poštnega urada: pošto naj bi namreč v zadnjih časih raznasiši iz Zagraja, kar pomeni, da sovodenjski poštni urad izgublja pristojnosti. Župan Petajan je zato predlagal, da bo občinski svet na prihodnji seji glasoval resolucijo, v kateri bodo poštni službi predlagali vzpostavitev prejšnjega stanja. (Ale)

GRADEŽ - Enogastronomski večer z gostinci iz vse dežele

Na poti okusov

Svoje dobrote ponujale tudi gostilna Devetak, Subida in restavracija Sale e pepe - Med vinarji Primosic, Keber in Il Carpino

Devetakovi med pripravo bavarske sladice z jogurtom v paradižnikovi župci (zgoraj) in Tanja Sirk z rabarbarovo pito (desno)

FOTO AW

barbarovo pito, ki je bila med najbolj okusnimi sladicami zelo slastnega večera. Konzorcij sestavlja gospodinjica, brez vinarjev pa seveda ne gre. Vsak ponujen gurmanski užitek je spremjalna pripadajoča čaša vina. V glavnem so to bile bele kapljice, ki so običajno bolj sveža in poletna. Prednjačila so vina briških in vzhodnih furlanskih gričev, ustrezno ponudbo pa smo dobili tudi iz furlanske nižine, soškega in latiškega območja. Uspehu večera so tako svoj doprinos dali tudi Primosiceva rumena rebula, Keberjeva zvrst Collio bianco in zvrst Bianco Carpino istoimenskega posestva bratov Sošol.

Za dobro počutje je bilo poskrbljeno

tudi za glasbeno spremljavo in ob koncu še za kavico in pokušno finih kapljic žganjarne Nonino. Tudi sosednji Veneto je za gurmane zelo zanimiva dežela, ki rada sprejema ponudbo in izvije tudi iz drugih krajev. Tako so to pobudo z imenom »50 čustev« še pred Gradežem z izjemnim uspehom predstavili vili Riello v kraju Gaiaarine, prejšnjo sredo pa so jo ponovili v Cortini. V mondenem središču dolomitov so se spravili na več kot 2.000 m visok hrib Faloria in tam predstavili gurmansko ponudbo z delno spremenjenimi meniji. Slabo vreme je žal delno pokvarilo kosilo, prisotni pa so vseeno lahko uživali ob izvrstni hrani. (aw)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
TRAMONTANA, ul. Crispi 23, tel. 0481-533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE (Fabris), ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

Kino

GORICA
KINEMAX: zaprto.
CORSO: zaprto.
TRŽIČ
KINEMAX: zaprto.

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO ŠOL CANKAR - VEGA - ZOIS sporoča, da se bo pouk za dijake treh šol prizel v pondeljek, 10. septembra, (razen 3., 4. in 5. razreda Cankar, ki pričnejo delovno prakso 3. septembra). Koledar za šolsko leto 2007/08 je izobesen na oglašni deski šole; objavljen je tudi na spletni strani šole www.potep.org.

SEJA UČITELJSKEGA IN VZGOJITELJSKEGA ZBORA goriškega didaktičnega ravnateljstva bo iz organizacijskih vzrokov v soboto, 1. septembra, ob 8.30 na sedežu ravnateljstva.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča, da bo podeljevanje letnih suplenc za učno osebje slovenskih šol vseh vrst in stopenj v pondeljek, 27. avgusta, ob 9. uri v prostorij DIZ Trubar-Gregorčič. Razpoložljiva mesta bodo objavljena 24 ur prej na oglašni deski omenjene šole ter Pokrajinskega šolskega urada v Gorici.

Izleti

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja v sodelovanju z agencijo Globtour iz Ljubljane od 17. oktobra dalje petdnevni izlet v Mostar, Medžugorje, Makarsko, Dubrovnik in v dolino Nerete »po mandarine« ter vrnitve skozi Split. Vpisovanje in informacije pri poverjenikih do 25. avgusta na tel. 0481-390688 (Saverij), 0481-21361 (Ema), 0481-882302 (Veronica), 0481-78061 (Ana K.).

KRUT prireja skupinsko bivanje v Šmarjeških toplicah in v Dobrni od 26. avgusta do 4. septembra; informacije in vpisovanje na sedežu krožka, korzo Verdi 51 int. v Gorici, tel. 0481-530927.

PD VRH SV. MIHAELA organizira celodnevni pevski in družabni izlet v Škofo Loko po Tavčarjevih poteh v pondeljek, 27. avgusta; informacije na tel. 333-1706760 (Nerina) do 22. avgusta.

PD ŠTANDREŽ prireja od 6. do 9. septembra štiridnevni avtobusni izlet v Novi Sad, Beograd in Šumadijo; informacije in vpisovanje na tel. 0481-20678 (Božo). Ker je potreben potni list, organizatorji izleta pozivajo interesente naj pohitijo s prijavo.

SPDG prireja 1. in 2. septembra izlet v Dolomite v vzponom na vrh Tofana di Rozes po zavarovani plezalni poti Lipella. Vzpon traja okrog pet ur. Udeleženci morajo biti primerno opremljeni (čela- da in samovarovanje, svetilki) in večji vzpenjanja v ferati. Možnost vzpona na vrh tudi po navadni planinski stezi (od štiri do pet ur). Prevoz z lastnimi sredstvi. Zaradi rezervacije prenočišč se prijave sprejemajo samo še danes (Vlado, tel. 0481-882079).

UPOKOJENCI DOBERDOB organizirajo enodnevni izlet v soboto, 1. septembra, na Goli otok; informacije in vpisovanje v trgovini pri Mili (tel. 0481-78398), v gostilni Peric (tel. 0481-78000) in pri Milošu (tel. 0481-78121) samo še danes.

Obvestila

ANAGRAFSKI IN DAVČNI URAD TER TAJNIŠTVO OBČINE DOBERDOB bo do v mesecu avgustu v popoldanskih urah zaprta.

DRŽAVNA KNJIŽNICA v ulici Mameli v Gorici bo zaprta do 25. avgusta. V tem času bo možno le vračanje knjig med 9.30 in 12.30.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško vabi svoje člane na tradicionalno srečanje Društev upokojencev Primorske, ki bo v soboto, 25. avgusta, pri starem gradu v Vipolžah v Goriških Brdih od 10. ure dalje. Prevoz z last-

NAROČNIKOM PRIMORSKEGA DNEVNIKA

ki želijo prejemati časopis v kraju letovanja, priporočamo, da nas obvestijo vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice na telefonsko številko

040-7786331
vsak dan od 12. do 16. ure ali
0481-533382
v dopoldanskih urah.

nimi sredstvi. Obvezna prijava do 20. avgusta na tel. 0481-390688.

KNJIŽNICA FEIGEL bo zaprta za dopust do 24. avgusta. Od 27. avgusta do 14. septembra bo odprta po poletnem urniku vsak dan razen sobote od 8. do 16. ure.

POKRAJINSKI ARHIV IN POKRAJINSKA KNJIŽNICA bosta zaprti do 29. avgusta.

SEDEŽ DRUŠTVA SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško na Korzu Verdi 51/int. v Gorici bo v mesecu avgustu zaprt.

URADI MLADINSKEGA DOMA bodo zaprti do petka, 31. avgusta. Informacije lahko dobite na tel. 0481-536455 v jutranjih urah. V pondeljek, 3. septembra, se bo dejavnost pričela ob 8.30 na pripravo petošolcev na vstop v srednjo šolo.

URADI ZSKD bodo zaprti do 17. avgusta.

ŠAGRA SV. ROKA bo v Podturnu do četrtek, 16. avgusta, ko bo tudi tombola.

URADI GLASBENE MATICE GORICA bodo zaprti do 17. avgusta. Od 20. avgusta bo tajništvo odprto od 10. do 12. ure za vpisovanja ter za prijave na poletno delavnico, ki bo v Doberdobu od 27. do 31. avgusta; informacije na tel. št. 0481-531508 od 10. do 12. ure.

Prireditve

PLESNO POLETJE V ŠEMPETRU PRI GORICI bo med 19. in 25. avgustom s plesnimi delavnicami in plesnimi predstavami: 19. avgusta ob 21.15 pred dvorcem Coronini v Šempetu; 22. avgusta, ob 21.30 na vrhu HIT restavracije Mark v Šempetu; 24. avgusta, ob 21.15 pred dvorcem Coronini v Šempetu; 25. avgusta ob 19.30 v veliki telovadnici OŠ Iavanaugh Roba v Šempetu.

VVILI CODELLI v Mošu bo med 17. in 19. avgustom ter med 24. in 26. avgustom prireditve Glasbeni večeri v vilji Codelli: 17. avgusta ob 21. uri nastop dva Benjamin Bernsteina (viola) in Natalya Morozova (klavir). Izvajala bosta skladbe Antonia Rubinstein, Benjamina Brittena in Johannesa Brahma. Vstop prost.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Franca Petejana daruje Ljubka Zavadlav denarni prispevek za društvo krvodalcev Sovodnje.

Pogrebi

JUTRI V RONKAH: 11.00, Bruno Tarticchio (iz tržiške bolnišnice) v cerkvi sv. Lovrenca in na pokopališču.

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
ESSO - Ul. Aquileia 40
ESSO - Ul. Lungo Isonzo 77
ERG - Ul. San Michele 57
AGIP - Ul. Trieste 179
TRŽIČ
SHELL - Ul. Boito 43
AGIP - Ul. Matteotti 22
ERG - Ul. G.F. Pocar
KRMIN
OMV - Drev. Venezia Giulia 53
GRADIŠČE
SHELL - Drev. Trieste 50/a
RONKE
AGIP - Ul. Redipuglia, na državni cesti 305 km 14+
STARANCAN
AGIP - Ul. Trieste 47
MARIAN
AGIP - Ul. Manzoni 164
ŠKOCJAN
AGIP - Ul. Battisti 22 (Pieris)
ROMANS
AGIP - Ul. Aquileia 34

NOGOMET - Danes zvečer ob 20.30 na »Roccu« pokalna tekma

Napadalce Triestine ima pravzaprav Mantova

Za goste bosta igrala »bivša« Godeas in Noselli, Triestina pa še upa na prihod Fave

Cassano v Sampdorio, katera ekipa ima lepsi dres, s kom se bo kdo še okreplil, Lazio v Ligi prvakov, kvečemu še Tin cup. »Teme dneva« na nogometno obarvanih športnih dnevnih potrujejo, da je tudi letosni 60. državni nogometni pokal drugorazredna manifestacija. To pa kljub temu, da so si organizatorji omisili bistveno bolj zanimivo formulo z nastopom izključno moštov A in B lige ter z direktno izločitvijo v prvih treh krogih.

MANTOVA - Kar smo zapisali velja tudi za Triestino, ki se bo danes na Roccu, s pričetkom ob 20.30, pomerila z Mantovo. Preizkušnja je sicer resna, saj velja nasprotnik za enega favoritor letosnjega drugega ligaškega prvenstva. Mantova trenera dobro poznani Attilio Tesser, napadljivo dvojico pa bosta danes sestavljala Godeas in Noselli (Corona je diskvalificiran), prvi je v Trstu »institucija«, drugi je bil »meteor«. Mantova je ohranil lanskoto moštvo, edina novost sta branilec Balestri in slovenski vratar Handanovič. Jasmin, pet let starejši bratranec Udinesevega Samirja.

FAVA - Moštvo, ki ga bo trener Roldano Maran poslal na igrišče, še ni tisto udarno, s katerim bo skušala Triestina v ligi doseči boljši rezultat od lanskega. To pa ne samo zaradi odsotnosti nekaterih poškodovanih igralcev, ampak tudi zato, ker se vsak dan zdi bolj jasno, da vodstvo še ni končalo operacij v prestopnem roku. Zlasti aktualen se zdi povratak Dina Fave, ki je pred leti že uspešno igral v drese Triestine in naj bi bil idealen napadalec za Maranov koncept igre. Treba je vsekakor reči, da je imel Fava takrat ob sebi zelo dobro ekipo, ko je Rossijevi Triestino zapustil, pa njegova kariera ni razvetela, saj z nogami ni ravno najbolj spremen. Gre predvsem za zelo dobrega igralca z glavo, potrebuje torej prostor in načancne podaje po zraku.

Kakorkoli že, navijači bodo lahko danes prvič res preverili, ali so bili letošnji

Ljubljenev navijač tržaškega »Rocc« Denis Godeas drevi v Trstu kot nasprotnik

»nakupi« uspešni. Poleti se vsi klubni uvrščajo med »zmagovalce«, realnost prvenstva pa je včasih drugačna in tudi kruta. Predsedniku Fantinelu in njegovem sodelavcem je treba vsekakor priznati, da so letos investirali v ekipo več sredstev kot lani. Navijači hrepenijo po »visoko donečih imenih«, ni pa rečeno, da je z njimi rezultat vedno zagotovljen in včasih se »okrepitve« najdejo tudi med igralci, ki so v minuli sezoni v istem klubu razočarali. To, da lanskega moštva niso povsem razdrli, je lahko torej tudi dober znak.

POSTAVA - Triestina naj bi danes igrala z naslednjim postavo: Rossi, Milani, Kyriazis, Mezzano, Pesaresi, Piangerelli, Gorgone, Sgrigna, Allegretti, Sedivec, Graffredi.

FORMULA - V primeru nedoločenega rezultata igrajo podaljške in po potrebi streljajo še enajstmetrovke. Zmagovalec tekme Triestina Mantova se bo v 2. krogu v gosteh že v soboto, 18. avgusta pomeril z Bologno.

VARNOST NA ROCCU - »V bistvu smo zadostili vsem varnostnim predpisom, ki jih predvideva dekret Pisanu,« je včeraj zadovoljno razlagal novinarjem podžupan Paris Lippi. Tržaški stadion je

sedaj opremljen z vsem potrebnim in lahko spet sprejme do 28.000 gledalcev, čeprav jih toliko kajpak lahko na tribune privabi le reprezentanca ali pa Triestina v A ligi. Resnici na ljubo morajo usposobiti še enega od prehodov s krožnimi vratimi na severni tribuni (kjer so domaći ultras), Triestina pa se je v dogovoru z Občino tudi obvezala, da bo do začetka prvenstva (25. avgust) uredila vse v zvezzi s prehodom gledalcev skozi »preventivni filter. Lippi je povedal, da bodo na stadionu po predpisih uredili tudi »začasni zapor« (dve celici) za prenapete.

TRAVNATA POVRŠINA - »Igralci ne bodo imeli več alibijev,« je v zvezi s prenovljeno površino Rocc dejal Lippi. V nekaj mesecih so izboljšali odtok vode pod igriščem, namestili novo napravo za zalinjanje in posejali travo. Igrališče je sedaj kot miza za bilard, občinski možje so prepričani, da bo tako med celo sezono. Investicija je bila vredna 160.000 evrov.

SINOČI - VČERAJŠNI IZIDI:
PIACENZA - SPEZIA 2:0,
MESSINA - VICENZA 5:6
BOLOGNA - MODENA 2:1

JADRANJE Medaljo bo težko osvojiti

MEDEMBLIK - Možnosti, da bi se Čupina jadralc Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti vrnila z mladinskega evropskega prvenstva v razredu 420 z medaljo okli vratu, so se po včerajšnjem tretjem dnevu finalnih regat na Nizozemskem občutno zmanjšale, čeprav vse le še ni izgubljeno.

Naša »azzurra« sta včerajšnje preizkušnje v »zlati skupini« končala na 29. 1. in 3. mestu, vendar jim zmage v drugi regati dneva, žal, niso priznali. Angleška posadka se je nad končnim rezultatom pritožila, češ, da naša jadralka nista upoštovale prednosti, in žirija je Simona in Jaša diskvalificirala, tako da imata zdaj ob kopici zelo dobrih uvrstitev tudi tri težke spodrljaje - diskvalifikacijo, eno 50. in eno 30. mesto, na koncu prvenstva - manjkata še dva dneva in pet regat, pa bosta lahko odbila samo dva najslabša rezultata. To pa v bistvu pomeni, da si odslej ne moreta privoščiti niti najmanjšega spodrljaja. Na skupni lestvici sta zdaj šele sedemnajsta.

V razredu 470 sta se Max Aicardi in Alessio Spadoni (Čupa) v srebrni skupini z dobrimi uvrstitvami (7., 14. in 12. mesto) povzpeli na 7. mesto.

V Ligi prvakov Lazio - Dinamo 1:1

V prvi tekmi tretjega predkroga Lige prvakov je Lazio sinoči na olimpijskem stadionu v Rimu z rezultatom 1:1 remiziral z ekipo Dinama iz Bukarešte

Špancu kraljevska etapa

SOELDEN - Španski kolesar David Lopez Garcia (Caisse d'Epargne) je zmagovalec pete etape kolesarske dirke po Nemčiji, ki šteje za serijo ProTour. Garcia je na 157,6 kilometra dolgi kraljevski preizkušnji od Sonthofna do avstrijskega Soeldna, kjer so kolesarji morali premagati tudi 2650 metrov visok vzpon, za pet sekund ugnal Nemča Jensa Voigta (CSC). Gorazd Štangelj (Lampre-Fondital) in Matej Mugerli (Liquigas) nista bila v ospredju, v skupnem seštevku pa je mesto vodilnega zadržal Voigt.

Sampdoria: dobre kupčije

GENOVA - Napadnali par Sampdorie bosta v novi sezoni sestavljal Antonio Cassano in Vincenzo Montella, Sampdoria pa ju skoraj ne bo plačevala. Večji del Montellove plače bo odstrel Roma, Cassano pa bo genovski klub odstrel le 1,2 od 5,5 milijona evrov plače, ki mu ga mora še naprej zagotoviti Real Madrid. Ve se, da so v Genovi varčni...

Gallinari in Lakovič

RIM - Pred začetkom EP se v taborih Italije in Slovenije ubadajo s poškodbami. Nista pa hudi. »Azzurri« Danilo Gallinari bo zaradi poškodbe desne noge, ki jo je staknil na tekmi proti Litvi (83:73 za Italijo), počival deset dni, prav toliko časa pa bo po posebnem programu vadil slovenski reprezentant Jakša Lakovič, ki si je poškodoval zadnjo stegensko mišico desne noge.

Kamerun mamiljiv za trenerje

DOUALA - Služba selektorja kamerunske nogometne reprezentance je očitno ena izmed bolj zaželenih v Afriki, saj se je za selektorsko mesto prijavilo - uradno in s popolno dokumentacijo - kar 78 trenerjev iz 21 držav. Največ med njimi je Italijanov, kar 13, na seznamu kandidatov pa najdemo tudi Slovence Iva Šajha.

PRED ATLETSKIM SP V OSAKI

Hrvaško skakalko v višino Blanko Vlašić lahko izda le prevelika odgovornost

NJEN OČE JE BIL DOBER DESETEROBOVEC - KO SO JAPONCI SOVJETU PAKLINU UGANISLI LUČ

Samo naravna katastrofa lahko na bližnjem svetovnem prvenstvu prepreči zmago Blanke Vlašić v skoku v višino. Tako trditev je po vodstvu Slovenije proti Jugoslaviji (3:0 na nogometnem EP) izustil menda Igor E. Bergant, katastrofa pa je nato prišla!

Dolgokraka Splitčanka (nekaj je dajejo visoko 192, druge 188 cm) izgleda letos nedotakljiva v svojem višinskem kraljestvu. Pred dnevi je v Stockholmu preskočila 207 cm, na prejšnjih tekmovalnih tekoče sezoni pa 206, 205, 204, 203 (dvakrat), 202 (dvakrat) in 200 cm (štirikrat). Prva zasledovalka Italijanka Di Martino je pri 203 cm in si sedaj menda zdravi posledice poškodbe, Švedinja Bergquist in Rusinja Slesarenko pa pri 202 cm.

Finale skoka v višino bo v Osaki na sporedu zadnji dan prvenstva, 2. septembra. Spisek svetovnih rekordov ponuja znamko Bolgarke Štefke Kostadinove izpred 20 let, ko je na SP v Rimu 30. avgusta preskočila 209 cm. Avgustovski datum je verjetno pisan na kožo skakalk, saj je iz 26. avgusta 1977 prvi ženski skok preko 200 cm. V Berlinu je podvig tedaj uspel Rosemarie Ackermann (Witschas).

Postavlja se cilj, ob katerem bi bil

v Osaki po 20 letih dosežen nov svetovni rekord, ki bi simbolno obeležil tudi 30-letnico prvega skoka preko dveh metrov. Če bo 24-letna Hrvatica na višku svojih moči, bo imela priložnost, da pod prvenstvo vtišne svoj pečat, kajti skok v višino bo skoraj gotovo zadnja panoga, ki se bo končala.

Prej omenjenih 207 cm iz Stockholma je pomenilo enega najvišjih skokov v zgodovini atletike. Ob svetovnem rekordu je Štefka Kostadinova dosegla še 208 in 207 cm, njena rojakinja Ljudmila Andonova je bila rekorderka z 207 cm, enako višino pa je sicer v dvorani premagala le še Nemka Heike Henkel, ki je zmagala na OI, SP in EP. Kostadinova je bila svetovna prvakinja tudi leta 1995, vendar z bistveno nižjim 201 cm.

Za Blanko Vlašić, cigar oče je bil nekoč zelo dober deseteroborec, so bile dotlej značilne vloge kandidatke za kolajne, ki pa so se dokaj redno končale »tragično«. Res je bila dvakrat svetovna mladinska prvakinja, lani na EP v Göteborgu pa četrta, štiri leta prej peta, na zadnjem SP leta 2005 celo izločena v kvalifikacijah, na OI leta 2004 pa enajsta. Vsakič so od nje pričakovali precej več kot je dejansko dosegla.

Ima tudi srebro in bron iz dveh ne povsem merodajnih svetovnih prvenstev v dvorani. Samozavest, ki se pri hrvaški skakalki v višino večkrat izraža navedno, je šibkejša ko gre za obračunavanje z letvico in nasprotnicami. Prav pravilno vrednotenje samozavesti je letos edina dilema Hrvatice, ki ji po rezultatih druge niso kos. Negativno bi nameno lahko vplivala pričakovanja novega

rekorda na tekmovanju, kjer je najvažnejša zmaga.

Za Vlašičeve izgleda Italijanka Di Martino nenevarna. Kot vsi azzurri, tudi ona malo nastopa na velikih mitingih. Uveljavljena logika na polotoku je kultiviranje osebnega slovesa v domačih logih z zmagami, ki so v slabši konkurenči samoumevne. Poraz, čeprav z dobrim rezultatom, pa je v očeh medi-

jev vedno poraz in se ga je treba izogibati.

Rezultati Vlašičeve so letos taki, da bi morala začeti skakati zares, ko bodo druge zaključevale svojo japonsko dogodivščino. Kajsa Bergquist bo šla s težavo preko dosedanjih 202 cm, od drugih pa utegne biti najbolj nevarna Jeļena Slesarenko, ki letos res ni skočila više od 202 cm, je pa zelo primerna za velika tekmovanja, na katerih rada doseže največ. Njen osebni rekord znaša vrhunskih 206 cm. Pri samo 198 cm je lanskoletna prezenetljiva evropska prvakinja Hellebaut iz Belgije.

V atletskih analih je v zvezi s skokom v višino zelo zanimivo anekdota prav iz Japonske. Teklo je leto 1985 in v mestu Kobe so pravkar zaključevali univerziado. Rus (ali tedaj Sovjet) Igor Paklin je nekaj minut prej dosegel nov svetovni rekord pri 241 cm, letvico pa je vele postaviti na 243 cm. Med pripravami na prvi skok so nenadoma ugasnili razsvetljavo, ker je tako narekovala režija zaključne slovesnosti. Paklin je osupal nad takim početjem nekaj časa počkal, nato pa vsekakor zadoščen opustil skakanje. Vlašičeva lahko vsaj upa, da so cesarjevi podložniki možnost take neprilike predvideli. (dk)

NAŠA RAZISKAVA - Kaj o dopingu menijo naši športniki

Delna ali življenska prepoved: to je edini zamejski dvom

Statistični podatki, ki so jih je letos marca objavile Libera, Cis, Uisp in UsAcili kažejo, da se v Italiji preko 500 tisoč športnikov poslužuje nedovoljenih substanc. Med te prištevamo tako profesionalce kot rekreativce. Komisija za nadzor nad dopingom za zaščito zdravja in dejavnosti športnih zvez pri ministrstvu za zdravje pa je aprila letos objavila obračun letošnjih kontrol: v letu 2006 je opravila 1500 preiskav pri vseh športnih zvezah. 37 športnikov je bilo pozitivnih, kar predstavlja 2,7 %. Primerov je bilo v primerjavi s prejšnjimi letnimi obračuni nekaj več (0,3 % več kot leta 2003), a klub temu ni bilo bistvenih razlik. Zanimivo predstavlja tudi naslednja dva podatka: pozitivni so bili v večjem merilu moški (3,2 % proti 0,6 % ženski), med njimi pa je bilo največ tistih (32,5 %), ki so jemali kanabinoide.

O razširjenosti dopinga pričajo tudi dnevne dopinške afere, ki polnijo časopisne strani. Če smo pred nekaj leti sledili večjim aferam predvsem v kolesarskem svetu, je sedaj opredelitev športne panoge, kjer bi bil doping največ razširjen, skorajda nemogoča. Pod udarom so predvsem vzdržljivostni športi, čedalje več pa je tudi primerov pri ostalih športnih panogah. Tega mnenja je tudi **Cristian Leghissa**, gorski kolesar, ki tekmuje na deželnem, meddeželnem in državnem nivoju: »Doping je kruta realnost. Napačno pa se mi zdi, da ga vsi povezujejo predvsem s kolesarstvom. Čedalje več primerov je tudi v drugih športih,« je nekoliko kritično povedal Leghissa, ki meni, da se do medalj dokopljajo le tisti, ki imajo v sebi 'nekaj več'. »Profesionalni tekmovalci mora zasluziti čim več denarja in zato se mora do rezultatov dokopati tudi na nedovoljen način,« je svoje poglede strnil **David Bogatec**, rolnik kriškega društva Mladina. »Doping v posameznih športnih panogah je povezan z razmerjem denarja, ki tam kroži. Pri rolnjanju so finančna sredstva zelo skromna in 100-odstotno sem prepričan, da dopinga ni. Na vseh sedanjih dopinških kontrolah ni bilo niti enega pozitivnega primera.«

Z(a)vezniško prikrivanje afer: out - out

In že spet smo pri denarju, ki se kopči ob športnikih, športnih zvezah, sponzorjih in dopinških sredstvih. Sogovorniki so pritrili, da večkrat športnika športne zvezze primorajo, da jema nedovoljena sredstva. Drugih možnosti nima: ali se ukazom podredi ali pa ga izločijo iz reprezentanc. Seveda je posloševanje pri teh primerih napačno in nedovoljeno, lahko pa zapišemo zanimiv rezultat anketne, ki nam jo je predstavil kriški rolnik David Bogatec: v olimpijskem naselju v Sydneju leta 2000 so postavljali športnikom vprašanje, ali bi za osvojitev medalje zaužili kako nedovoljeno sredstvo. 30 % anketirancev je takrat odgovorilo pritrilno. Rezultat, ki je resa zaskrbljujoč.

Denar ima tudi drugo vlogo: omogoča namreč zvesto prekrivanje resnice. Govorice, ki nam jih je predstavil **Aleš Plesničar**, tenisač Gaje, so zgovorne. Nepriznane informacije v teniškem svetu kažejo, da je doping tudi v tej športni panogi zelo razširjen, čeprav se do javnosti priklopje le malo novic, saj mednarodna teniška zveza dopinške afere prikrije: »Tenis in igralci bi v primeru dopinške afere izgubili na kredibilnosti in prestižu. Javnost izve o enem ali dveh primerih letno: večinoma predstavijo javnosti pozitivnost Južnoameričanov ali športnikov iz vzhodnih držav. Zakaj ravno njih? Pravijo, da Južnoameričani že od nekdaj uporabljajo nedovoljena sredstva in da je statistično skoraj gotovo, da bo Južnoameričan pozitiven. Zakaj pa pride na dan vedno le to, pa ne bi vedel. Mogoče je že vse splanirano,« je povedal Plesničar in nadaljeval: »Govorice pravijo, da sama mednarodna zveza to prekriva oziroma preprečuje, da bi prisile novice o uporabi nedovoljenih sredstv na dan. V prime-

Primer slovenske atletinje Jolande Čeplak je v zvezi z dopingom eden najbolj aktualnih. O tem pojavu smo se pogovorili (na slikah od leve proti desni) z Davidom Bogatcem, Alešem Plesničarjem, Pavlom Gregoričem, Christianom Leghissom, Fabiom Ruzzierjem in Adrianom Lasičem

ru da dobijo nekoga pozitivnega na kontrolah, predstavi zveza javnosti drugačno novico: češ da je športnika zaustavila poškodba.«

Gregorič: »Mogoče sem tudi jaz kaj užil!«

Kolicina preizkušenj posameznega športnika seveda pogojuje jemanje nedovoljenih sredstev. **Pavel Gregorič**, nekdanji profesionalni nogometar se je tega dobro zavedal: »Pri igralcih, ki so morali igратi do 80 tekem letno, je bilo jemanje nedovoljenih sredstev nekaj normalnega. Brez zunanjega pomoči bržkone ne bi zdržali.« Svoje profesionalno pot je Gregorič začel v 80. letih, zaključil pa leta 1992. Tudi na svoji koži je preizkusil 'zunanjo' pomoč: »Vodstvo kluba nas je včasih zalagal s tabletami ali pa z napitki. Če si jih vprašal, kaj ti ponujajo, je bil odgovor vedno enak, češ da so to vitaminini in mineralne snovi. Najbrž pa smo kdaj pa kdaj tudi mi zaužili kaj nedovoljene, a to nam niso odkrito nikoli povedali,« je priznal Gregorič, ki pa je poudaril, da se je to dogajalo poredkoma. Pri Triestini ali Udinešeu so imeli igralci čas za regeneracijo, saj so nastopali samo na prvenstvenih tekma, torej enkrta na te-

pri mlajših športnikih lahko upravičim tak kvalitetni skok,« pravi Lasič.

»Žalostno je dejstvo, da je doping razširjen tudi med veterani,« ugotavlja lonjerski hitrohodec **Fabio Ruzzier**. »To je nekakšna antiteza vsemu, saj bi morali biti veterani zgled mladim, s pozitivnimi primeri na kontrolah pa tudi naše gibanje izgublja na poslanstvu,« kritično ocenjuje razširjenost dopinga pri veteranih.

Premagal me je, potem pa pokazal tablete

»Pred dvema mesecema sem doživel neposreden stik z dopinškim primerom: tekmovalec je med tekmo padel, z italijanskim sodnikom pa sva ga pobrala. Nato pa je nadaljeval hojo v nasprotno smer. Bil je popolnoma pod vplivom nedovoljenih sredstev. Nato sva ga s sodnikom ponovno prijela in zaustavila, saj je bil tekmovalec poponoma iz sebe. To je bil nemški altet, star 73 let, ki je na Olimpijskih igrah v Munchnu bil peti,« nam je svojo izkušnjo povedal Ruzzier. Nečistost veteranskega ambienta ni novost: razlika je v tem, da je bilo prej manj kontrol, zato o jemanju nedovoljenih sredstev ni bilo govorja. V svoji atletski karijeri je imel Ruzzier tudi klubskoga tovariša, ki je jeman fedrin. »Na EP-ju v Cesenaticu leta 2000 me je takrat premagal, ko sva se vrnila v hotelsko sobo, pa mi je pokazal tabletke.« Pri veteranih, ugotavlja Ruzzier, se nedovoljenih sredstev poslužujejo predvsem tisti, ki so svojo tekmovalno kariero začeli kasneje, pri 40. letih. »Tisti, ki tekmujejo že od otroških let, pa tega ne jemamo.«

0,01875 % kontrol letno

Izračuni sami gorovijo, da je vseh kontrol premalo: če je v Italiji 8 milijonov registriranih športnikov je bilo lani kontroliranih le 0,01875 %. Ruzzierju se zdijo kontrole na veteranskih prvenstvih, kjer večinoma pregledajo le absolutnega zmagovalca, neučinkovite. Tudi Lasič ugotavlja, da je kontrol premalo: čedalje manj je kontrol med treningi, ki bi jih po njegovem mnenju morali spet povečati, saj se športnik poslužujejo nedovoljenih sredstev prav v pripravljalnem obdobju.

Težave so predvsem zato, ker so za

preglede potrebne visoke vsote denarja (vsak pregled stane namreč približno 300 evrov). Zaradi visokih stroškov so kontrole večinoma omejene na državna, evropska in mednarodna prvenstva, kar pa zaseči dopinško gibanje na amaterskem nivoju. Lasič se je obenem zaustavil tudi pri finančnih težavah antidopingovih komisij: »Sredstev za raziskave in iskanje novih dopinških pripomočkov je premalo.« Nizka finančna sredstva torej onemogočajo še učinkovitejši boj proti dopingu.

Zanimivo rešitev v boju proti temu pa nam je predstavil kriški rolnik Bogatec: uvedbo neodvisnega organa, ki bi neodvisno skrbel za nadzor. To bi onemogočilo, da bi same zveze podpirale jemanje nedovoljenih sredstev in naprej prikrovale dopinške afere.

Errare humanum est, ampak ...

Ali so znani primerne? Nekateri menjajo, da je prvo opozorilo in krajsa preveden tekmovanja primerena kazen. »Errare humanum est, perseverare diabolicum,« je svoj pogled prikazal kriški rolnik. Ponovno vključitev v tekmovanja podpira tudi Gregorič, ki meni, da športnik največkrat jemle nedovoljena sredstva pod pritiskom športne zvez. Nasprotno pa menita Ruzzier in Leghissa: zasačenim tekmovalcem bi morali takoj prepovedati kakršnokoli nadaljnje športno udejstvovanje.

Ali je mogoče doping zaustaviti?

Leghissa je kategorično povedal, da bi bila mogoče edina rešitev legaliziranje uporabe: »Vsak športnik naj se sam odloči, ali želi škoditi svojemu zdravju ali pa ne.« David Bogatec pa opaža, da se doping širi tudi med mladoletniki. »Kriminalno je uvajanje dopinga pri mladih športnikih. Predlagal bi, da bi tudi v šolah pri športni vzgoji čedalje več obravnavali ta globalni problem.« Rešitev vidi tudi v uvedbi »olimpijskih naselij« pri vsakem večjem tekmovanju: to bi omogočilo, da bi imeli vsi tekmovalci enake pogoje treneriranja in enako hrano.

Veronika Sossa

BALINANJE Jutri polfinale zamejskega prvenstva

Z zadnjimi štirimi srečanji se je končala izločilna faza letošnjega zamejskega balinarskega prvenstva. Medtem ko se je v B skupini nadaljeval mrtvi tek Gaje in Maka nam je elitenjša skupina postregla s pravoravnima presenečenjima. Kraševci, ki so bili po zmagi nad Sokolom dejansko nedosegljivi, so v zadnjih dveh nastopih zašli v krizo. Z najboljšo postavo so najprej komajda iztržili točko na Opčinah, prejšnji četrtek, ko bi jim proti neugodnim repenskim sosedom zastoval neodločen izid, pa so celo potegnili krajši konec. S porazom naj bi si Kantejevi varovanci, prav v zadnjem kolu zapravili prvo mesto v skupini. Repenci pa naj bi si z mago izognili izpadu, vendar je vse skupaj postavl na glavo izid srečanja med Poletom in Sokolom. Čeprav je omenjen obračun pogojevalo skrajno nešportno ravnanje enega izmed gledalcev na račun nabrežinskih predstavnikov, so potovci presenetili favorizirane sokolovce in tako odsodili igralce Kraškega doma na izpad. Vsekakor rezultat pravilno odraža razmerje sil med tema ekipama, saj razpolagajo potovci z objektivno močnejšim igralskim kadrom. Srečanje med Kraškim Domom in Krasom se je pričelo z neoporečno zmago Tenceta proti Grilancu s 13:0. Takoj je izenčil Batain, ki je bil v ključnih treh tekmovalcih boljši od Doljaka (19:18) in mu zadal še prvi letošnji poraz. Sledili sta izredno izenačeni srečanji, v katerih se je jezik na tehnični obiskrat prevesil na stran domačinov. Lazar in Batain sta ugnala Mervica in Doljaka; Milko, Milan in Paolo Škabar, katerega je nadomestil Bevilacqua pa so bili s točko razlike boljši od Miliča, Tenceja in Kaneteja. Obračun na Opčinah se je pričel z zmago Michelija proti žilavemu Viscontiju; Ceper pa je moral prepustiti zmago Capitaniju. Kljub omenjenim težavam z gledalcem so Nabrežinci korektne igrali do konca, a neuspešno, saj se je obračun v dvojicah (Rabuzin-Štoka in Ferrario proti Lorenciju in Ceperju) zaključil z remijem. Slabo pa je tudi tokrat igrala trojka v postavi Pertot, Bagozzi in Lucignano, ki je podlegla Rotterju, Vizintinu in neuspodržljivemu Capitaniju.

Jutri ob 18. uri bosta na sprednu polfinalni srečanji v Štandrežu med Makom in Krasom ter v Nabrežini med Sokolom in Gajo. Kljub temu, da veljajo gajevci za nespornejšega favorita, vsak izmed ostalih treh polfinalistov lahko pove svojo.

ZIDIDI: Kraški dom - Kras: 6:2; Polet - Sokol: 5:3; Primorje - Zarja: 4:4 in Gaja - Nabrežina: 6:2.

Končni lestvici: A skupina: Kras 8 točk, Sokol 7, Polet 5 in Kraški dom 4. B skupina: Gaja 15 točk, Mak 11, Zarja 7, Primorje 5, Nabrežina 2. (ZS)

Obvestila

NK POMLAD sporoča, da bo prvi trening za ekipe naraščajnikov in najmlajših letnika 1993 v ponedeljek, 20. avgusta ob 17. uri v Dolini.

FC PRIMORJE sporoča, da bo prvi trening ekipe mladincev v ponedeljek, 20. avgusta ob 18. uri na igrišču Ervatti.

GRADEŽ - Zaključek festivala Lagunamovies

Skok v morske globine

Predstavitev filma o podmornici Medusa - Arheologa bosta spregovorila o odkritih razbitinah v morju

S predstavljivo film »Medusa« režiserja Freda Valle se bo jutri ob 21. uri v Gradežu, točneje na otoku Ravaijina, slovesno zaključila četrta izvedba poletnega filmskega festivala Lagunamovies. Gradeška laguna se bo z zaključnim večerom, ki nosi naslov »Razbitine in skrivnosti« (Redlitti e misteri), spustila v morske globine in se prepustila odkrivanju mnogoterih bogastev. Dokumentarni film »Medusa«, ki je vezan na najnovješo publikacijo tržaškega pisatelja in novinarja Pietra Spirita »Un corpo sul fondo«, ponuja očarljiv excursus v globine severnega Jadrana. Medusa je namreč ime italijanske podmornice, ki jo je angleška podmornica Thorn torpedirala pri Pulju januarja 1942. Štirinajst članov posadke je takrat preživel, vendar jih reševalci zradi snega in mraza niso utegnili žive iz vode.

Večer, ki ga bo vodila časnarka Marinella Chirico, bo obenem enkratna priložnost za pregled tudi drugih zgodb iz globin, se pravi skravnostnih zgodb o najrazličnejših najdbah in odkritijih potopljenih v morju. Arheologa - potapljajača Carlo Beltrame in Dario Gaddi bosta prikazala temo in spregovorila o odkritju ostankov rimske razbitine Julie Felix pri Gradežu in pa o odkritju napoleonske brigantine Mercure, ki jo je angleška mornarica leta 1812 potopila v bitki pri Gradežu. Publiku bosta obenem orisala prihodnje arheološke posege nad razbitinami vzdolž jadranske obale med Italijo in Slovenijo, ki bodo še dodatno ovrednotili dragocene vire antične in pa sodobnejše zgodovine. Za zaključno poslastico pa bo poskrbel dokumentarec o zgodovini brigantine Mercure.

GLEDALIŠČE

SLOVENIJA

6. MEDNARODNI ALPE-ADRIA PUF FESTIVAL

Predstave v Kopru bodo v parku pred kopališčem v Kopru, na Pristaniški ulici (med policijo in kavarno Kapetanja ter po vaških trgih v MO Koper). V slučaju dežja bodo predstave v Taverni.

V petek, 17. avgusta / Lutke brez meja: v sodelovanju PUF KP in Burattini senza confini, Videm 19.00-21.00 Ploščad pri kopališču - Lutkarnica Koper: Kuža in muca (lutke) - Circo 3 dita, Italija (lutke) - Claudio & Consuelo (ulicni gledališče).

V soboto, 18. avgusta: / Lutke brez meja: ob 18.00 Park pri kopališču: Andrej Rozman - Roza, Slo: Balon velikon, otroška predstava in lutkovna delavnica; ob 19.00 Paolo Valenti, Italija Ostržek (lutke).

V nedeljo, 19. avgusta ob 10.30 / Lutkovno gledališče Sirova luknjica, Slo: Miše zgodbe.

V petek, 24. avgusta ob 18.00 / Kričeva ulica, Teater Hobbit, Nemčija: Futzii Putzii (lutke); ob 19.00 Ploščad pri kopališču, M&M, Bolgarija, Senguljčica (lutke); ob 19.30 Hrvatin: Lutkovna karavana, Don Kihot, premera.

JUBLJANA

MLADI LEVI

*Mednarodni festival
scenske umetnosti*

V petek, 17. in v soboto, 18. avgusta ob 20.00, Stara elektrarna / Stefan Kaelgi/Rimini Protokoll: Mnemopark. A mini train world (Švica, Nemčija).

V soboto, 18. avgusta ob 11.00, Mestni muzej Ljubljana, Galerija Vžigalica / Otvoritev - Stan's Cafe: Of all the people in all the world (Velika Britanija).

V nedeljo, 19. avgusta, vsak dan od 16.00 do 18.00, Argentinski park / Etienne Charry: Siestes musicales (Francija); ob 20.00, Stara elektrarna / Hiroaki Umeda: while going to a condition & Accumulated Layout (Japonska).

V ponedeljek, 20. avgusta ob 20.00, Stara elektrarna / Emma Dante: Il festino (Italija); ob 21.30, Stara elektrarna / Barbara Novaković Kolenc: Rodin II (Slovenija).

V torek, 21. avgusta ob 20.00, Stara elektrarna / Yasmine Hugonet: Latitude de pose (Švica, Francija/Switzerland, France); ob 21.30, Stara elektrarna / Radhouane El Meddeb: Pour en finir avec moi (Francija, Tunizija).

V sredo, 22. avgusta ob 20.00, Kavarca Pločnik pri Figovcu / Mildreds: koncert (Slovenija).

V četrtek, 23. avgusta ob 20.00, Stara elektrarna / Saša Asentić: My own private biopolitics (Srbija); ob 21.30, Stara elektrarna / Art&Shock: Back in the USSR (Kazahstan).

V petek, 24. avgusta ob 20.00, Stara

elektrarna / Matija Ferlin: Sad sam (Hrvaška/Croatia); ob 21.30, Stara elektrarna / Kate McIntosh: All natural (Nova Zelandija, Belgija).

V soboto, 25. avgusta ob 20.00, Stara elektrarna / Sebastijan Horvat: Predtem/Potem (Slovenija).

V nedeljo, 26. avgusta ob 20.00, Stara elektrarna / Martine Pisani: Hors sujet ou le bel ici (Francija).

V ponedeljek, 27. avgusta ob 20.00, Stara elektrarna / De Utvalgte: Jimmy Young (Norveška).

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Veliki trg

Danes, 15. avgusta / Koncert Novega godalnega orkestra Ferruccio Busoni.

Festival

Cello&Music 2007

Jutri, 16. avgusta ob 20.00, cerkev sv. Janeza Krstnika, Štivan / Koncert orkestra festivala Cello&Music. Dirigent Vasja Legiša.

V petek, 17. avgusta ob 20.00, cerkev v Biljani / Orkester festivala Cello&Music.

V nedeljo, 19. avgusta ob 18.00, grad Dobrovo / Koncert komorne glasbe profesorjev.

V torek, 21. avgusta ob 21.00, grad Dobrovo / Zlatko Kaučič & Strings.

V petek, 24. avgusta ob 19.30, Pokrajinski muzej na goriškem gradu / Mladenci glasbeniki se predstavljajo.

V soboto, 25. avgusta ob 19.30, cerkev v Subidi, Krmin / Mladi glasbeniki v komornih zasedbah.

V nedeljo, 26. avgusta ob 18.00, grad Dobrovo / Zaljubčni koncert mladih glasbenikov.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

Festival Ljubljana

Jutri, 16. avgusta ob 20.30, Ljubljanski grad, Stanovska dvorana / Nina Čangalović - mezzosoprano, Maja Maričič - klavir.

V petek, 17. avgusta ob 20.30, Slovenska filharmonija / Orkester Akademije za glasbo v Ljubljani.

V ponedeljek, 20. avgusta ob 20.30, Ljubljanski grad, Stanovska dvorana / Godalni kvartet Kodály, Elena Nogaeva - klavir.

V torek, 21. avgusta ob 20.30, Križanke / Vlado Kreslin z gosti.

V sredo, 22. avgusta ob 20.30, Križanke, Križevniška cerkev / Trio Elégiaque.

V četrtek, 23. avgusta ob 20.30, Cankarjev dom / C. Gounod: »Faust«, opera.

V četrtek, 23. avgusta ob 21.00, Ljubljanski grad, Grajsko dvorišče / Tango Vesna Tornik »Apasionada«.

V petek, 24. avgusta ob 20.30, Križanke / Zoran Predin & Mirjam Kalin »Čas za malo nežnosti«.

V ponedeljek, 27. avgusta ob 20.30, Cankarjev dom / M. Musorgski: »Bo里斯 Godunov«, opera.

V torek, 28. avgusta ob 20.30, Križanke / »Tesla Electric Company«.

V torek, 28. in v sredo, 29. avgusta ob 20.30, Cankarjev dom / M. Musorgski: »Boris Godunov«, opera.

V sredo, 29. avgusta ob 20.30, Ljubljanski grad, Grajsko dvorišče / Komedia pod zvezdami: »Jamski človek«, monokomedija.

V četrtek, 30. avgusta ob 20.30, Cankarjev dom / Izraelska filharmonija.

V četrtek, 30. avgusta ob 21.00, Ljubljanski grad, Grajsko dvorišče / Komedia pod zvezdami: »Bužec on, bužca jaz«, monokomedija.

V petek, 31. avgusta ob 21.00, Ljubljanski grad, Grajsko dvorišče / Komedia pod zvezdami: »Kolumbovo jače«, monokomedija.

RAZSTAVE

RAZSTAVE OB 100-LETNICI ROJSTVA LOJZETA SPACALA

KOPER

Spacial in Istra - do 31. avgusta 2007 - Avla Pokrajinskega muzeja

KRANJ

Slike, dela na papirju - do 31. avgusta 2007 - Galerija Prešernovih nagrjencev za likovno umetnost, Galerija Elektra, Elektro Gorenjska

KOPER, PIRAN, PORTOROŽ

Tapiserije, mozaiki - do 31. avgusta 2007 - Mestna galerija Piran, Galerija Loža Koper

Likovna oprema ladij - Vila San Marco Portorož

ŠTANJEL

Grafike - do decembra 2007 - Galerija Lojzeta Spacala. Urnik: v tednu od 10.00 do 14.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 18.00, ob ponedeljkih zaprt.

Za najavljenje skupine po dogovoru. Info: tel. +38657690197 ali mobi +38641337422 Štefan.

Grafične miniature - do 15. oktobra - Galerija pri Valetovih

KOPER - Prodajna razstava - do 15. septembra - Galerija Meduza

Palača Attems-Petzenstein (Trg De Amicis 2): do 19. avgusta bo na ogled razstava Piranesi: vase, svečniki, sarkofagi, svetila in antična okrasila.

Odperto tudi danes, 15. avgusta. Vsako soboto in nedelja ob 17.00 do zanj.

Na goriškem gradu bo do 28. oktobra od torka do nedelje ob 9.30 do 13.00 ter od 15.00 do 19.30, na ogled umetniška razstava z naslovom »Passaggi«.

Palača Locatelli: do 9. septembra bo na ogled fotografarska razstava »Iterest«.

Odperto od torka do petka od 16.00 do 19.00, ob sobotah in nedeljah od 10.30 do 12.30 in od 16.00 do 19.00.

Državna knjižnica: »Od tiskarske prese do muzeja: prvi koraki tiskarske umetnosti«. Odperto do 31. avgusta od ponedeljka do sobote od 10.00 do 18.00.

Šola mozaikov: do 26. avgusta je na ogled razstava »Mozaik&Mozaiki 2007«. Odperto od 10.30 do 12.30 in od 17.00 do 20.00.

Palača Gopčević: do 26. avgusta je na ogled razstava »Mozaik&Mozaiki 2007«. Odperto od 10.30 do 12.30 in od 17.00 do 20.00.

SLOVENIJA

KOZINA

Kosovelova knjižnica: razstava slik z

naslovom »Življenje« avtorice Božice

RATEČE - Vaški dan

Danes predstavitev etnološke dediščine

Prebivalci Rateč se radi spominja-

jo kulturne dediščine, ki so jim jo zapu-

stili njihovi predniki. Ohranjanja etnogra-

fija tega prostora na severozahodnem ro-

bu Slovenije je zanimiva tudi za obisko-

valce kraja, ki je znan predvsem po pla-

ninih skakalnicah. Vsako leto Ratečani

organizirajo vaški dan, ki je še posebej

posvečen spominu na stare dejavnosti.

Vse leto pa lahko obiskovalci v preteklost

odpelje Kajžnikova domačija, v kateri je

že leto dni urejena zbirka o etnološki

dediščini Rateč. V Kajžnikovi hiši je na ogled

lokalna zgodovina o Ratečah od prvih

pisnih omemb do tega, kako se je vas razvijala in kdo je pomembno pris

BOJAN
BREZIGAR

Skrivnostni Baltik

Uvod

Zakaj pa ne Baltik? Tako so sredi lanskega poletja izletniki Primorskega dnevnika na običajnem družabnem srečanju navedli agencijo Aurora, da pripravi izlet v tri pribaltske države, Litvo, Latvijo in Estonijo. Pobuda je nalejela na velik odziv, dva polna avtobusa, v presledku tedna dni, pa še nekaj izletnikov na čakanju, za katere žal ni bilo prostora.

In res je bil izlet navdušujoč. Vse tri pribaltske države namreč predstavljajo nekakšen skrivnostni svet, nepoznani in neodkriti del Evrope, kamor človeka običajno ne zanese pot. Saj je to odročno ozemlje, države do majhne, z našimi kraji nimajo zelo intenzivnih stikov, pa tudi zvezze niso najboljše. Poleg tega pa v vseh treh državah govorijo jezike, ki so nam popolnoma tuji: litovščina in latvijsčina sta baltska jezika, estonščina pa sodi v ugrofinsko družino.

Razkrivanje teh skrivnosti je potekalo teden dni. Začelo se je v litovski prestolnici Vilni, kamor so izletniki prišli iz Benetk preko Frankfurta. Ogled Vilne je dejansko terjal ves dan oziroma prvo popoldne in drugo dopoldne. To je bil predvsem dolg sprehod po mestnem središču, ogled starega mesta in glavne ulice novega dela mesta, pa tudi ogled nekdanjega sedeža NKVD, tajne sovjetske policije (znanje pod imenom KGB) s celicami in vsem, kar sodi zraven; del velike palače je namreč spremenjen v muzej. Veliko pozornosti je bilo namenjeno cerkvam, kajti Litva je zelo verna država. Ljudje so tam katoličani in veliko dajo na vero, prav tako so Litovci navezani na svojo preteklost, vse od srednjega veka, ko so vojvede, ki so ustanovili državo in določili njene meje, prevzelo katoliško vero. Prav v starem mestu je tudi božja pot, Marija naj bi se tam prikazala v začetku 17. stoletja, in papež Janez Pavel II. je obiskal ta kraj. Izlet pa je vseboval tudi obisk nekaterih drugih cerkv, med temi lepe baročne cerkve, ki je znana po tem, da je prevzela celo Napoleona. Sicer pa so si izletniki ogledali staro mesto, se sprehodili po uličicah, se zaustavili v javnih lokalih, ki jih kar mrgoli in seveda tudi obiskal številne trgovine, predvsem one z jantarjem, ki je tu veliko cenejši kot v sosednjih državah. Seveda pa je bilo nekaj časa tudi za ogled institucionalnih objektov, predvsem predsedniške palače in sedeža univerze, prav tako v starem mestu.

Vendar Litva ni samo to. Izletniki so se z avtobusom popeljali skozi mesto, mimo edine še preostale sinagoge, in nato ven, do gradu Trakai, srednjeveške graščine, ki pa je bila v prejšnjih stoletjih popolnoma porušena in so jo obnovili predvsem za turiste, pa tudi za filmsko industrijo. Grad Trakai leži na polotoku; pravzaprav je to otok na jezeru, povezan z nekakšnim mostičem. V njem je muzej, ki dejansko obnavlja litovsko zgodovino, seveda z nekoliko zanesenosti. Vse skupaj pa je zalo sestavljeno, dopadljivo, saj se grad zrcali na jezerski gladini in na kratkem sprehodu, ki je potreben do vhoda v grad, se ob vsakem ovinku obiskovalcem ponuja sugestivnejša slika. Ker so na grajskem dvorišču razstavljeni tudi nekateri pripomočki za mučenje, na primer premična kletka, so nekateri izletniki izkoristili priložnost, da jih preizkusijo in si domov odnesajo tudi spominsko fotografijo.

Ker smo že zapisali, da je Litva izrazito verna država, ne moremo mimo griča križev nedaleč od meje z Latvijo, v kraju Šiauliai. To je kraj romanja Litovcev in katoličanov z vsega sveta, pa tudi z drugih celin; sem prihaja do s križi in jih pustijo tu. Nihče ne ve, zakaj, ampak to se je dogajalo že v času Sovjetske zveze in vsa prizadevanja oblasti so bila zaman, kajti vsakokrat, ko so oblasti odstranile križe, so jih nato

Prva skupina si je za spominsko sliko izbrala grad Trakai (zgoraj), druga pa se je fotografirala nastavila v središču Rige (spodaj)

ljudje začeli znova postavljati.

Pot se je nadaljevala čez mejo v Latvijo, kjer je bila prva etapa obisk palače Rundale, lepega baročnega dvorca, kjer je bilo mogoče občudovati genialnost italijanske arhitekture, saj je dvorec gradil arhitekt Rastrelli, graditelj poletne palače v Sankt Peterburgu. Palača je obnavljajo, vendar je dostopna za ogled in res veličastna, skupaj z velikim parkom, ki jo obdaja.

Sledil je ogled Rige, latvijske prestolnice ob reki Daugavi, lepega mesta, znanega po svojih zvonikih in svojo staro arhitekturo. Dolg sprehod po središču mesta z ogledom nekaterih cerkva in v vzponom na najvišji zvonik gotoske cerkve sv. Petra, odkoder je res enkraten razgled po vsem mestu, pa seveda obisk trgovinic in lokalov, kjer ti gostoljubni točaji ponudijo vse, kar si poželiš, v trgovinah pa seveda poleg jantaria še veliko izdelkov domače obrti.

In potem je tu še avtobusni ogled bližnje okolice, začenši z mestnim predeлом v jugendstilu, art nouveau, kjer

je kraljeval arhitekt Mikhail Eisenstein, oče znanega režiserja; res enkratni sprehod za ljubitelje arhitekture. In potem še muzej o dogajanju v časih sovjetskega režima, o preganjanju disidentov in o prizadevanju za osamosvojitev. Nekoč je bil to muzej sovjetske revolucije, poslopije je ostalo, vsebinu pa je zamenjana. Tega muzeja sicer ni bilo na programu izleta, vendar je bilo dovolj časa, da so si ga nekateri lahko ogledali.

Nedaleč od Rige leži tudi muzej na prostem, prikaz, kako so ljudje na latvijskem podeželju živelii nekoč. Velik sprehod, vrsta zanimivih poslopij, in nato nadaljevanje na območje, ki je biser Latvije, »latvijsko Švico« Siguldo, rezervat in grad Turaida, ki se visoko dviga v naravi in odkoder je res čudovit razgled; seveda samo za tiste, ki so bili dovolj pogumni, da so se povzeli na stolp.

Od Rige do Talina pot ni pretirano dolga. Najprej obvezen postanek ob baltski plaži, nato prehod meje pa po-

stanek za kosilo in nato zvečer prihod v Talin, tretjo baltsko prestolnico, mesto bogatih trgovcev vse od srednjega veka do danes, z mogočnimi utrdbami, razkošno arhitekturo in labirintom ulic, pa obzidjem, s katerega je čudovit razgled vse naokoli. Tudi v Talinu poteka ogled peš, od cerkve do cerkve, od palače do palače, vse do zanimive uniatske cerkvice, pravega bisera, bo-

gastva ikon in ostanaka sveta, kakršen je bil nekoč. Ne gre pozabiti poslopij iz russkih časov, od pravoslavne cerkve Aleksander Nevski do poslopja, kjer je preispal car Peter. In potem je tu park Kadriorg s čudovito baročno palačo, tik za njo rezidenca predsednika republike in nato muzej Kumu, pravkar odprt na rodna galerija, estonske umetnosti, vrtnica v gumbnici estonske državnosti.

To je na kratko opis izleta oziroma njegovih glavnih postaj. Seveda ni mogoče mimo aspekta, ki je za izletnike pomemben, to je gastronomskega dela izleta. S hrano so bili namreč izletniki zadovoljni, od začetka pa vse do zaključne večerje v srednjeveški restavraciji v Talinu, res enkratnega doživetja, ko hrane ni in ni hotelo biti konec. Zadnji dan pa je bilo na voljo še nekaj prostega časa za nakupe in izbira je v Talinu res velika. Potem pa zopet odhod na letališče in preko Frankfurta nazaj v Benetke ter nato zadovoljnih obrazov domov.

Ta uvod se tu konča, napisan pa je bil zato, ker v nadaljevanju ne bo več kronološke obnove potovanja. Svoje vedenje o pribaltskih državah in spominu na svoja prejšnja potovanja sem namreč združil z vtisi in informacijami tega izleta in tako ponujam bralcem, izletnikom in ostalim, morda deloma drugačno sliko krajev, ki so jih videli. Seveda, to je še vedno potopis, saj bo v glavnem govor o krajih, ki so jih izletniki obiskali, ocene pa so moje. Ponujam jih v razmislek o skrivnostnem Baltiku z namenom, da bi bil poslej nekoli manj skrivnost.

(Se nadaljuje)

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM****Za Trst:** na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Mile)**Za Gorico:** na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)**Teletekst:** str. 316 - 342 - 343**18.40** Čezmejna TV: Primorska kronika**20.25** Števerjan 2007: Ansambel Veseli svetje**20.30** Deželni TV dnevnik**20.50** Koncert v živo: Tabu (pon.)**23.00** Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1**Rai Uno****6.05** Aktualno: Anima Good News**6.10** Nad.: Sottocasa**6.30** Dnevnik, prometne informacije in vreme**6.45** Jutranja razvedrilna oddaja Uno-mattina (vodi Duilio Giammaria in Veronica Maya), vmes (7.00, 7.30, 8.00, 9.00) dnevnik, 8.20 Tg Razstave in dogodki**10.35** Tg parlament**10.40** Gremo in kino**10.45** Nan.: Ciklon v samostanu (i. Jutta Speidel, Fritz Wepper)**11.30** Dnevnik in vremenska napoved**11.40** Nan.: Gospa v rumenem (i. Angela Lansbury)**13.30** Dnevnik**14.00** Gospodarstvo**14.10** Nad.: Julia ('05, r. Pietra Wiemers, i. Susanne Gartner, Roman Rossa)**15.35** TV film: Non lasciamoci più! (It., '99, i. Fabrizio Frizzi)**17.00** Dnevnik in vremenska napoved**17.15** Nan.: Sestre McLeod (i. Bridie Carter, Simmone Mackinnon, Rachael Carpani)**18.00** Nan.: Komisar Rex - Bratska ljubezen (i. Gedeon Burkhard)**18.50** Kviz: Reazione a catena**20.00** Dnevnik**20.30** Kviz: Soliti ignoti - Identita' nasoste (vodi Fabrizio Frizzi)**21.20** Dokumenti: Superkvark (vodi Alberto Angela)**23.30** Dnevnik**23.35** Film: Il magnifico cornuto (kom., It.-Fr., '64, r. A. Pietrangeli, i. Claudia Cardinale, U. Tognazzi)**Rai Due****6.15** Dok.: Kitajska**6.30** Tg2 Medicina 33**6.55** Skoraj ob 7-ih**7.00** Jutranji variete: Random**10.00** Svet v barvah**10.15** Tg2 Dnevnik/Meteo, Medicina 33, Potovanja**11.00** Nan.: Out of Practice - Preteklost ne mine, 11.20 Ed**13.00** Dnevnik**13.30** Tg2 Navade in družba, 13.50 Tg2 Medicina 33**14.00** Aktualno: Ricomincio da qui (vodi Alda D'Eusano)**15.20** Nan.: Posebna enota Leipzig - Dekle iz Rige**17.15** Nan.: One Tree Hill (i. Bethany Joy Lenz, James Lafferty)**17.50** Tg2 Flash/Tg šport**17.55** Aktualno: Palio in Sieni**18.20** Tg2 Dnevnik, vremer**20.00** Risanke**20.20** Loto ob osmih**20.30** Dnevnik**21.05** an.: Ghost Whisperer (i. Jennifer Love Hewitt, Wentworth Miller)**22.40** Nan.: The Dead Zone (i. Anthony Michael Hall, Sarah Wynter)**23.25** Dnevnik Tg2**23.35** Dok.: Mi smo zgodovina (vodi Giovanni Minoli)**Rai Tre****6.00** Rai News 24**8.05** Mi smo zgodovina**9.05** Film: La cambiale (kom., It., '59, i. Vittorio Gassman)**10.55** Cominciamo bene**12.00** Tg3 - Šport, vreme**13.00** Nikoli ni prezgodaj**13.10** Nan.: Saranno famosi**14.00** Deželne vesti, dnevnik**14.50** Variete: Trebisonda**16.05** Variete: Melevisione**16.30** Športno popoldne**17.15** Nan.: Stargate Sg-1**18.00** Dok.: Geo magazine**18.10** Meteo 3**Tele 4**

- 19.00** Dnevnik, deželne vesti
20.00 Rai Tg Šport
20.10 Variete: Blob
20.30 Nad.: Un posto al sole
21.05 Film: Chi si ferma e' perduto (kom., It., '61, i. Toto', Peppino De Filippo, Luigi Pavese)

- 25.55** Dnevnik, deželne vesti
23.10 Tg3 Primo Piano
23.20 Tg3 Dnevnik - Meteo
0.40 TV Rewind

Rete 4

- 6.05** Pregled tiska
6.25 Nan.: Pot za Avonleo, 7.10 Velika dolina, 8.40 Pacific Blue (i. Jim Davidson)

- 9.40** Nad.: Saint Tropez, 10.40 Ljubljanska vročica

- 11.30** Dnevnik, promet

- 11.40** Nan.: Piu' forte ragazzi - Problematični fantje (i. Sammo Hung)

- 12.35** Nan.: Road to justice (i. Lisa Thornhill, Lucky Vanous)

- 13.30** Dnevnik, promet

- 14.00** Film: Ischia, operazione amore (kom., It., '96, r. V. Sala, i. Peppino De Filippo, Walter Chiari)

- 15.00** Tg com/Meteo4

- 16.00** Nad.: Steze

- 16.20** Film: Le nevi del Kilimangiaro (dram., ZDA, '52, r. Henry King, i. Gregory Peck, Ava Gardner)

- 18.55** Dnevnik, vreme

- 19.35** Aktualno: Sai xche'?

- 20.10** Nad.: Vihar ljubezni

- 21.10** TV film: Julie Lescaut (Fr., '02, i. Anne Canovas, Veronique Genest)

- 23.05** Dok.: Top secret (vodi Claudio Brachino)

- 0.15** Film: Profondo rosso (srh., It., '75, r. Dario Argento, i. David Hemmings, Daria Nicolodi)

- 1.10** Pregled tiska, vreme

Canale 5

- 6.00** Na prvi strani, vreme

- 7.55** Promet, vreme, borza in denar

- 8.00** Jutranji Tg5

- 8.35** TV film: Scomparsa (thriller, VB, '99, r. Ben Bolt, i. Amanda Burton)

- 11.00** Nan.: Providence (i. Melina Kanakaredes, Mike Farrell), 12.00 Sodnica Amy (i. Amy Brenneman)

- 13.00** Dnevnik TG 5, vreme

- 13.40** Nad.: Beautiful (i. Katherine Kelly Lang, Ron Moss), 14.10 Centovetrine

- 14.45** Nad.: Vivere (i. Gabriele Greco, Caterina Misasi, F. Bianco)

- 15.15** Nan.: Carabinieri 5 (It., '05, i. Alessia Marcuzzi)

- 16.20** Nad.: Cuori tra le nuvole (i. Alissa Jung, Sascha Tschorner)

- 16.55** Tg5 minut5

- 17.05** TV film: Rosamunde Pilcher- Nalepše darilo (dram., Nem., '02, r. Rolf von Sydow, i. Susanne Michel)

- 18.50** Kviz: 1 contro 100

- 20.00** Dnevnik TG 5, vreme

- 20.30** Variete: Moderna kultura (vodi Teo Mammucari)

- 21.20** Nan.: I Cesaroni (i. Max Tortora, Claudio Amendola, Maurizio Mattioli, Elda Alvigini)

- 23.30** Film: Al momento giusto (kom., It., '00, i. G. Panariello)

- 1.20** Nočni dnevnik, vreme

Italia 1

- 6.05** Nan.: Zanzibar, 7.05 Kleopatra 2525

- 8.00** Variete za najmlajše

- 9.55** Nan.: Willy, princ Bel Aira (i. Will Smith), 10.25 Hercules

- 11.25** Nan.: Xena (i. Lucy Lawless)

- 12.25** Odprt studio, vreme, šport

- 13.40** Slamball

- 14.05** Risanke

- 15.00** Nan.: Beverly Hills, 90210 - Svet skrivnosti (i. Luke Perry, Jason Priestley), 15.55 Blue Water High (i. Gabrielle Scollay)

- 16.25** Nan.: 15/Love

- 16.50** Risanke

- 18.00** Nan.: Čarovnica Sabrina (i. Melissa Joan Hart, H. Dorough)

- 18.30** Dnevnik, vreme

- 19.05** Nan.: Love Bugs 3

- 19.10** Nan.: Will & Grace (i. Sean Hayes, Eric McCormack)

- 20.10** Nan.: Renegade

- 21.00** Variete: Danger

- 23.00** Nan.: Prison Break (i. Wentworth Miller, Dominique Purcell)

- 1.30** Slamball

- 1.55** Nan.: Angel

Slovenija 1

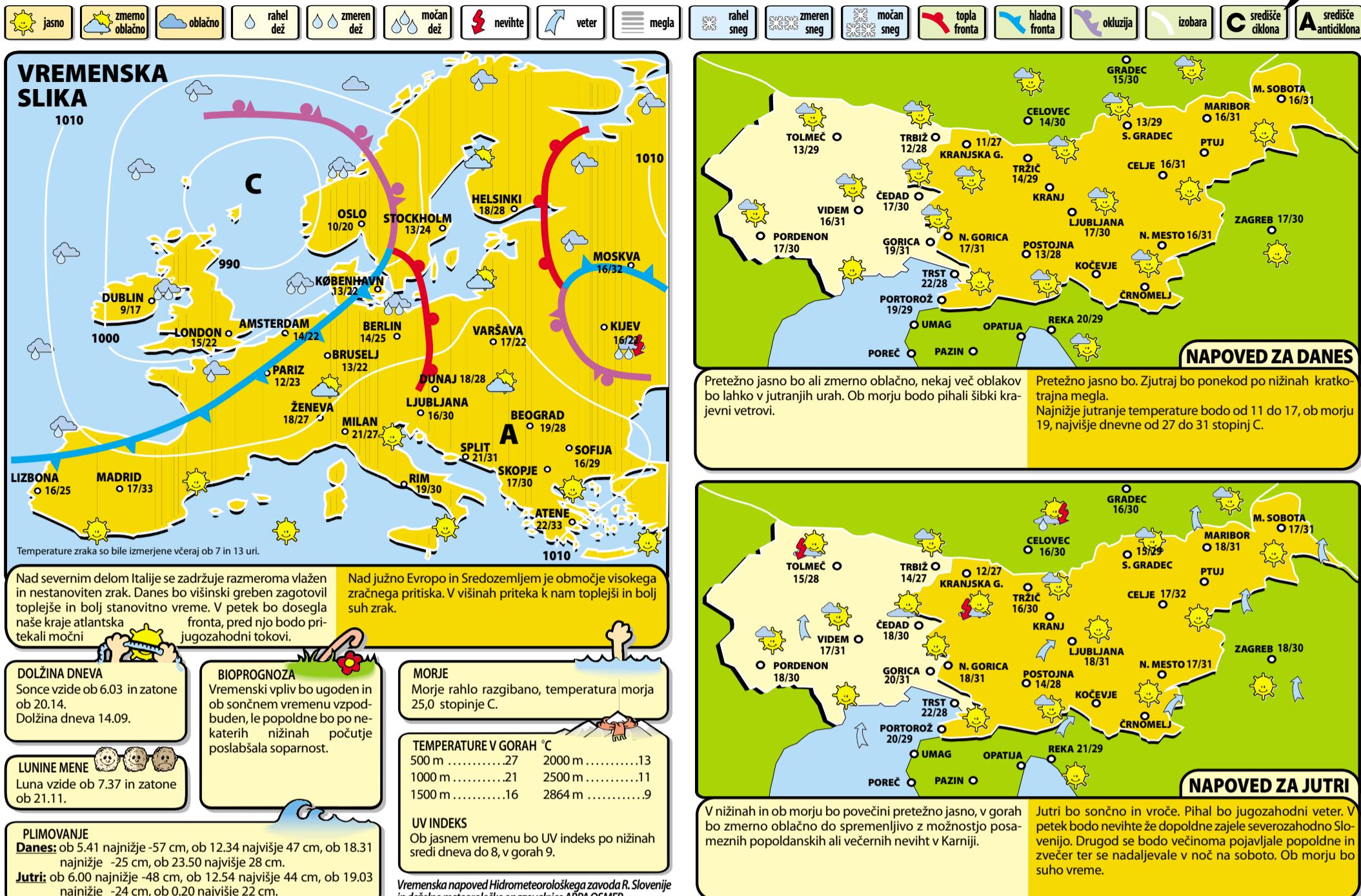
- 7.00** Otroška nan.: Nina in Ivo - Ivo fotografi (Ela Peroci)

- 7.25** Marko, mavrična ribica

- 7.50** Lutk. nan.: Bisergora - O bibapuncah in bibafantih, 8.05 Hotel Obmorček

- 8.15** Naučimo se pesmico z Melito Osojnik: Barčica

- <b

TOKIO - Do zadnjega čila in zdrava Pri 114 letih umrla najstarejša Zemljanka

TOKIO - V domu za ostarele na jugozahodu Japonske je v ponедeljek popoldne v starosti 114 let umrl najstarejši človek na Zemlji - Japonka Jone Minagava. Minagavova, ki je sama vzgojila štiri sinove in hčerko, je bila kljub visoki starosti vse do zadnjega pri močeh, zdravnik pa je kot vzrok smrti navedel le visoko starost, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Njeni skrivnosti dolgega življenja sta bili dobra hrana in obilen počitek. Minagavova se je rodila 4. januarja 1893, za najstarejšo Zemljanko pa so jo razglasili januarja letos, potem ko je umrla Emma Faust Tillman, hči osvobojenih ameriških sužnjev. Preživelva je kar štiri svoje otroke, živi le še njena hčerka, ima pa še sedem vnukov, 12 pravnukov in dva prapravnuka.

Kljub visoki starosti Minagavova ni živila v nikakršnem strogerem režimu ali ob posebnih dieti, kot bi si lahko kdaj predstavljal. Po pripovedovanju njenih bližnjih je zelo rada jedla slăščice in dobro hrano nasploh, čemur je sama tudi pripisovala zasluge za doseg do takojčitljive starosti. Vsak dan je popila tudi kozarček japonskega sakeja ali kakake druge alkoholne pijsače. Japonke sicer med vsemi Zemljani v povprečju dosežejo najvišjo starost, kar strokovnjaki pripisujejo predvsem zdravi tradicionalni prehrani in visokemu standardu zdravstvene oskrbe.

Italijani se na dopustu močno zredijo

RIM - Okoli 60 odstotkov Italijanov se na dopustu močno zredi. Po raziskavah italijanske strokovne revije Dimagrire se Italijani v poletnih mesecih v povprečju zredijo za tri kilograme. Najbolj izpostavljeni so moški, stari nad 50 let. Anketiranci trdijo, da se pri hrani spozabijo zlasti na družinskih srečanjih, preمامijo pa jih tudi slăščicarne. Kot najbolj tvegane ocenjujejo tako imenovan »all inclusive« počitnice, kjer jim je hrana na voljo ves čas brez doplačila. Revija je opozorila, da tudi otroci na dopustu pridobijo veliko telesne teže. Po raziskavah revije naj bi imelo 24 odstotkov italijanskih otrok prekomerno telesno težo, osem odstotkov pa naj bi jih celo trpel za hudo debelestjo. Od vseh anketiranih otrok jih 45 odstotkov lahko na dopustu je, kolikor hoče in kar hoče.

Avtomobil je vozil slep in pijan

TARTU - Estonska policija je pred dnevi že drugič ustavila voznika, za katerega se je izkazalo, da je slep, poroča nemška tiskovna agencija dpa. Dvajsetletnika so zaradi nepravilne vožnje ustavili v soboto zjutraj blizu mesta Tartu na jugu države, pri tem pa se je izkazalo, da mladenič ni le slep, temveč da je že drugič storil enak prekršek. Slep voznik je bil pijan, z njim pa so bili trije sopotniki, ki je dpa povедala predstavnica estonske policije Marge Kohtla. Predrznega slepca so sicer prvič ustavili že pred tednom dni, ko ga je spremljal sopotnik brez voznikega izpita. Sedaj mu grozita 30-dnevna zaporna kazan in zaseg avtomobila, katerega lastnik je.

Potresni sunek blizu Rogaške Slatine

LJUBLJANA - Seismografi državne mreže potresnih opazovalnic so danes ob 1.43 zabeležili zmeren potresni sunek. Po prvih podatkih je bilo žarišče potresa 90 kilometrov vzhodno od Ljubljane, v okolici Rogaške Slatine. Preliminarno ocenjena magnituda potresa je bila 2,3, intenziteta potresa v širšem nadzariščnem območju pa je bila četrte stopnje po evropski potresni lestvici, so sporočili iz Urada za seismologijo in geologijo pri Agenciji RS za okolje. Potres so čutili prebivalci Rogatca. (STA)

MOSKVA - Na progi med Moskvo in Sankt Peterburgom Po eksploziji bombe 60 ranjenih v iztirjenem vlaku

MOSKVA - Na železniški progi med Moskvo in Sankt Peterburgom je v ponedeljek zvečer v bližini kraja Malaja Višera iztiril vlak, pri čemer je bilo ranjenih najmanj 60 ljudi. Dvajset potnikov so morali zaradi poškodb prepeljati v bolnišnico, zdravstveno stanje dveh pa je kritično, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Vzrok za iztirjenje vlaka z 12 vagoni je bila najverjetnejša eksplozija, saj so preiskovalci v bližini železniških tirov našli doma narejeno eksplozivno napravo. Po besede-

dah nekaterih lokalnih policijskih virov naj bi v ponedeljek okoli 21.30 po krajevnem času eksplodirala bomba, ki se po moči lahko primerja z dvema kilogramoma eksploziva TNT.

Kot poroča nemška tiskovna agencija dpa, ki povzema rusko tiskovno agencijo Itar-Tass, je rusko tožilstvo že sprožilo preiskavo proti domnevnim teroristom, podrobnosti pa doslej še niso znane.

Predstavnik russkih železnic Aleksander Pirkov je pojasnil, da je bilo v času eksplozije na vlaku

215 potnikov in 20 članov osebja. Po dogodku so na območju nemudoma ustavili ves promet, poroča ameriška tiskovna agencija AP.

Proga med Moskvo in Sankt Peterburgom sicer velja za eno najbolj prometnih na russkih železnicah, pogosto se je, zlasti v poletni sezoni, poslužujejo tudi turisti. Zaenkrat ni znano, koliko tujcev je med žrtvami. Nek potnik je za televizijo NTV povedal, da naj bi bil v vagonih ujetih še več ljudi, ki se jih reševalci trudijo rešiti iz razbitin vagonov. (STA)